

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

ŞUBAT
2019

SAYI 160

SANAYİDE ÇARKLAR YAVAŞLIYOR

ÇETİNKAYA'DAN
FİNANSAL
İSTİKRAR
VURGUSU

2019'DA
TÜRKİYE
VE DÜNYA
EKONOMİSİ

UĞURTAŞ:
1 NİSAN
GÜNÜNÜ
BEKLERKEN...

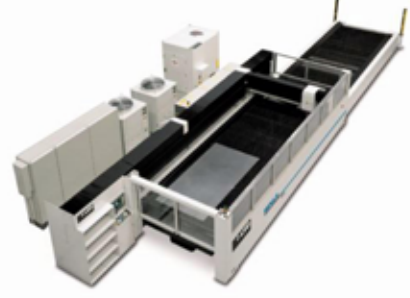
www.demsac.com.tr
info@demsac.com.tr
0232 376 84 00
0232 376 70 71

CNC LAZER KESİM

NUKON VENTO 315
FİBER 1,5 METRE X 3 METRE

LVD IMPULS 6020
2 METRE X 6 METRE

AJAN CNC PLAZMA KESİM (3 ADET)

3 METRE X 12 METRE

CNC ABKANT BÜKÜM

6 METRE BOY

CNC GİYOTİN KESİM

6 METRE BOY

DEMİR ÇELİK ÜRÜNLERİ

BORU

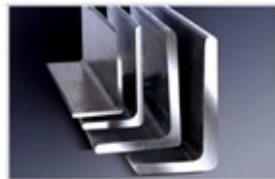
PROFİL

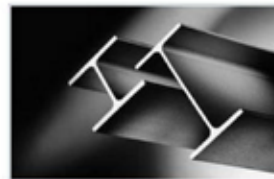
PROFİL

NPI-NPU

KÖŞEBENT-LAMA-SİLME-KARE

HEA-HEB-IPE

KAPINIZ KONFORA AÇILIYOR

tam 36 yıldır

- Yanakayar Bahçe Kapıları
- Fotoselli Kapılar
- Bariyerler
- Endüstriyel Kapılar

- Yangın Kapıları
- Körük Sistemleri
- Panjur Sistemleri
- Yükleme Rampaları

1 Nisan'ı beklerken...

**Hilmi
UĞURTAŞ**

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Değerli Sanayici Dostlarım;
Son yıllarda Türkiye ekonomisinde bahar rüzgarlarının estiği dönemlere baktığımızda, genelde pek çoğunun arkasında küresel rüzgarların Türkiye lehine esmesinin yoğun etkisini görürüz. Bazen küresel finansal ve siyasi gidişat, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler lehine gelişir. Eğer bu ülkeler rüzgarları yelkenlerine iyi doldurabilirse ve belli bir hedefi varsa güzel yol alırlar. Ancak, Türkiye'nin son ekonomik ve finansal geçmişine baktığımızda, böylesi dönemleri kısa vadeli rahatlamalar ile geçiştirdiğimizi, uzun vadeli yapısal adımları

ları ötelediğimizi üzümlere görüyoruz.

Son dönemlerde Türkiye kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan sıkıntılarla uğraşırken, küresel rüzgarlar da aleyhimize esmektedir. Bunda dünya ekonomisinin düşük büyüme döngüsünü kırmasını engelleyen yapısal sorunların bir hayli etkin olduğunu görmekteyiz.

Dünyanın önde gelen ekonomilerinde nüfusun yaşlanmakta olması, verimlilik artışlarının yavaşlaması, sanayi sektöründe ve özellikle bazı stratejik sektörlerde fazla kapasite yaratılmış olması, dünyada gelir dağılımı eşitsizliğinin giderek büyümesi neticesinde küresel ekonomide büyüyen talep yetersizliği gibi etkenler ön planda yer alıyor.

Bu yapısal faktörlerin etkisi ekonomik büyümeleri olumsuz etkilerken; pek çok hükümet, düşük faiz ve genişlemeci maliye politikalarına dayanmayı tercih ettiler. Türkiye'de bu genişlemeci politikaların en önemli sonucu ise altından kalkması iyice zorlaşan borçlanmalar olarak ortaya çıktı.

Ayrıca, döviz kurlarındaki aşırı oynaklık, Türkiye gibi üretimde ve satışta dünyaya bağlı olan bir ekonomide ciddi sıkıntı ortamı yarattı.

Dünyada ise bu tür sıkıntılı ortamların politik yansıması olarak; pek çok ülkede Trump gibi popülist, günlük hatta anlık yaşayan liderlerin sayısı arttı. Bu tip liderler ne zaman, ne yapacakları belli olmadan dünyanın siyasi ve finansal dengeleri ile oynamayı bir güç gösterisi haline getirdiler.

Piyasalarda ve ülkelerde çok kısa bir süre öncesine kadar küreselleşemeyenlerin yok olacağı fikri hakimken, bugün küreselleşme karşıtlığının güç kazandığını, özellikle büyük ekonomilerde korumacı politikaların güçlendiğini görüyoruz. Korumacı politikaların fitilini ateşlediği ticaret savaşları tehdidi dünya ekonomisinin büyüme iştahını frenlediği gibi, Türkiye gibi ülkeler için daralan, sıkışan, rekabet ortamının çok daha sertleştiği piyasalar yaratıyor. Bir de

bu tür ülkelerin içinde bulunduğu siyasi, politik ortamlar sürekli gerginlikler ile besleniyorsa, o ülkelerin artan risk primleri, o ülkelerde sadece yatırım yapma isteğini değil, iş yapma isteğini de törpüleyebilmektedir. Bu durum, sermayenin üretim dışında “rant” olarak tanımlayabileceğimiz alanlara kaymasına neden olmaktadır.

Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları ve günlük durumu, bu küresel gelişmelerin de katkısı ile toplumun tüm kesimlerini olumsuz etkilemektedir. Ekonominin özellikle üretim ve istihdam ayaklarına baktığımızda, düşen bir sanayi üretimi ve artan bir işsizlik gerçeği ile karşı karşıya olduğumuzu görmekteyiz. Makro ekonomik dengelere bakıldığında ise Türkiye ekonomisi; tasarruf açığı, bütçe açığı, cari açık ile üçlü bir açık pozisyonundadır. İhracat gelirimiz artmasına rağmen ucuz fiyata satmak zorunluluğumuz devam ediyor ve girdi maliyetlerimizin yaklaşık yüzde 65’i dolar kuruna bağlı olduğundan, işimizi pahalıya yapıyoruz. Satsak bile para kazanamıyoruz.

Türkiye’nin ekonomik fotoğrafında dikkat çelen bir başka nokta ise, ekonomi yavaşlarken enflasyonun ciddi bir sorun olarak devam etmesidir. Enflasyonu çok ciddi bir sorun olarak yaşayan üç ülkeden biri olan Venezuela’da bu sorunlara ulusal ve uluslararası siyasi sorunlar eşlik ediyor. Arjantin ise ekonomide istikrar için klasik çözüm yolu görülen IMF ile anlaşmayı seçti. Türkiye ise, büyüme sorunu yaşarken, bu sorunun yanında enflasyon sorunu ile de boğuşuyor. Türkiye ekonomisi bu görünümü ile küresel ekonomi içinde özel değerlendirilen bir vaka haline gelmiştir.

Bu özel durumu yaratan nedenleri inceleyen uluslararası uzmanlar ve kuruluşlar, 2011 yılında yakalanan yüzde 11’lik büyüme oranı sonrasındaki dönemi işaret etmektedirler. Son kez 2010 yılında enflasyon TCMB’nin öngörüsü altında kalmıştı. Ancak 2011 sonrasında eğilim, hedeflenen enflasyon ile gerçekleşen enflasyon arasındaki sapmanın artması yönünde gelişti. Türkiye durgunluk içinde enflasyonu yaşayan bir ekonomik yapıya döndü.

Bu sapmaların ve içine girilen bu yapının nedenleri ile ilgili pek çok görüş vardır.

Ekonomi yönetiminde bazı temel kuralların ve kurumların göz ardı edilmesi, küresel likidite bolluğunun cazibesine kapılan reel sektörün bolca borçlanması, bir gün sona ermesi kaçınılmaz olan bu parasal genişlemenin biteceği öngörüsü ile ilgili program ve stratejilerin oluşturulmasında geç kalınması, enflasyon hedeflemesinin bir anlamda terk edilmesi gibi değerlendirmeler ortaya çıktı.

Piyasalarla ilgili yapacağımız değerlendirmelerde bize sağlıklı bir bilgi verecek önemli bir veri de faizler düşerken, kredi hacminin daralıyor olmasıdır. Bu ekonomi bir bütün olarak istikrarlı bir çizgiye girmeden, ister yeni yatırım için olsun, ister revizyon veya finansal yenisinden yapılanma için olsun başta KOBİ’lerimiz olmak üzere tüm işletmelerimizin ciddi bir bekleme ve izleme dönemi içinde olduğunu göstermektedir.

Ancak, şu da bir gerçektir ki; sorunun yapısal çözümlerini ötelediğimiz her gün, sorunların derinleşmesine neden olmaktadır. Ne yazık ki, Türkiye şimdi de 1 Nisan sabahını beklemeye başlamıştır.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ
SORUMLU MÜDÜR
Hüseyin DOĞAN
YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILLA - Hüseyin DOĞAN

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Besienigar BAZIKI
YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

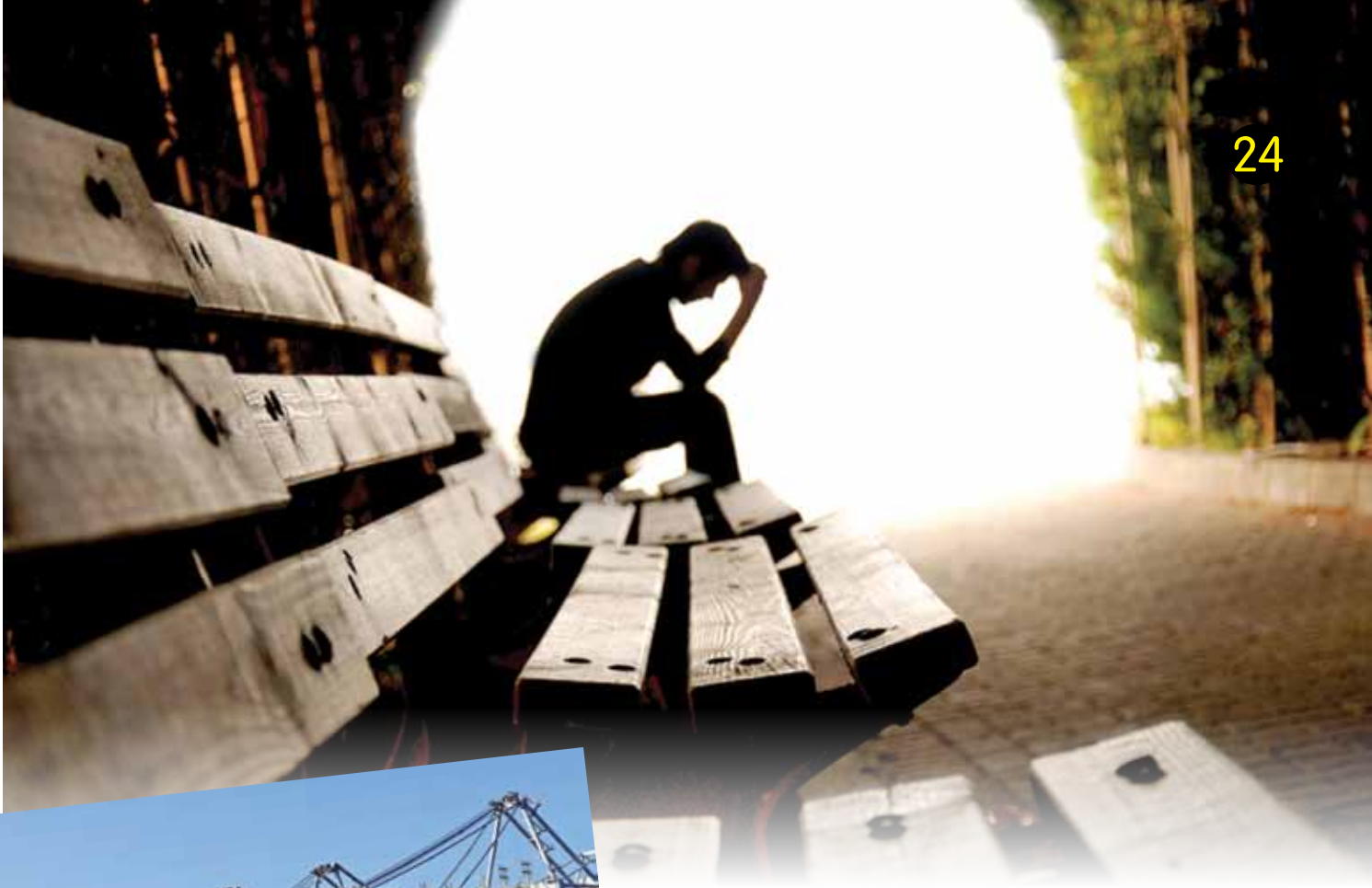
BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Camdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB’nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB’nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

36 Ekonomide 2019 yurt içi ve yurt dışı beklentileri ve piyasa senaryoları

8	Sanayi üretimi beklentinin üzerinde daraldı	31	Avrupa, Türkiye'ye yatırım kredisi musluğunu kısıyor
10	Ödemeler dengesi Aralık'ta 1,4 milyar dolar açık verdi	32	TOBB, sanayi istihdamının resmini çekti
13	Enflasyonu gıda besliyor, yükseliş sürecektir	36	Ekonomide 2019 yurt içi ve yurt dışı beklentileri ve piyasa senaryoları
14	Çetinkaya: Finansal istikrara katkı sağlayacak yönde likidite adımları atılabilir	40	İzmir Yenilik Ekosistemi 2018 İzleme Raporu
17	Merkez'in anketinde yıl sonu dolar tahmini 5,99	48	Bir zamanlar – İzmir sanayi tarihinden
18	5,2'lik kur kaybettirir	50	Norm Sanat Galerisi, sanayinin merkezinde sanat üretiyor
21	IMF Başkanı'ndan korkutan uyarı: Fırtınaya hazır olun	52	Sanatın kıvılcımları İAOSB'den yükseliyor
22	Enerjide batık kredi 1 yılda 10'a katlandı	54	Lider olmak
24	İşsizlik Kasım'da 2 puan arttı	56	İsmet İnönü'nün sesi, İzmir'de doğduğu evden yankılanıyor
26	En büyük sorun işsizlik ve ekonomik belirsizlik	60	26. İzmir Avrupa Caz Festivali başlıyor
28	Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?	64	Üniversite tanıtım günleri

24

10

40

- 10 Ödemeler dengesi Aralık'ta 1,4 milyar dolar açık verdi
- 24 İşsizlik Kasım'da 2 puan arttı
- 28 Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?
- 32 TOBB, sanayi istihdamının resmini çekti
- 40 İzmir Yenilik Ekosistemi 2018 İzleme Raporu
- 52 Sanatın kıvılcımları İAOSB'den yükseliyor

Sanayi üretimi beklentinin üzerinde daraldı

TÜİK 2018'in Aralık ayına ve yılın tamamına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks Aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 1,4 gerileme kaydetti.

2 018 Aralık ayı sanayi üretimi, yüzde 9,8 ile beklentilerin üzerinde daraldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), geçen yılın Aralık ayına ve 2018 yılına ilişkin Sanayi Üretim Endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Aralık'ta bir önceki aya kıyasla yüzde 1,4 düştü.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Aralık 2018'de bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,8 azaldı. Ekonomistler daralmanın yüzde 7,5 olmasını bekliyordu. Endeks, yıllık ortalamada ise yüzde 1,8 arttı.

Arındırılmamış endeks

Arındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, geçen yıl Aralık'ta bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,8 azaldı. Aralık 2018'de 117,3 olarak hesaplanan endeks, 2017'nin aynı ayında 130 seviyesinde bulun-

yordu. Öte yandan geçen yılın arındırılmamış Sanayi Endeksi yıllık ortalaması da 114,5 olarak belirlendi.

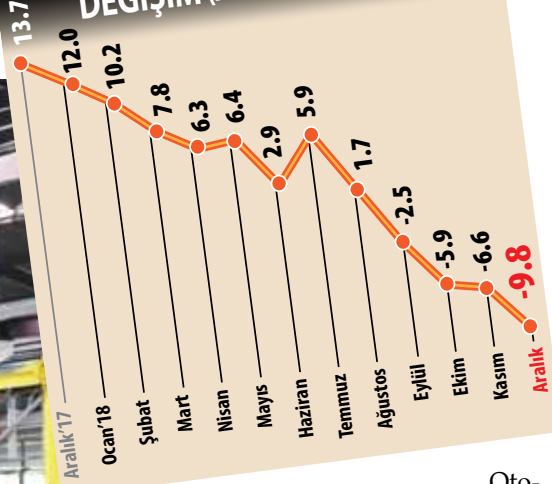
4. çeyrekte yüzde 7,5 daralma

Öte yandan geçen yılın dördüncü çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi 2017'nin aynı çeyreğine göre, yüzde 7,5 azaldı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 5,2 geriledi.

İmalat sanayinde durum

Aralık 2018'de imalat sanayinin kapsadığı 25 sektörden sadece 7 sektörde üretim artışı oldu. Son aylarda sanayi üretimini ayakta tutan gıda başta olmak üzere iç piyasaya ağırlıklı satış yapan metalik olmayan mineraller, fabrikasyon metal ürünleri ile ihracatın lokomotifleri otomotiv, tekstil, kimya sektörlerinde sert üretim kaybı yaşandı.

SANAYİ ÜRETİMİNDE YILLIK DEĞİŞİM (ARINDIRILMIŞ, %)

Otomotivde motorlu kara taşıtlarının imalatında yüzde 13,8'lik üretim kaybı yaşanırken, motorlu kara taşıtları için donanımların imalatında eksiye düşüş yüzde 24,2 oldu. Parça ve aksesuarlarının imalatında da yüzde 14,8'lik üretim kaybı görüldü.

Ana metal sektöründe, ana demir ve çelik ürünleri imalatı yüzde 22,8, çelikten tüpler, borular, profiller imalatı yüzde 33,6, soğuk şekillendirme ve katlama yüzde 28,1, alüminyum üretimi yüzde 9,6, bakır üretimi yüzde 8,7 ve demir döküm yüzde 23,3 düştü.

Metalik olmayan mineral ürünlerde kayıp oranları daha fazla yaşandı. Düz cam imalatı yüzde 18,4, seramik karo ve kaldırım taşları imalatı yüzde 15,6, tuğla, karo ve inşaat malzemeleri imalatı yüzde 35,4, çimento imalatı yüzde 31, inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı yüzde 31 ve hazır beton

imalatı yüzde 51,5 gerileyerek özellikle inşaat sektöründeki sıkıntıyı gözler önüne serdi.

Fabrikasyon metal ürünleri imalatında; metal yapı ve yapı parçaları imalatı yüzde 39,5, metalden kapı ve pencere imalatı yüzde 36,8, merkezi ısıtma radyatörleri imalatı yüzde 38,3, metalden diğer tank, rezervuar ve konteynerler imalatı yüzde 18 üretim kaybı yaşanan alanlar oldu.

Gıda sektöründe ise sebze ve meyve suyu imalatı yüzde 27,7, kahve ve çayın işlenmesi yüzde 25,4, meyve ve sebzelerin işlenmesi ve saklanması yüzde 18,7, şeker imalatı yüzde 18, sıvı ve katı yağ imalatı yüzde 16,4, öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı yüzde 13,2, kakao, çikolata ve şekerleme imalatı yüzde 9,6, süthane işletmeciliği ve peynir imalatı yüzde 7,8, et ve kümes hayvanlarının etlerinden üretilen ürünler yüzde 7,4, ekme ve taze pastane ürünleri yüzde 5,8 oranlarındaki üretim azalışlarıyla dikkat çekti.

İmalat sanayinde yavaşlama sürdü

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticisi Endeksi (PMI) Ocak'ta 44,2 ile yatay seyredererek sektördeki daralmanın 10 aydır devam ettiğine işaret etti.

İmalat sektöründe yılın başında da devam eden zorlu faaliyet koşulları yeni siparişlerdeki yavaşlamanın devam etmesine yol açtı. Ancak bu daralma son 5 ayın en düşük hızında gerçekleşti.

IHS Markit tarafından İstanbul Sanayi Odası (İSO) için hazırlanan imalat PMI, Kasım'da 44,7 değerini aldıktan sonra Aralık'ta 44,2'ye gerilemişti. Endekste 50'nin üzeri seviyeler büyümeye, altı daralmaya işaret ediyor.

Girdi fiyatları Ocak'ta artmaya devam etti, ancak bu artış son 4 ay boyunca ivme kaybetti.

Maliyet fiyat artışlarındaki gerileme, imalatçıların yeni işlerini artırmak için satış fiyatlarını düşürmelerine olanak sağladı. Bunun yansıması olarak nihai ürün fiyatları art arda ikinci ayda da düşüş kaydetti.

Üretim Alt Endeksi, Aralık ayındaki 42,6 seviyesinden 42,4'e gerileyerek, üretimdeki daralmanın dokuzuncu ayına girdiğini gösterdi.

Yeni Siparişler Alt Endeksi, 40,1'den 41,7'ye yükseldi. Yeni siparişlerdeki daralma onuncu ayına girse de, art arda dördüncü ay ivme kaybederek ve Ağustos 2018'den beri en düşük oranda gerçekleşti.

Yeni İhracat Siparişleri Alt Endeksi ise 48,6'dan 49,8'e yükselerek son 5 ayın en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Ayrıca satın alma faaliyetlerindeki yavaşlamanın yansıması olarak girdi stokları Ocak'ta düşüş kaydetti.

Tedarikçilerin ortalama teslimat süreleri Ocak ayında kısalarak son 9 ayın en düşük hızında gerçekleşti.

İmalat PMI istihdam, üretim, yeni siparişler, girdi stokları ve tedarikçilerin teslim süreleri alt endekslerinin ağırlıklandırılması yöntemiyle hesaplanıyor.

Ödemeler dengesi Aralık'ta 1,44 milyar dolar açık verdi

Merkez Bankası'nın açıkladığı ödemeler dengesi verilerine göre cari işlemler dengesi 2018 Aralık ayında 1,44 milyar dolar açık verdi. Önceki 4 ay üst üste artı verilmişti. 2018 yılı cari açığı 27,6 milyar dolar oldu.

Ödemeler dengesi 4 ay sonra eksiye döndü. Cari işlemler hesabı, 2018 Aralık ayında 1,4 milyar dolar açık verdi. 2018 genelinde cari açık 27 milyar 633 milyon dolar olarak gerçekleşti. Önceki 4 ay üst üste cari işlemler fazlası verilmiş, bu 2002'den bu yana en uzun cari fazla serisi olmuştu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Aralık 2018 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verileri açıklandı. Cari işlemler açığı, 2017'nin Aralık ayına kıyasla 6,31 milyar dolar azaldı.

Cari İşlemler Hesabı

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı, bir önceki yılın Aralık ayında 2,451 milyon dolar açık vermişken, 2018 Aralık ayında 2,505 milyon dolar fazla verdi. Bu ayda, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre 5,861 milyon dolar azalarak 1,683 milyon dolara geriledi.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden

kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 118 milyon dolar tutarında artarak 898 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 197 milyon dolar azalarak 883 milyon dolar oldu. İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 131 milyon dolar azalarak 136 milyon dolara geriledi.

Finans Hesabı

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 297 milyon dolar artarak 803 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında 1,840 milyon dolar tutarında net çıkış oldu. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 143 milyon dolar net alış ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 672 milyon dolar net satış yaptığı görüldü.

Yurtdışında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarıyla

ilgili olarak, bankalar 370 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlarda 518 milyon dolar tutarında net giriş kaydedildi. Diğer yatırımlar altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 2,585 milyon dolar ve yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları 991 milyon dolar net azalış gösterdi.

Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 1,999 milyon dolar, 51 milyon dolar ve 282 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirdi.

Resmi rezervlerde 2018 Aralık ayında 860 milyon ABD doları rezerv artışı gözlemlendi.

Yıl sonu güncellemeleri

Merkez Bankası, 'Revizyon Politikası' doğrultusunda yapılan yıl sonu çalışmaları kapsamında, Ödemeler Dengesi İstatistikleri'nde 2014 yılından itibaren efektif ve mevduatlar, krediler, doğrudan yatırım ve hizmet kalemleri başta olmak üzere çeşitli güncellemeler yapıldığını da açıkladı.

Açıklamada, "Güncellemelerin bir kısmı ödemeler dengesi tablosunda sadece sınıflama değişikliğine neden olurken, bir kısmı da 'Cari İşlemler Hesabı' ile 'Finans Hesabı' kalemlerini ve dolayısıyla 'Net Hata ve Noksan' kalemini etkiledi" dendi.

Bu bağlamda şu bilgiler verildi: "Güncellemeler sonucunda, Net Hata ve Noksan kalemi; 2014 yılında 600 milyon dolar, 2015 yılında 263 milyon dolar, 2018 Ocak-Kasım döneminde 1,15 milyar dolar azaldı ve 2016 ile 2017 yılında sırasıyla 135 milyon dolar ve 58 milyon dolar arttı ve toplamda 1,82 milyar dolar azaldı."

Net Hata ve Noksan girişi, 2018'de rekor kırdı

Türkiye'nin 2018 yılı 'net hata ve noksan'

para girişi 21 milyar dolar oldu.

Ödemeler dengesindeki kaynağı belirsiz döviz giriş ve çıkışı 'Net Hata ve Noksan' olarak adlandırılıyor. Kaynağı belirsiz para olarak da bilinen girdi kalemi, ödemeler dengesi tablosunu dengeleme işlevini yerine getiriyor.

Merkez Bankası'nın 2018'e ilişkin ödemeler dengesi verilerinde 'Net Hata ve Noksan' girişi Ocak-Aralık döneminde 21,17 milyar dolar olarak açıklandı. Aralık ayı 'Net Hata ve Noksan' ise 2,8 milyar dolar.

Merkez Bankası'na göre Net Hata ve Noksan girişinin sebepleri şöyle:

- İthalat veya ihracatta mal hareketiyle ödemelerin farklı bilanço dönemlerine yansımaları,
- Gümrük işlemlerindeki beyanat hataları,
- Ödemeler dengesindeki çeşitli kalemlerden elde edilen gelirlerin sistem dışına, yani yastık altına çıkarılması,
- Turizm ve bavul ticareti gibi verilerin anketler yoluyla toplanmasında oluşan hatalar.

Cari açık nasıl finanse edildi?

Ünlü ekonomist Mahfi Eğilmez, Cari Açığın Finansmanı ile Net Hata ve Noksandaki rakamları şöyle yorumladı:

Yaklaşık 27,6 milyar dolar olarak açıklanan 2018 yılı cari açığı son yılların en düşük açıklarından birisi oldu. Eğer GSYH, YEP'de öngörüldüğü gibi 763 milyar dolar olursa cari denge / GSYH oranı da yüzde 3,6 ile yine son yılların en düşük cari açığı olacak.

Cari Açığın Doğuşu

(1) İhracatın rekor kırmış olması TL'nin bu kadar değer kaybettiği, başlıca ihracat alanlarımız olan Avrupa Birliği ve ABD'nin ithalatı artırdığı, Irak'ın da önemli ölçüde ithalat yaptığı bir ortamda son derecede normal bir gelişme.

(2) İthalatın gerilemiş olması da TL'nin ciddi

Ekonomist Mahfi Eğilmez, 31,6 milyar dolarlık cari açığın yaklaşık 21,2 milyar dolarlık bölümün Net Hata ve Noksan kalemiyle, geriye kalan 10,4 milyar dolarlık bölümünün de MB rezervlerinden karşılandığını söyledi.

değer kaybı yaşadığı, büyümenin düştüğü bir ortamda normal bir gelişme. Hatta ithalatın daha da hızlı gerilemesi gerekirdi. Hizmet giderleri değişmediği halde hizmet gelirleri (ki bunun içindeki en önemli kalem turizm gelirleri) artış göstermiş ve dolayısıyla bu olumlu gelişme ticaret açığını (mal dengesi) törpüleyerek düşürmüştü. (3) Birincil yatırım kaynaklı giderlerin (yurt dışında yatırımlar, yurt dışı portföy yatırımları gibi) yüksekliği cari açığın yükselmesine yol açmış. (4) Bütün bu gelişmelerin sonucunda cari açık 27,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiş.

Cari açık, normal kanallarla finanse edilememiş

Tabloya göre cari açık normal kanallarla finanse edilememiş. Çünkü finans hesabı yaklaşık 4 milyar dolarlık fazlayla sonuçlanmış. Finans hesabının artı kapanması demek Türkiye'den yurtdışına o kadar döviz çıkmış demektir. 2018 yılı boyunca Türkiye'ye doğrudan sermaye yatırımı, portföy yatırımı, diğer yatırımlar adı altında finansman amaçlı döviz girişleri olmuş ama döviz çıkışları daha yüksek olduğu için Türkiye'de dışarı yaklaşık 4 milyar dolarlık döviz çıkmış.

Bu durumda finansman ihtiyacını şöyle hesaplayacağız demektir:

Cari Açık + Finansman Hesabı Açığı = Finanse Edilmesi Gereken Miktar
27.633 + 3.975 = 31.550

Demek ki 2018 yılında finanse edilmesi gereken dış açığımız yaklaşık olarak 31,6 milyar dolar olmuş.

Finanse edilmesi gereken miktar?

İşte burada yıllardır olduğu gibi Net Hata ve Noksan Kalemi Türkiye'nin imdadına yetişiyor. 2018 yılında oluşan 31,6 milyar dolarlık açığın yaklaşık 21,2 milyar dolarlık bölümü Net Hata ve Noksan kalemiyle kalan yaklaşık 10,4 milyar dolarlık bölümü ise Merkez Bankası'nın rezervleri kullanılarak karşılanmış. Özetle söylemek gerekirse dış açığın yaklaşık üçte ikisini nasıl karşıladığımızı bilmiyoruz, üçte birini ise Merkez Bankası'nda zor günler için biriktirdiğimiz dövizlerden harcamışız.

Net Hata ve Noksan, neyin hatası veya noksanıdır?

Net Hata ve Noksanın nasıl doğduğunu yazının altındaki notta bir kez daha açıkladım. Bunların hepsi her ülkede olabilecek şeyler o nedenle de her ülkenin ödemeler dengesinde Net Hata ve Noksan kalemi bulunuyor. Ne var ki bir ülkenin dış açığının üçte ikisi Net Hata ve Noksan ile bir başka ifadeyle kayıt dışı kalemlerle karşılanmışsa bunun açıklaması yazının altındaki notta yer alan hususlarla yapılamaz. O halde bu kalemin asıl büyük bölümü nereden geliyor?

Ben kendi tahminimi yazayım. Türklerin yurt dışında paraları var. Bu paralar yurt dışı bankalarda tutuluyor ve Türkiye'de kayıtlı değil. İşler bozulup da borçlar içeride kayıtlı paralardan ödenemeyince yurt dışından bu kayıt dışı veya henüz kayda girmemiş paralarla ödeniyor ve dolayısıyla kayıt dışı oldukları için de ödemeler Net Hata ve Noksan olarak yazılıyor.

Enflasyonu gıda besliyor yükseliş sürececek

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) Ocak ayında gıda fiyatlarında gözlenen yükselişin etkisiyle yüzde 1,06 artarken, yıllık enflasyon yüzde 20,35'e çıktı. TÜFE'de gıda fiyatlarının yarattığı yukarı yönlü baskı nedeniyle yüzde 0,8 ile yüzde 1 arasında artış öngörü-lüyordu. Enflasyonun yılın ilk yarısında yüzde 20'nin üzerinde seyretmesi bekleniyor.

Aylık en yüksek artış yüzde 6,43 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda oldu. Gıda enflasyonunu yıllık bazda yüzde 30,97'ye ulaştı. Gıda enflasyonundaki artış, tarımda yaşanan sorunlar çözülmeden depo baskınlarıyla, marketlere yönelik baskılarla fiyatların düşürülemeyeceğini bir kez daha gösterdi. Tarım ürünleri fiyatındaki artışın temel nedeni yüksek girdi maliyetleri, iklime bağlı olarak yaşanan olumsuz hava koşulları, ürünün üreticiden tüketiciye ulaştırılmasındaki zincirde yaşanan organizasyon bozukluğu olarak sıralanabilir. Bu sorunlara çözüm üretmeden gıda fiyatlarının düşmesini beklemek hayal olur.

Zam şampiyonu biber

Gıda fiyatlarında son 16 yılın en yüksek artışı yaşanırken, fiyatı en çok artan ürünler sıralamasında ilk 9 sırada yaş sebze ve meyve ürünleri yer alırken ilk 15 ürünün ise 12'si tarım ürünü oldu. Ocak ayı enflasyon verilerine bakıldığında fiyatı en çok artan ürünler ise yüzde 88 ile çarliston biber, yüzde 81 ile patlıcan ve yüzde 67,63 ile ıspanak oldu.

TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre genişletilmiş mal ve hizmetler yüzde 29,63, ev eşyası yüzde 29,07, eğlence ve kültür yüzde 23,15 ve lokanta ve oteller yüzde 19,89 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

Yıllık TÜFE 2018 Ekim ayında giyim ve gıda fiyatları öncülüğünde TL'deki değer kaybının etkisiyle 15 yılın zirvesi olan yüzde 25,24'e yükselmiş ve 2018'i yüzde 20,30 seviyesinden kapatmıştı.

Nomura ekonomisti İnan Demir, gıda fiyatlarındaki yüzde 6,4'lük artışın enerji fiyatlarındaki indirimleri baskıladığını, bunun da yıllık gıda enflasyonunu Merkez Bankası'nın yüzde 13 olan 2019 varsayımının iki katından fazla olan yüzde 31'e yükselttiğini belirtti.

MB: Enflasyonu sebze-meyve fiyatlarındaki artış yükseltti

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, bu yılın Ocak ayında gıda grubunda taze meyve ve sebze fiyatlarındaki güçlü artışa bağlı olarak yıllık enflasyonun yükseldiğini açıkladı.

Enflasyon hedeflerini tutturamayan Merkez Bankası ise artıştan sebze ve meyve fiyatlarını sorumlu tuttu. TCMB'nin, yılın ilk enflasyon verisinin ardından fiyat gelişmelerine ilişkin açıkladığı raporunda şu ifadelerle yer verildi:

Enerji grubunda elektrik, doğalgaz ve su fiyatlarındaki indirimin yansımaları izlenirken, gıda grubunda taze meyve ve sebze fiyatlarındaki güçlü artışa bağlı olarak yıllık enflasyon yükseldi.

Hizmet enflasyonunda altı gruplar genelinde gözlenen artışa rağmen temel mal fiyatlarının ılımlı seyrine bağlı olarak çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonu ve ana eğilimi geriledi.

İç talep koşullarındaki zayıf seyre karşın hizmet grubu enflasyonu bu dönemde maliyet etkilerine bağlı olarak yükseldi. Bu dönemde temel mal grubu enflasyonundaki düşüşte Türk Lirası'ndaki ılımlı seyrin ve iç talepteki zayıflamanın etkileri görüldü.

Üretici yıllık enflasyonu Türk Lirası ve emtia fiyatlarındaki yakın dönem gelişmelerine bağlı olarak gerileme kaydetti, ancak birikimli etkilerle yüksek seviyesini korudu.

**Merkez
Bankası
Başkanı
Çetinkaya:**

**Finansal
istikrara
katkı
sağlayacak
yönde
likidite
adımları
atılabilir**

Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya, ana eğilime dair göstergelerde ve fiyatlama davranışlarında kalıcı bir iyileşme görülmesinin önemine dikkat çekerek, eş zamanlı iyileşmeler olması gerektiğini savundu.

Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya, enflasyon dinamiklerinde ikna edici iyileşme gözleninceye kadar sıkı duruşu koruyacaklarını söyledi. Çetinkaya "Burada bir defaya mahsus bir baz etkisini veya görece fiyatlarda değişime yol açan dışsal bir maliyet unsurunu kastetmiyoruz. Eş zamanlı iyileşmeler olması gerekiyor" dedi. Dönemsel şartlar dikkate alınarak, finansal istikrara katkı sağlayacak yönde likidite adımları atılabileceğini belirten Çetinkaya, "Bu araçların ve atılan adımların doğrudan para politikası duruşuna dair bir sinyal içeriği bulunmuyor" diye konuştu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Çetinkaya, ana eğilime dair göstergelerde ve fiyatlama davranışlarında kalıcı bir iyileşme görülmesinin önemine dikkati çekerek, "Burada bir defaya mahsus bir baz etkisini veya görece fiyatlarda değişime yol açan dışsal bir maliyet unsurunu kastetmiyoruz. Birçok farklı trend göstergesinde ve fiyatlama davranışlarında eş zamanlı iyileşmeler olması gerekiyor" dedi.

Ekonominin sağlıklı bir patikada ilerlemesine katkıda bulunacağız

Murat Çetinkaya, fiyat istikrarına yönelik kararlı duruşun mevcut şartlarda dengeli büyümeyi desteklediğini belirterek, fiyatlamalara dair öngörülebilirliğin artmasının fonlama koşullarını iyileştirip vadeleri daha da uzatarak ekonominin sağlıklı bir patikada ilerlemesine katkıda bulunacağını vurguladı.

Güçlü fiyat istikrarı odağının öngörülebilirliği artırarak finansal istikrarı desteklediği değerlendirmesinde bulunan Çetinkaya, "Dönemsel şartlar dikkate alınarak, finansal istikrara katkı sağlayacak yönde likidite adımları atılabilir. Bu araçların ve atılan adımların doğrudan para politikası duruşuna dair bir sinyal içeriği bulunmuyor. Cari dengedeki iyileşmenin yapısal alanlardaki tedbirlerle desteklenmesi uzun dönemde dengeli büyüme ve fiyat istikrarına katkıda bulunacaktır" ifadelerini kullandı.

■ Küresel ekonomiye ilişkin gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Politika tasarımı açısından dış konjonktürün önemi nedir?

Küresel gelişmeler ekonomiyi başta finans ve ticaret olmak üzere çeşitli kanallardan etkilemekte. Yakın dönemde finansal piyasalarda görece sakin bir seyir gözlenirse de küresel büyüme-deki yavaşlama eğilimi ve ticaret politikalarına

ilişkin kaygılar risk iştahını sınırlayabilir. Para politikasını oluştururken bütün bu gelişmeleri ve olası riskleri dikkate alıyoruz. Asıl kritik hususun dış şoklara karşı dayanıklılığın artırılması olduğunu vurgulamalıyım. Bu açıdan bakıldığında makro politika koordinasyonunun güçlü bir şekilde sürdürülmesinin önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Yakın dönemde uygulanan politika bileşimi bu farkındalığı yansıtıyor. Merkez Bankası olarak bu süreçte verebileceğimiz en önemli katkı fiyat istikrarı odağını korumak olacaktır.

■ Enflasyon Raporu Basın Toplantısı'nda "ikna edici bir düşüş" görene kadar para politikasında sıkı duruşun korunacağı yönünde bir ifade kullandınız. Bu ifadeyi nasıl okumak gerekir?

Ana eğilime dair göstergelerde ve fiyatlama davranışlarında kalıcı bir iyileşme görülmesi önemli. Burada bir defaya mahsus bir baz etkisini veya görece fiyatlarda değişime yol açan dışsal bir maliyet unsurunu kastetmiyoruz. Birçok farklı trend göstergesinde ve fiyatlama davranışlarında eş zamanlı iyileşmeler olması gerekiyor. Bu çerçevede, ileriye dönük bir perspektifle fiyatlama davranışlarına ve beklenti oluşumuna dair mikro verileri yakından izliyoruz. Enflasyonda kısa zamanda güçlü iyileşme sağlanması beklentilerin ve fiyatlama davranışlarının düzelmesi açısından kritik önem taşımakta. Para politikası çerçevesi ve adımlarının bu yöndeki kararlılıkla şekillenmesi beklentiler kanalıyla dezenflasyon sürecine katkı verecektir.

■ İktisadi faaliyetin seyrine dair görüşler farklılaşıyor. Potansiyel büyüme ve önümüzdeki dönemde iktisadi faaliyet gelişmelerine ilişkin değerlendirmeleriniz neler?

Potansiyel büyüme kavramını ele alırken kısa vadeli konjonktürel gelişmeleri uzun vadeli yapısal dinamiklerden ayırtmamız gerekiyor. İçinde bulunduğumuz süreçte ekonomide gözlenen ivme kaybı döneme özgü konjonktürel gelişmeleri yansıtmakta. Öncelikle kısa vadede koordineli politikaların devamıyla dengelenme sürecinin iyi yönetilmesi, sonrasında ise kalıcı iyileştirme sağlayacak yapısal düzenlemelerle bu sürecin desteklenmesi önem taşıyor. Son dönemde atılan adımlar tam da bu perspektifi yansıtıyor. Yapısal alanlarda atılmakta olan adımlar istikrarlı ve sürdürülebilir büyüme patikasını destekleyecektir.

■ **Bu süreçte para politikası duruşu ve iktisadi faaliyet ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Fiyat istikrarına yönelik kararlı duruş mevcut şartlarda dengeli büyümeyi destekler. Enflasyon belirsizliğinin azaltılmasına yönelik koordineli politikalar risk primindeki düşüşe katkı vererek Türk Lirası cinsinden istikrarlı fonlama imkanlarını iyileştiriyor, uzun vadeli faizleri aşağı çekiyor. Bu da iktisadi faaliyet ve yatırımlardaki toparlanmayı destekliyor. Para politikasındaki kararlı duruş Eylül ayından bu yana uzun vadeli faizlerde gözlenen düşüşe önemli destek verdi. Fiyatlamalara dair öngörülebilirliğin artması fonlama koşullarını iyileştirip vadeleri daha da uzatarak ekonominin sağlıklı bir patikada ilerlemesine katkıda bulunacaktır.

■ **Finansal istikrara ilişkin önümüzdeki dönemde TCMB'den adımlar beklenebilir mi? Bu adımların para politikası ile etkileşimi nasıl okunmalı?**

Finansal sistemin sağlıklı bir şekilde işlemesi para politikası etkinliği açısından çok önemli. Mevcut şartlarda güçlü fiyat istikrarı odağımızın öngörülebilirliği artırarak finansal istikrarı desteklediğini değerlendiriyoruz. Finansal aracılığın etkin işlemesini, gerek parasal aktarım mekanizması gerekse kaynakların dengeli ve verimli dağılımı açısından önemsiyoruz.

Bu çerçevede, Merkez Bankası ihtiyaç duyulduğunda likidite ve zorunlu karşılık araçlarını kullanmakta. Bu anlamda, geçen yıl attığımız çeşitli adımların piyasa oynaklıklarının azaltılması ve aktarımın güçlendirilmesi hedefleri bakımından etkili olduğunu düşünüyoruz.

Dönemsel şartlar dikkate alınarak, finansal

istikrara katkı sağlayacak yönde, likidite adımları atılabilir. Bu araçların ve atılan adımların doğrudan para politikası duruşuna dair bir sinyal içeriği bulunmuyor. Likidite araçlarına dönük uygulamaları finansal aktarım çerçevesinde değerlendirmek daha doğru olur. Para politikasına dair duruşumuz net; enflasyon dinamiklerinde ikna edici bir iyileşme gözlenene kadar sıkı duruşu koruyacağız.

■ **Cari dengedeki hızlı düzeltmeyi nasıl görüyorsunuz?**

2018 yılının ortalarından itibaren ekonomideki dengelenme sürecinin belirginleşmesi ile birlikte cari açığa hızlı bir daralma görmekteyiz. İktisadi faaliyette yavaşlama gözlenen dönemlerde cari işlemler dengesinin iyileşmesi beklenen bir gelişmedir; bununla birlikte, son dönemde ihracat ve turizm gelirlerindeki güçlü seyrin de dengelenme sürecini desteklediğini vurgulamak gerekiyor. Yani düzeltmeyi sadece iç talep zayıflığına bağlamak eksik bir değerlendirme olur.

Cari dengedeki iyileşmenin yapısal alanlardaki tedbirlerle desteklenmesi uzun dönemde dengeli büyüme ve fiyat istikrarına katkıda bulunacaktır. Bu kapsamda özellikle verimlilik ve rekabet gücünü artıracak yapısal adımlar önemli. Tasarruf bilinci ve finansal farkındalığın güçlendirilmesi de cari dengedeki iyileşmenin kalıcı olması bakımından kritik önem taşımakta.

Ayrıca basiretli borçlanmayı özendiren makro ihtiyati tedbirlerin de bu süreci destekleyeceğini değerlendiriyoruz. Önümüzdeki dönemde bütün bu konuların ülkemizin gündeminde daha ağırlıklı olarak yer alması konusundaki çabalarımız devam edecek.

Merkez'in anketinde yıl sonu dolar tahmini: 5,99

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2019 yılı Şubat ayı 'Beklenti Anketi' sonuçlarını paylaştı. 2019 yıl sonu döviz kuru (ABD Doları/TL) beklentisi bir önceki anket döneminde 6,18 TL iken, bu anket döneminde 5,99 TL'ye geriledi. 12 ay sonrası döviz kuru beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla 6,30 TL ve 6,17 TL olarak gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2019 yılı Şubat ayı 'Beklenti Anketi' sonuçlarını paylaştı. 2019 yılı Şubat ayı Beklenti Anketi, reel sektör ve finansal sektör temsilcileri ile profesyonellerden oluşan 71 katılımcı tarafından yanıtlandı. Sonuçlar katılımcıların yanıtları toplulaştırılarak değerlendirildi.

Aylık enflasyon beklentileri

Buna göre, 2019 yılı Şubat ayı için tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 0,94 iken, bu anket döneminde yüzde 0,76 oldu. Mart ayı TÜFE beklentisi aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 1,03 ve yüzde 0,96 oldu. Nisan ayı TÜFE beklentisi ise yüzde 1,47 olarak gerçekleşti.

Yıllık enflasyon beklentileri

Cari yıl sonu TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 16,45 iken, bu anket döneminde yüzde 15,91'e geriledi. 12 ay sonrası TÜFE beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 15,91 iken, bu anket döneminde yüzde 15,47 oldu. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 12,00 ve yüzde 12,10 olarak gerçekleşti.

2019 yılı Şubat ayı anket döneminde, katılımcıların 12 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 19,0 olasılıkla yüzde 14,00 -14,99 aralığında, yüzde 21,2 olasılıkla yüzde 15,00 -15,99 aralığında, yüzde 20,4 olasılıkla ise yüzde 16,00 -16,99 aralığında artış göstereceği öngörüldü.

Aynı anket döneminde nokta tahminlere göre ise, katılımcıların yüzde 27,4'ünün 12 ay sonrası TÜFE enflasyonu beklentilerinin yüzde 14,00 -14,99 aralığında, yüzde 17,7'sinin beklentilerinin yüzde 15,00 -15,99 aralığında, yüzde 22,6'sının beklentilerinin ise yüzde 16,00 -16,99 aralığında olduğu gözlemlendi.

2019 yılı Şubat ayı anket döneminde, katılımcıların 24 ay sonrasına ilişkin olasılık tahminleri değerlendirildiğinde, TÜFE'nin ortalama olarak yüzde 13,7 olasılıkla yüzde 9,00 - 9,99 aralığında, yüzde 13,3 olasılıkla yüzde 10,00 -10,99 aralığında, yüzde

12,3 olasılıkla yüzde 11,00 -11,99 aralığında, yüzde 12,6 olasılıkla yüzde 12,00 -12,99 aralığında, yüzde 19,8 olasılıkla ise yüzde 13,00 -13,99 aralığında artış göstereceği öngörüldü.

Aynı anket döneminde nokta tahminlere göre 24 ay sonrası TÜFE enflasyonu beklentileri değerlendirildiğinde, katılımcıların yüzde 13,6'sının beklentilerinin yüzde 9,00 - 9,99 aralığında, yüzde 13,6'sının beklentilerinin yüzde 10,00 - 10,99 aralığında, yüzde 17,0'sinin beklentilerinin yüzde 12,00 - 12,99 aralığında, yüzde 13,6'sının beklentilerinin ise yüzde 13,00 - 13,99 aralığında olduğu gözlemlendi.

Faiz beklentileri

BİST Repo ve Ters-Repo Pazarı'nda oluşan cari ay sonu gecelik faiz oranı beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 23,74 iken, bu anket döneminde yüzde 23,87 oldu. TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti cari ay beklentisi ise bir önceki anket dönemine göre değişmeyerek yüzde 24,00 olarak gerçekleşti.

2019 yılı Şubat ayı anket döneminde, vadesine üç ay ya da üç aya yakın süre kalan Devlet İç Borçlanma Senetleri'nin (DİBS) yıllık bileşik faiz oranı beklentileri cari ay, 1, 3, 6, 12 ve 24 ay sonrası için sırasıyla yüzde 21,34, 21,16, 20,57, 19,42, 17,93 ve 14,61 olarak gerçekleşti. Vadesine 5 yıl ya da 5 yıla yakın süre kalan DİBS'lerin 12 ay sonrası ikincil piyasa yıllık bileşik faiz oranı beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 16,80 iken, bu anket döneminde yüzde 15,81'e geriledi. Vadesine on yıl ya da on yıla yakın süre kalan DİBS'lerin 12 ay sonrası ikincil piyasa yıllık bileşik faiz oranı beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 16,05 ve yüzde 14,85 olarak gerçekleşti. TCMB bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı cari ay ve 3, 6, 12, 24 ay sonrası beklentileri sırasıyla yüzde 24,00, 23,42, 21,53, 18,84 ve 15,11 olarak gerçekleşti.

5,2'lik kur kaybettirir

■ İHKİB Başkanı Mustafa Gültepe, yaptığı açıklamada, "Uzun vadeli plan yapamıyoruz. Biz rekabet edeceğimiz, malımızı satabileceğimiz bir kur istiyoruz. Aksi takdirde herkesin kaybı olur" diye konuştu.

İstanbul Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) Başkanı Mustafa Gültepe, döviz kuru seviyesinin ihracatçının para kazanacağı ve hayatını sürdüreceği bir seviye olmadığına dikkat çekti. Cumhuriyet Gazetesi'nden Şehriban Kırac ile bir söyleşi yapan Gültepe, "Bütün maliyet hesapları, müşteriyle yaptığımız pazarlıklar ve fiyatları verdiğimiz kur seviyesi doların 6 TL, Euro'nun 7 TL ve Pound'un 8 TL olmasına yönelikti. Şimdi 5,2 TL'lik dolar kuruyla para kazanmak mümkün değil" dedi.

Hedef yüzde 10'du

Bu yıl 19 milyar dolar hazır giyim ihracatı hedeflediklerini anlatan İHKİB Başkanı Mustafa Gültepe ile ihracatçının sorunlarını ve sektörü konuştuk.

■ 2018 sektör açısından nasıl geçti?

Kötü bir yıl değildi. Ama yüzde 10 büyümeye hedefine ulaşamadık ve yılı 17 milyar

642 milyon dolarla kapattık. Bir önceki yıla göre değer bazında yüzde 3,6, miktar bazında yüzde 7 artış oldu. Sektör olarak ihracatta ikinci büyük sektör konumumuzu devam ettirdik. Hedefe ulaşamamızın ana nedeni 12'nci ayda Avrupa'ya yaptığımız ihracatın düşmesi. Avrupa'da kış geç geldi. Kalın

dış giyim ürünlerini satamadık. Yılbaşına denk geldiği için de bazı siparişleri ileri tarihe ertelediler. İhracatımızın yüzde 75'i AB'ye. 2018 dalgali bir yıldır. Özellikle Ağustos'ta kurun yükselmesi başta hammadde enerji ve diğer maliyetleri çok yükseltti. Maliyet yapma noktasında sıkıntı yaşadık. Yurt dışı müşterilerimiz indirim istedi. Doların 2,5 ay 6 liranın üstünde kalması bize hem yeni maliyet yüklerken hem fiyat indirdik. O nedenle kilogram başına birim fiyatlarımız 2017'ye göre düştü. Ortalama 19 dolar olan birim fiyat

18 dolara geriledi.

■ **2019'a nasıl başladınız, hedefleriniz neler?**

Ocak ayı ihracatı yüzde 0,4 düştü. Geçen yıl ile başa baş. Kurların aşağıya hareket etmesiyle sektörün ihracatında hafiften bir yavaşlama görünüyor. Yılı yeni yatırımlar ve katma değerli ürünlerle yüzde 10 ihracat artışıyla kapatmayı planlıyoruz. 19 milyar dolar ihracat hedefi koyduk.

■ **Şu anda kurun bulunduğunuz seviye sizi memnun etmiyor mu?**

Kurun bulunduğu seviye ihracatçının para kazanacağı ve hayatını sürdüreceği bir seviye değil. Çünkü bütün maliyet hesapları müşterilerle yaptığımız pazarlıklar ve fiyatları verdiğimiz kur seviyesi doların 6 TL, Euro'nun 7 TL ve Pound'un 8 TL olduğu seviyedir. Ama kurda aşırı bir dalga var. şimdi 5,2 TL olan kurla para kazanmak mümkün değil. Bu sürdürülebilir değil. Parayı bulma ve finansa erişmede ciddi sıkıntı var, faizlerin geldiği seviye yüzde 20-25. Bir de sattığınız ürünün fiyatında kura bağlı yüzde 15 gerileme var. Kurların bu seviyesi ihracatçıları açısından olumlu bir durum değil. Ücretlere yılbaşı olduğu için her firma enflasyon oranında zam yaptı. Asgari ücret arttı. Enflasyon oranında da kurun yıllık bazda artması lazım. Aksi halde herkes bundan zarar görür. Maliyeti kurtarma anlamında sürdürülebilir olmaz.

■ **Yakın zamanda aralarında Collezione'nun da olduğu birçok büyük tekstil firması konkordato ilan etti, niye bu aşamaya gelindi?**

Özellikle mağazalaşma ve perakende sektöründeki sorunlardan kaynaklanıyor. Fizibilite çalışması yapılmadan çok fazla mağaza açanlar oldu. Herkes ayağını yorganına göre uzatmalı. İç piyasada satışlarda da düşüş yaşandı. Finansa ulaşma noktasında da firmalar sıkıntı yaşadı. Yüzde 25 faizle ekonomi dönmez.

■ **Bankalarla bu sorunları çözmediniz mi, sürekli görüşüyorsunuz?**

Bir tahsilatım var, alamayınca gideceğim yer neresi, banka. Banka da bana kredi vermeyince, 1 yerine 3 teminat isteyince işi döndürme şansı yok. Bankalar firmaları biraz daha ortak olarak görmeli. Son 4-5 ayda maalesef bankalar çok fazla ihracatçıya yardımcı olmadı. Bu olmayınca da firmalar konkordatoya ya da farklı noktalara gidiyorlar. Oysa Türkiye üretirse bir noktaya gelebilir. Sektör bazlı stratejiler ortaya konmalı. En az 10 yıllık planlar yapılmalı. Burada ana rol devlete düşüyor. Tabii ki inşaat da, hazır giyim de kimya da büyüsün. Birimiz oynarken diğeri düşmemeli. Karadenizliyim, horonda ahenk

ihracatçılar aylık planla dönüyorlar

■ **Kur dediğiniz seviyelere çıkar mı, bu yıl için var mı bir öngörünüz?**

Biz rekabet edeceğimiz, malımızı satabileceğimiz bir kur istiyoruz. Tabii ki kurun birden 6 liraya çıkmasını istemiyoruz. Ama kademeli şekilde oraya doğru hareket etmesi lazım. Türkiye'nin ithalat yapmadan ihracatının da büyüme şansı yok. Bizim sektörde yüzde 15-20 oranında ithalat var. Kimi sektörde yüzde 50. Her şeyin ani artışı ve düşüşü sıkıntı. Yıl ortalamasında kurun 6 TL'ye gelmesi lazım. Hemen yarın 6 TL olsun biz de istemeyiz. Ama bilmeliyiz ki kurlar yıl sonuna doğru 6 TL'ye yaklaşırsa biz de fiyat politikalarımızı stratejilerimizi ona göre planlarız. Aksi takdirde herkesin bundan bir kaybı olur.

■ **Bu dönemde ve hareketli kur ortamında uzun vadeli plan yapabiliyor musunuz?**

Tabii ki yapamıyoruz. Daha kısa vadelilerle dönülüyor. Çünkü kurun oturacak olduğu seviyeyi bilmediğimiz için çok uzun vadeli plan yapmak firmalara zarar verebilir. Aylık ya da maksimum 2 aylık planlarla dönüyoruz.

için herkesin ayağını yere aynı anda vurması gerekiyor. Herkes farklı oynarsa oyunun ahengi bozulur.

■ **Kilogram başına birim fiyatlarını tekrar 19 dolara çıkarmamız ne kadar sürecek?**

Sözleşmeleri genelde 6 aylık bağlıyoruz. O fiyatlar Ekim ve Kasım'da verildi. Siparişler yeni yapılıyor. Tahsilat Şubat-Nisan gibi gelecek ama bu paralardan ihracatçılar zarar edecek. Çünkü herkes kurun 5,8 TL olacağı varsayımıyla hesap yaptı. Ama önemli olan 2-3 aylık zararlar değil, kurun nereye doğru gittiğini bilmek.

Bilsek ki kur 2019'da 5,5 - 6 TL arasında gidecek, ona göre stratejik plan yapılır. Bunu bilmediğin zaman plan yapılmaz. Sıkıntı buralarda. Kurda dalga çok yüksek.

■ **Hazırgiyim ihracatı neden son 4-5 yıldır hep 16-17 milyar dolarda kaldı?**

Üretim çok cazip bir alan olmadığı için kimse çok fazla yatırım yapmak istemiyor. Son yıllarda kâr çok düşük olduğu için kapasitede büyüme yaşayamadık. Mutlak suretle Marmara dışındaki yerlere yeni fabrikalar yapmak gerekiyor. Burada TOKİ bize ya yeni bina yapsın ya da devletin elindeki eski binaları fabrikalara dönüştürsün. Mevcut tesisleri de teşvik kapsamına almak lazım. Taşınma teşviki olmalı. Sadece yeni makinelerle teşvik var. Sektörde kullanılan makinelerin yüzde 95'i ithal, eski makineye de teşvik olmalı.

■ **Yeni yatırımlar için başka hangi adımlar atılmalı?**

Finansa kolay ulaşırsa, hazırgiyimde yatırım yapılır. Ekim ayı itibarıyla TÜİK'e göre hazırgiyim ve konfeksiyon sektöründe 515 bin çalışan var. Yatırımlar hayata geçebilirse bu yıl 10 -15 bin kişilik ek istihdam sağlanabilir.

Her şey düşündüğümüz ve planladığımız şekilde giderse ve kurlar istediğimiz seviyelerde olursa bunlar hayata geçer.

■ **Ya bu dedikleriniz olmazsa, işten çıkarmalar hızlanır mı?**

Amaç mevcut çalışan sayısını korumak. Kurlar daha da aşağıya inerse o zaman olumsuz senaryo

olabilir. Eğer Türkiye 10 büyük ekonomi arasına girecekse en az 300 milyar dolar ihracat yapılması gerekiyor. 2018'de 168 milyar dolar oldu.

Bu nedenle önümüzdeki yıllar üretim yılları olmalı, her sektörün kendi stratejik planlarını yaparak ihracata yönelmesi gerekiyor.

Yeter ki kâr edilsin

Hazırgiyim katma değeri yüksek bir sektör. Kilogram birim fiyatımız 18 dolarla üçüncü sıradayız. Birinci sırada mücevherat ikinci sırada savunma sanayii var.

Türkiye son 10 yıldır fason yapmıyor. İhracatın yüzde 80-85'i kendi yaptığımız tasarımlar. Avrupa başkentlerinde tasarım ofislerimiz var.

Türk markalarının yurtdışında 2 bin 500 civarında mağazası var.

İnsanlar kazandıklarını kendi sektörlerine yatırırlar.

Bizim sektörde kârlılık yüzde 5 ile 10 arasında değişiyor. Yeter ki insanlar kâr edebilsin. Kâr ettiği sürece yatırıma devam eder.

Büyüme, yatırım olmadan kimse mutlu olmaz. Mesela çocuk hep 3 yaşında kalsa olur mu? Evlensin şunu görelim denir. Şirket de böyle, o yüzden büyümeliyiz.

IMF Başkanı'ndan korkutan uyarı: Fırtınaya hazır olun

Küresel ekonominin beklentilerin üstünde bir hızla yavaşladığını söyleyen IMF Başkanı Lagarde, "Fırtınaya hazırlıklı olun" dedi.

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Christine Lagarde, küresel ekonominin beklentilerin üstünde bir hızla yavaşladığına dikkat çekti ve küresel ekonomiyi etkileyen "dört bulutun" olası bir "fırtına" yaratabileceği uyarısını yaptı.

Dubai'de düzenlenen World Government Summit'te konuşan Lagarde, ülke yönetimlerinden, olası bir fırtınaya karşı hazırlıklı olmalarını istedi. Söz konusu riskler arasında "ticari gerginlikler ve ek gümrük vergileri artırımı, finansal sıkılaşma, Brexit süreci belirsizliği ve Çin ekonomisindeki artan gerileme" olduğunu belirten Lagarde, ABD ve Çin ara-

sındaki ticari gerginliğin etkilerinin şimdiden görülmeye başladığını söyledi.

Lagarde, "Bu gerginliğin nasıl yatışacağını bilmiyoruz fakat şimdiden ticaret ve piyasadaki güveni etkilemeye başladığını görebiliyoruz" diye konuştu.

IMF Başkanı ayrıca hükümet ve şirketlerin yüklü borç masraflarının da çeşitli riskler olduğuna dikkat çekti ve ekledi:

"Havada çok fazla bulut olduğunda, fırtınanın çıkması için gereken tek şey bir yıldırımdır."

Ticaret anlaşması için taslak hazırlanıyor

ABD ile Çin arasında bir süredir devam eden görüşmelerden, bir anlaşmaya dair geniş taslak ortaya çıkmaya başladı. Müzakereciler yapısal meseleler hakkında altı mutabakat zaptı hazırlıyor.

ABD ve Çin'in ticaret anlaşmazlıklarındaki en zorlu konulara dair taahhütlerini prensip olarak belirlemeye başladıkları belirtildi. ABD ile Çin arasındaki görüşmelere yakın kaynakların Reuters'a yaptığı bu açıklama, yedi aylık ticaret savaşını sona erdirmek için şimdiye kadar en önemli ilerlemeye işaret etti.

Dünyanın en büyük iki ekonomisi, birbirlerinden ithal yüzlerce milyar dolarlık mala gümrük vergisi getirerek, küresel ekonomik büyümeyi yavaşlattı ve tedarik zincirleri ile üretimi aksattı. ABD'li ve Çinli yetkililer Washington'da üst düzey görüşmelerde bulunurken, ABD Başkanı Donald Trump'ın Çin ekonomisinde yapısal değişiklikler yapması yönündeki talepleri konusunda fikir ayrılıkla-

rı yaşamaya devam ediyorlar. Ancak, iki taraf 1 Mart'a kadar anlaşmaya varmaya çalışırken; kaynaklar, görüşmelerden anlaşmanın geniş taslağının ortaya çıkmaya başladığını belirtti.

Kaynaklar müzakerecilerin yapısal meseleler hakkında altı mutabakat zaptı oluşturmakta olduklarını belirttiler. Bu yapısal meseleler zorla teknoloji transferi ve siber hırsızlık, fikri mülkiyet hakları, hizmetler, para birimi, tarım ve ticarete yönelik tarife dışı engelleri kapsıyor. Kaynaklardan birine göre, ABD ile Çinli yetkililer geçen hafta Pekin'de yapılan görüşmelerde mutabakat zaptı üzerindeki yükümlülükleri belirleme konusunda çalıştı.

Kaynak, bu sürecin gerçek ticaret müzakeresi haline geldiğini ve hatta hafta sonunda katılımcıların çalışmaya devam etmek için Pekin'de kalmayı düşündüğünü, ancak bunun yerine birkaç gün ara vermeyi ve Washington'da yeniden bir araya gelmeyi kabul ettiklerini belirtti. **Kaynak: Reuters**

Enerjide batık kredi 1 yılda 10'a katlandı

BDDK verilerine göre, 2017 yılı sonunda 637 milyon TL olan enerji sektörünün takipteki kredi miktarı 2018 sonunda 6 milyar 322 milyon TL'ye yükseldi. Artış oranı yüzde 892 oldu.

Enerji sektöründe takipteki krediler son bir yılda 637 milyon TL'den 6,3 milyar TL'ye yükseldi. Kurdaki artışın en çok etkilenen enerji, takipteki krediler dışında milyarlarca dolarlık kredi için yeniden yapılandırmaya gitti.

Bankacılık sektöründe takipteki krediler 2018 sonunda bir önceki yılın aynı dönemine göre 63,8 milyar TL'den yüzde 51 artışla 96,5 milyar TL'ye yükselirken, enerji sektöründeki artış dikkat çekti. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, 2017 sonunda 637 milyon TL olan enerji sektöründeki (elektrik, gaz, su kaynakları üretim ve dağıtım sanayi) takipteki kredi miktarı, 2018 sonunda 6 milyar 322 milyon TL'ye yükseldi. Artış oranı yüzde 892 oldu.

Genel takipteki krediler oranı aynı dönemde yüzde 2,95'ten yüzde 3,87'ye yükselirken, enerji sektöründeki takipteki krediler bu dönemde yüzde 0,45'ten yüzde 3,4'e yükseldi.

Sektörün kredi hacmi aynı dönemde 140 milyar TL'den 185 milyar TL'ye çıktı. Ancak enerji sektörünün kredilerinin büyük kısmının döviz

cinsinden olduğu biliniyor. Dolar cinsinden bakıldığında sektörün Türk bankalarındaki kredi hacmi 37 milyar dolardan 34,8 milyar dolara geriledi.

Yapılandırma kuyruğu

Öte yandan, TL'nin dolar karşısındaki rekor değer kaybindan en çok etkilenenlerin başında gelen enerji sektörü, 2018'de kredi borçlarının yeniden yapılandırılması için bankaların kapısını çaldı. Bereket Enerji 4 milyar dolar, Gama Enerji de 1 milyar dolarlık kredinin yeniden yapılandırılması için bankalara başvurdu.

Elektrik Üreticileri Derneği (EÜD) Başkanı Cem Aşık, Temmuz'daki kur yükselişi sırasında yaptığı açıklamada, sektörün yılda 3 milyar

dolar kredi geri ödemesi olduğunu ancak nakit gelirin 500 milyon dolar olduğu belirterek mali durumdaki zorluğa işaret etmişti.

Enerji sektöründe 2003-2018 döneminde 95 milyar dolarlık yatırım yapıldığı, yatırımlar için alınan kredilerin büyük kısmının döviz cinsinden olduğu biliniyor. BDDK verilerine göre, Aralık

2018 itibarıyla enerji şirketlerinin Türk bankalarına 34 milyar dolarlık kredi borcu bulunuyor. Sektördeki kârlılığın azalması nedeniyle, Alman enerji şirketi EWE AG ile Avusturyalı enerji şirketi OMV, Türkiye'deki varlıklarını satma kararı almıştı.

Elektrik tüketimi düştü

Başta sanayi sektörü olmak üzere ekonomide yaşanan durgunluğun etkileri elektrik tüketimine gözle görülür şekilde yansımaya başladı. Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi'nin (EPİAŞ) gerçek zamanlı tüketim verilerine göre 2018 yılında Türkiye elektrik tüketimi bir önceki yıla göre yüzde 0,8 artışla 292 milyar 170 milyon kilovatsaat oldu. 2017 yılında elektrik tüketimi 2016'ya göre yüzde 5,5 artmış ve 289 milyar 980 milyon kilovatsaat olmuştu.

Aylık bazda ise gerileme 2018'in Ekim ayında başladı ve devam etti. Gerileme, Ekim'de yüzde 2,1, Kasım'da yüzde 2,2 Aralık'ta yüzde 1,8 oldu. Düşüş 2019 yılına da yansıdı ve Ocak ayında tüketim 2,2 gerileyerek 25 milyar 369 milyon kilovatsaat oldu.

Emlak da sıçradı

BDDK verilerine göre, 2018'de takipteki kredi miktarının en çok arttığı sektörlerden biri de emlak oldu. Sektördeki takipteki kredi miktarı 1,2 milyar TL'den 4,6 milyar TL'ye ulaştı. Artış oranı yüzde 283 oldu. 2018'de zor bir yıl geçiren inşaat sektöründe söz konusu kalem 6,4 milyar TL'den 12 milyar TL'ye yükselirken, turist sayısı anlamında iyi bir yıl geçiren turizm sektöründe gelirlerin düşük kalmasıyla takipteki kredi miktarı arttı. Turizmde takipteki kredi miktarı 1,7 milyar TL'den 3,7 milyar TL'ye yükseldi. Tarımda ise bu kalem 2,4 milyar TL'den 3,7 milyar TL'ye ulaştı.

Öte yandan, yüksek miktarda kredi yeniden yapılandırma anlaşması yapılması, takipteki kredilerdeki artışın daha da çok olmasını engelledi. Türkiye Bankalar Birliği Başkanı ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın, "2017'de 78 milyar TL olan kredi yeniden yapılandırma miktarı, 2018'in Ocak-Kasım döneminde 118 milyar TL oldu" dedi.

Batık kredide 100 milyar aşıldı

Bankalardaki batık kredi miktarı 1 Şubat itibarıyla ilk kez 100 milyar lirayı aşarken, son bir aylık artış 6,3 milyar TL oldu. BDDK verilerine göre, 2018'i yüzde 3,8 ile kapatan toplam krediler içindeki takipteki kredi oranı, bir ayda yüzde 4,2'e tırmandı. Toplam istihdamın yüzde 75'ine sahip olan KOBİ'lerin kredilerinde takip oranı yüzde 7,5.

İnşaat maliyeti yüzde 25,65 arttı

İnşaat Maliyet Endeksi, geçen yıl Aralık'ta bir önceki aya göre yüzde 1,85 gerilerken, Aralık 2017'ye göre yüzde 25,65 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2018 yılının Aralık ayına ilişkin İnşaat Maliyet Endeksi'ni açıkladı. Aralık'ta aylık bazda Malzeme Endeksi'nde yüzde 2,81 düşüş, İşçilik Endeksi'nde yüzde 0,62 artış görüldü. Bir önceki yılın aynı ayına göre Malzeme Endeksi yüzde 29,21, İşçilik Endeksi yüzde 17,45 yükseldi.

Bina İnşaatı Maliyet Endeksi'nde Aralık 2018'de bir önceki aya göre yüzde 1,42 düşüş, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 26,26 artış yaşandı. Bir önceki aya göre Malzeme Endeksi yüzde 2,19 gerilerken, İşçilik Endeksi yüzde 0,52 artış kaydetti. Yıllık bazda bakıldığında ise Malzeme Endeksi Aralık 2018 itibarıyla yüzde 30,21, İşçilik Endeksi yüzde 17,43 yükseldi.

Bina dışı yapılar için İnşaat Maliyet Endeksi, Aralık 2018'de bir önceki aya göre yüzde 3,28 azaldı, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 23,67 arttı. Aralık'ta, bir önceki aya göre Malzeme Endeksi yüzde 4,74 düşerken, İşçilik Endeksi yüzde 0,98 arttı. Bir önceki yılın aynı ayına göre Malzeme Endeksi yüzde 26,09, İşçilik Endeksi yüzde 17,48 yükseldi.

İşsizlik Kasım'da 2 puan arttı

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 706 bin kişi artarak 3 milyon 981 bin kişi oldu. Genç işsizliği (15-24 yaş) ise yüzde 23,6'ya yükseldi.

2018 boyunca devam eden ve geçen ay en yüksek seviyesine ulaşan sanayi üretimindeki düşüşün doğal sonucu olarak işsizlik oranı, Kasım 2018'de bir önceki yılın aynı ayına göre 2 puan artarak yüzde 12,3 oldu.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 706 bin kişi artarak 3 milyon 981 bin kişi oldu. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 2,1 puanlık artış ile yüzde 14,3 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 4,3 puanlık artış ile yüzde 23,6 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 2,1 puanlık artış ile yüzde 12,6 olarak gerçekleşti.

İstihdam oranı geriledi

İstihdam edilenlerin sayısı 2018 yılı Kasım döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 201 bin kişi azalarak 28 milyon 314 bin kişi, istihdam oranı ise 0,8 puanlık azalış ile yüzde 46,5 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 274 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 72 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin

yüzde 17,7'si tarım, yüzde 20'si sanayi, yüzde 6,5'i inşaat, yüzde 55,8'i ise hizmet sektöründe yer aldı.

Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,9 puan ve inşaat sektörünün payı 1,1 puan azalırken; sanayi sektörünün payı 0,8 puan, hizmet sektörünün payı 1,2 puan arttı.

İşgücüne katılma oranı

İşgücü 2018 yılı Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 505 bin kişi artarak 32 milyon 295 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,2 puan artarak yüzde 53 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,3 puanlık artışla yüzde 72,4, kadınlarda da 0,3 puanlık artışla yüzde 34,1 olarak gerçekleşti.

Kasım 2018 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim göstermeyerek yüzde 33,6 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,8 puan artarak

yüzde 22,8 oldu.

Kamu istihdamı yüzde 20,8 arttı

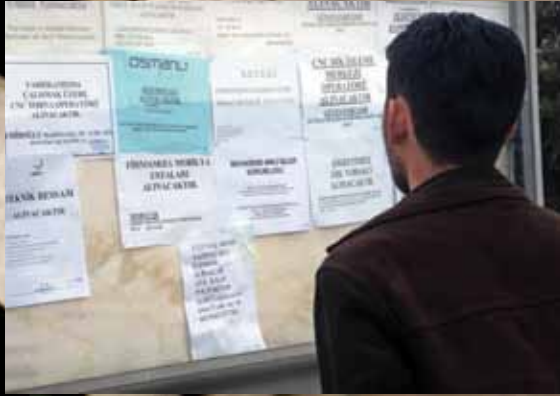
Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın derlediği verilere göre, 2018 yılı IV. döneminde toplam kamu istihdamı 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 20,8 oranında artarak 4 milyon 352 bin kişi oldu. Bu artışta, daha önce kamu istihdamında yer almayan taşeronların kamu çalışanı statüsüne (sürekli işçi) geçmesi etkili oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış rakamlar

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 228 bin kişi azalarak 28 milyon 591 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,4 puan azalarak yüzde 47 oldu. Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı ise bir önceki döneme göre 144 bin kişi artarak 3 milyon 907 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,4 puan artarak yüzde 12 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı 0,2 puan azalarak yüzde 53,4 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, tarım sektöründe 54 bin, sanayi sektöründe 40 bin, inşaat sektöründe 47 bin, hizmet sektöründe ise 87 bin kişi azaldı.

İşgücünün istihdama dönüştürülmesi

2018 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla işgücü istatistikleri açıklandı. Bu işgücü istatistiklerine nüfusumuzun yaşlanma eğilimleri açısından bakmanın, yaş kategorileri ile istihdam verilerinin değerlendirilmesine katkı vereceği düşünülmektedir. Bu rakamlar aynı zamanda Türkiye'nin karşısında bulunan sosyal ve ekonomik riski de ortaya koyacaktır.

Türkiye toplam nüfusu içinde 0-14 yaş arasındaki gençlerimizin oranı azalmaktadır. 2007 yılında bu grubun genel nüfus içindeki oranı yüzde 23,39'larda idi. Oysa bu oran 1990'larda yüzde 35'lerdeydi. Yani ekonomik platformlarda savunduğumuz Türkiye genç bir nüfusa sahiptir tezi gittikçe güç kaybetmektedir.

Çalışma çağındaki 15-64 yaş grubunun nüfus içindeki payı da 2013 yılı sonrasında yavaşlamış, son iki yılda da düşmüştür.

Ülkemizde 65 ve üzeri yaşlı nüfusun oranı ise hızla artmaktadır. Bu grubun genel nüfus içindeki payı 2007'ye göre 1,68 artışla yüzde 9'a yaklaşmıştır. Oysa bu oran 1990'larda neredeyse yarısı kadardı.

2007'ye göre Türkiye'nin toplam nüfusu yüzde 16,18 artmıştır. Bu oran içinde 0-14 yaş grubunun nüfus artışı yüzde 2,91 olurken, 65 yaş ve üstü yaş grubunun nüfus içindeki payı yüzde 43,72 artmıştır. Yaşlı nüfus artışı toplam nüfus artışının 2/70, genç nüfus artış hızının ise 15,04 katı olarak gerçekleşmiştir.

Bu nüfus yapısı içinde çalışma hayatı ile de ilgili ilginç tespitler vardır. 0-14 yaş grubunun nüfus içindeki payının düşmesi, bu grubun çalışma bağımlılığı bakımından 15-64 yaş grubuna olan bağımlılık oranını da azaltmıştır. 2007'ye göre bu oran yüzde 34,38'e inmiştir.

Ancak yaşlı bağımlılık oranı ise aynı dönemde yüzde 2,27 artarak yüzde 12,92'ye çıkmıştır.

Ancak son iki yılda toplam bağımlılık oranında ortaya çıkan artış dikkat çekicidir. Bunun nedenlerinden ilki çalışma çağındaki nüfusun payının azalması, diğeri ise yaşlı nüfus oranında ki artıştır.

Nüfusumuzun yaklaşık yüzde 70'e yakını çalışma çağında olmasına rağmen, bunların istihdam oranı ancak yüzde 50 civarında dolaşmaktadır. Bu durum her bir çalışan bireyin, bir anlamda beslemek zorunda olduğu birey sayısının artması anlamındadır.

Diğer yandan çalışan nüfus sayısının artması gerekirken, sosyal güvenlik sistemi içindeki birey sayısının artması da, o sistem için büyük bir açmaz yaratmaktadır.

Bu tür rakamlar günümüzde ya da kısa vadede belki de toplumu çok etkilemeyecek ya da ilgisini çekmeyecektir.

Ancak uzun vadede oluşacak tehditler ve sıkıntılar için şimdiden ciddi stratejilerin oluşturulması gereklidir. Bu tür sorunların doğum hızını ve sayısını artırmak gibi yöntemlerle çözülmesi pek mümkün görülmemektedir.

Çalışan ve üreten nüfusun artışı için nitelikli eğitim standartlarının yakalanması, kadınların işgücüne katılımının desteklenmesi, gençlere sosyal güvence içinde istihdamda pay açılması önemlidir.

Bunların sağlanması için gerekli şey ise üretim ve istihdama odaklı ekonomik bir modelin etkin kılınmasıdır.

Kaynak: İsmet Özkul (Dünya)

En büyük sorun işsizlik ve ekonomik belirsizlik

Kadir Has Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği Türkiye Sosyal-Siyasal Eğilimler Araştırması (TESSEA-2018) sonuçlarına göre, ankete katılan vatandaşlar sorunların ilk sırasına işsizlik ve hayat pahalılığını koydu.

Kadir Has Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği Türkiye Sosyal-Siyasal Eğilimler Araştırması (TSSEA-2018) Türkiye'deki seçmen ve yurttaş profiliyle ilgili çarpıcı verileri gözler önüne seriyor. Araştırma sonuçlarına göre Türkiye'nin en büyük sorunu işsizlik olarak öne çıkıyor.

Kendini dindar olarak tanımlayanların oranı yüzde 30,9

Araştırma sonuçlarına göre 2015 yılından bu yana kendine "Dindar" olarak isimlendirenlerin sayısı yüzde 30,9'a yükseldi. Kendini muhafazakar olarak tanımlayanların oranıysa sürekli düşüş göstererek yüzde 13,5 olarak tespit edildi. Kendini Cumhuriyetçi / Kemalist olarak tanımlayanlar yüzde 16,9 olurken, Sosyal Demokrat olarak tanımlayanlar 4 puan azalarak, yüzde 6,3'e düştü. Buna göre, Dindar / Muhafazakâr toplamı 2014'de yüzde 37,1 iken, 2017'ye kadar artarak yüzde 47,4'e ulaşmışken, araştırmada ilk kez bu toplam 2018'de gerileyerek yüzde 44,4 olarak tespit edildi.

En önemli sorun işsizlik

Araştırma sonuçlarına göre, halk 2018 yılında işsizlik ve hayat pahalılığının ardından; FETÖ tehdidi ve terörle mücadeleyi Türkiye'nin en önemli sorunları olarak görüyor. 2017'de yüzde 17'lik oranla en önemli üçüncü sorun olarak görülen

işsizlik, bu yıl yüzde 27'ye ulaşarak ülke sorunları arasında birinci sıraya yerleşti.

Ekonomi kötüye gidiyor

Araştırma sonuçlarına göre, "Son bir yılda yaşanan ekonomik gelişmeler sizi nasıl etkiledi?" sorusuna toplumun yüzde 57,1'i ekonomik olarak daha kötüye gittiğini belirtirken, yüzde 21,9'u hiç etkilenmediğinin yanıtını verdi. Çalışmaya göre, 2016 yılından beri "başarılı" bulunma oranı artışta olan "hükümetin ekonomi politikaları", 2018 yılında 2017'e göre 14,2 puan düşerek yüzde 33,5 oranında başarılı bulundu. Bu oranın 2016 yılının sonuçlarının gerisinde kaldığı gözlemlendi. Özellikle kendini muhafazakâr ve dindar olarak tanımlayanlar hükümetin ekonomi politikalarını başarılı bulurken, sosyal demokrat ve Cumhuriyetçi / Kemalist olarak tanımlayanlar başarısız buldu.

Suriye politikaları

Hükümetin Suriye politikalarını başarılı bulanların oranı siyasi partilere göre incelendiğinde, AK Parti'ye oy verdiğini belirtenlerin büyük ölçüde hükümetin Suriye politikalarını "başarılı" olarak değerlendirirken, diğer parti seçmenleri arasında "başarılı" bulma oranının daha düşük olduğu gözlemleniyor. Hükümetin dış politikasını "kesinlikle başarılı" ve "başarılı" bulan AK Parti seçme-

ninin oranı yüzde 61,1; MHP'ye oy verdiğini belirten kişilerde yüzde 30,5; CHP seçmeninde yüzde 21,2 ve HDP'ye oy verdiğini belirten kişilerde ise yüzde 7 olarak sıralanıyor.

En büyük tehdit oluşturan ülke ABD

Araştırma sonuçlarına göre ABD 17,6 puanlık artış ile yüzde 81,9'luk kesim için Türkiye'ye en çok tehdit oluşturan ülke oldu. Türkiye için tehdit oluşturduğu düşünülen ülkeler arasında yüzde 63,3'lük oran ile İsrail ikinci sırada yer aldı. Türkiye'nin en önemli dostu/müttefiki şeklinde ifade edilen ülke ise yüzde 63,6 ile yine Azerbaycan oldu. Azerbaycan'ı KKTC ve Pakistan takip etti.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi

Ülkenin yönetim tarzı olarak Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ni benimseyenlerin oranı yüzde 46,7 olarak tespit edilirken, toplamda başkanlık veya partili cumhurbaşkanlığı alternatiflerini destekleyenlerin oranı yüzde 58,5 olarak belirlendi. Öte yandan, "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin performansını nasıl değerlendirirsiniz?" sorusuna yüzde 41,4 "başarılı" yanıtını verirken, yüzde 30,2 "başarısız" yanıtını verdi.

Belediye başkanı nasıl olsun

Katılımcılara sorulan "Sizce [X Şehri] Büyükşehir Belediye Başkanı olacak kişi size saygı, özelliğinden hangilerine sahip olmalıdır?" sorusuna İstanbul'da ilk sırada "İnançlı Müslüman" ikinci sırada "çalışkan" karşılığı verilirken; Ankara ve İzmir'de ise ilk iki sırada "Çalışkan", "Dürüst ve namuslu olmak" cevapları verildi. Bunun yanı sıra, İstanbul'un en bü-

yük problemi yüzde 36,5 ile "Trafik Yoğunluğu" olurken; Ankara'da yüzde 41 ve İzmir'de yüzde 46 ile "Altyapı Sorunları" oldu.

Her beş kişiden biri ülkeyi terk etmek istiyor. Araştırma sonuçlarına göre en çok güvenilen kurum jandarma oldu. Cumhurbaşkanlığına duyulan güven yüzde 44,1 En az güvenilen kurum yüzde 31,9'la medya. Türkiye'de yaşamaktan memnun olanlar yüzde 38,8. Memnun olmayanlar: Yüzde 19,8. Memnun olanların genelini AK Parti seçmenleri oluşturuyor. İmkân olsa yurt dışında yaşamayı tercih edecek olanlar: Yüzde 20. Bunun genelini HDP ve CHP seçmenleri oluşturuyor. Yurt dışında yaşamayı tercih etmeyenler: Yüzde 60,4.

Araştırmanın künyesi: Türkiye Sosyal-Siyasal Eğilimler Araştırması (TSSEA), 12 Aralık 2018-4 Ocak 2019 tarihleri arasında Türkiye nüfusunun genel temsiliyetine sahip 26 kent merkezinde ikamet eden, 18 yaş ve üzeri bin kişi ile yüz yüze olarak, siyaset, ekonomik gelişmeler, toplumsal ilişkiler, Türkiye ve uluslararası gündem konularında soruları içeren anket ile gerçekleştirildi.

Araştırmada öne çıkan diğer başlıklar

Bu yıl hiç kitap okumayanlar:	Yüzde 60,9.
Gazete okumayanlar:	Yüzde 57,5.
Hiç tiyatroya gitmeyenler:	Yüzde 81,4.
Sinemaya gitmeyenler:	Yüzde 35,3.
Televizyon izleyenler:	Yüzde 94,3.
Ortalama televizyon izleme sıklığı:	3,5 saat.
Eşcinsel komşu istemeyenler:	yüzde 53,8.
Göçmen komşu istemeyenler:	Yüzde 45,8.

Ekonomideki gelişmeler nasıl yorumlandı?

Seçim sonrasının gündemi belli olmaya başladı

Erdal Sağlam

Son günlerde ekonomi gündeminin seçim sonrasına doğru kaymaya başladığı görülüyor. Henüz piyasa tarafından seçim sonrasına ilişkin tartışmalar fiyatlanıyor ama yaklaştıkça bu tartışmaların artması beklenebilir.

Ekonomide gündemin seçim sonrasına kaymasının IMF tartışmalarıyla ateşlendiğini söyleyebiliriz. Hükümetin seçim sonrası IMF ile anlaşmak için nabız yokladığı

haberleri çıkınca muhalefet bu iddiaları köpürttü. Hazine ve Maliye Bakanlığı açıklama yaparak böyle bir ihtiyaç olmadığını, IMF ile anlaşmanın gündemde olmadığını belirtti. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan bu konudaki iddiaları kesin bir dille yalanladı.

Aslında IMF tartışmalarının altında "seçimden sonrasına ilişkin alınacak tedbirlerin ne olacağı?" sorusunun yattığı söylenilebilir. Reel sektörün zor durumda olması, bankaların batık kredilerinin artması, iç talepteki daralmanın seçim sonrasında da süreceği beklentisi bu soruları gündeme taşıyor. Kur atağının ardından, "Stres testlerinin yapıp bankalara kaynak aktarma mekanizmalarının kurulacağı" söylenmeye başlamıştı. Hükümetin tavrı nedeniyle bu mekanizmanın rafa kaldırıldığı görülüyor. Halbuki piyasalarda hala böyle bir ihtiyaç olduğundan söz ediliyor. Hem bankacılar hem reel sektör yetkilileri, açıkça olmasa da, bunun gereğini dile getiriyorlar. İşte

böyle bir mekanizmadan vazgeçilmiş görüntüsünün de etkisiyle, herkes IMF ile yeni bir anlaşma olup olmayacağı tartışmasına başladı.

Yani bir anlamda piyasaların seçimden sonra IMF ile anlaşma imzalayabileceği beklentisi vardı ve bu haberlerin alıcı bulmasının nedeni buydu. Son açıklamalarla bu beklenti bitirilmiş gibi görünse de, böyle bir ihtimalin fiyatlandığını söyleyemeyiz. Bazı kesimlerin "o zaman geldiğinde mecburen olur" diyerek beklentilerini koruduklarını da gözlüyoruz.

Gıda enflasyonu ve krediler

Bakan Albayrak'ın konuşmalarından yansıyanlar aslında seçimden sonraki gündemin ipuçlarını da veriyordu. Gıda enflasyonu ve bunun için alınacak önlemler belli ki uzun süre tartışılmaya devam edecek. On yıllardır süren "Hal Yasası" tartışmaları yine alevlenmiş görünüyor ve sadece bu yasa ile gıda enflasyonunun çözümünün mümkün olmadığı herhalde görülüyordu. Satıcılara ve aracılar denetim baskısıyla, tanzim satışlarla bu işin çözüme kavuşmayacağı da açık. Seçimden sonra asıl olarak tarım politikasının yeniden gözden geçirilmesi ve rasyonel esaslara dayanan, her ay değişmeyecek genel bir stratejinin saptanması, bu çerçevede çözüm aranması gerekiyor.

Bankaların reel sektöre verdiği kredilerin de yine tartışma konusu olmaya devam edeceği anlaşıyor. Bakan Albayrak bankaların son dönemde iyi sınav verdiğini ama son dönemde neden kredi vermediklerini anlayamadığını söylemiş. Aslında bankaların kaynak sorununu artık herkes biliyor. Bu kaynak maliyeti ile zaten zor durumdaki işletmelere kullanılabilecekleri kredilerin faiz oranları belli. Böyle bir oran ile kredi kullanıp bu işletmelerin düze çıkamayacakları da açık iken, yani sorun çok daha genel bir makro denge sorunu iken, banka kredilerinin artması mümkün değil. Kamu bankalarının sübvansiyonlu kredilerine özel bankaların da katılmalarının mümkün olamayacağı da açık. Olsa bile bence BDDK'nın "bu maliyetle bu kredi verilemez" diye müdahale etmesi gerekir.

Özetle; tartışmaların asıl konusu makro istikrar için ne yapılacağı, nasıl güven verileceği, kaynak temini ve kullanımı için hangi mekanizmaların kurulacağı olmalı.

Zaten yapısal tedbir talebinin altında da bu yatıyor.

Şeytan bunun neresinde?**Abdurrahman Yıldırım**

Döviz mevduatının artışından değil, asıl düşmesinden kork. Çünkü kur artışı, döviz mevduatlarının azaldığı dönemlerde oluyor. Mevduatın arttığı dönemlerde ise kur geriliyor.

Yurt içi yerleşiklere ait döviz hesapları 168,3 milyar dolara çıkarak bir yılın ardından ikinci en yüksek düzeyine varması dikkat çekiciydi. Ocak ayındaki artış

7,2 milyar doları bulurken, alıcılar daha çok gerçek kişilerdi.

Döviz hesapları aslında geçen yılın Eylül ayından itibaren tırmanışa geçti. Kur şoku Ağustos ayında yaşanmış ve önlemler alınmaya başlanmıştı. 7 Eylül 2018'de 150,9 milyar dolara inen bankalar ve katılım bankalarındaki yerleşiklere ait döviz mevduatı 10,5 ayda 19,4 milyar dolar gerilemişti. 7 Eylül'den başlayan artışla döviz mevduatı son 5 ayda 17,4 milyar dolar büyüdü ve yüzde 11,5 yükseldi.

Üstelik bu dönemde dolar kuru gerileme eğilimine girdi. Yine 1 Şubat'la son bulan hafta itibarıyla aynı dönemde dolar kuru yüzde 20,7 geriledi. Kurun 5 ayda beşte birinin eridiği bir dönemde yurt içi yerleşikler 17,4 milyar dolar alım yaptılar ve döviz hesaplarını yüzde 11,5 büyüttüler.

Döviz hesapları artışını sürdürebilir

Yine öyle anlaşılıyor ki bu eğilim devam edebilir. Küresel sermaye hareketleri ve para Türkiye'de getiri arayışını sürdürdükçe ülkemize döviz gelecek, boz durulacak ve TL'ye geçilecek. Ya para piyasasında gecelik ve kısa vadeli değerlendirilecek ya da hisse senedi ile devlet borçlanma senetlerine yatırım yapılacaktır.

Yabancılar dövizlerini finansal sisteme satı-

yor. Bu satılan dövizler de kuru aşağıya çekici etki yapıyor. Aşağı giden kur yerli gerçek ve tüzel kişilere cazip geliyor ve onları alıma yönlendiriyor. Arta kalan döviz finansal sistemde kalıyor veya sonunda TCMB'ye rezerv olarak gidiyor. Kısaca yabancı Türkiye'ye para getirdikçe kur gerilerken, yerleşiklerin döviz hesapları kabarıyor.

Mekanizma otomatik çalışıyor gibi

Bunun tersi de geçerli. Yabancılar Türkiye'den çıkmaya kalktıklarında yurt içi yerleşikler bu kez satıcı tarafına geçiyor ve yabancıların dolar talebini karşılıyor. Dolar kuru yükseliyor ama döviz mevduatları da azalıyor.

Ortaya bir garip durum çıkıyor. Sanki yerliler yabancılar karşısında otomatikman alıma geçiyor. Makine gibi, bilgisayar gibi buna programlanmışlar. Yabancı satarsa yerli alacak, yabancı isterse yerli satacak gibi bir durum var. Şeytan bunun neresinde diye madalyonun iki yüzüne de baktık.

Yabancı talebiyle kur yukarı gittikçe satış yapmak yerliler için cazip hale geliyor. Ya da yabancı talebi, yerlilerin satmaya razı olacağı düzeye gelinceye kadar devam ediyor.

Yabancılar Türkiye'deki sermaye yatırımı portföyünü azaltırken ve ülkeden çıkarken, yurtiçi yerleşiklerin döviz portföyü artıyor. Yerleşikleri satışa razı edecek düzeye çıkması için de kur artıyor. Yani yerli ile yabancı sürekli bir iddialaşma, ödünleşme, pazarlık, çekişme içinde.

Yerli-yabancı dansı

Bu açıdan bakınca yerliler için satın alma yani döviz hesaplarını büyütme dönemleri kayıp dönemi oluyor. Çünkü kur geri geliyor. Tıpkı son dönemde 19,4 milyar dolar almalarına karşılık dolar kurunun yüzde 20,7 gerilemesinde olduğu gibi.

Son dönemde yine döviz almakta olan yerleşiklerin kazanacağı dönem ise yabancıların Türkiye'den çıkmaya karar verdikleri dönem olacak. Yine o zaman kur yükselecek ya da yerlileri satmaya ikna edecek düzeye kadar yükselecek.

Yabancılar da daha yüksek kurdan çıktıkları için, Türkiye yatırımlarında elde ettikleri kazancın bir bölümünü veya tümünü geri vermek durumunda kalacak. Yerliler de bugünden aldıkları dövizlerinin finansman maliyetini, yüksek kurdan satacakları karşı tarafa yıkacaklar.

İyi hareketler bunlar

Serbest dalgalı kur rejimine geçtiğimiz 2001 krizinden bu yana bu tür dalgalanmalara ve hareketlere 30 kez rastlıyoruz. Bitişikte bunun bir de tablosu var. Hemen bütün hareketler aynı

şekilde gerçekleşiyor. Döviz hesapları artıyorsa ülkeye sermaye girdiğine ve işlerin genelde iyiye gittiğine işarettir. Döviz hesapları azalıyorsa ülkeden sermaye çıkıyor ve durum genelde kötüdür.

Buradan hareketle de döviz hesaplarının artması konjonktür olarak kötü değil, aslında iyi gelişmelere işarettir sonucuna götürür bizi.

Krizin niteliği üzerine

Erinç Yeldan

Dünya ekonomisi 2009 krizinden sonra inişli çıkışlı –ancak genel eğilimiyle durgunluk içerisinde bir görünüm sergilemekte. Gerek uluslararası kuruluşlarca, gerekse akademi yazınında yapılan öngörüler dünya ekonomisinin önümüzdeki dönemde yeni bir yavaşlama dalgası içerisine sürükleneceği yönünde. Bu doğrultuda, örneğin IMF Ocak ayı sonunda yapmış olduğu öngörülerde,

2019 için dünya ekonomisinin büyüme hızını yüzde 3,7’den, yüzde 3,5’e gerileyeceğini tahmin etmekteydi.

Küresel kriz, kısa süre içerisinde yoğun iflasların, şiddetli bir daralmanın ve yüksek işsizliğin oluşması yerine, etkileri uzun süreye yayılmış, ısrarlı bir durgunluk olarak kendini gösteriyor. Bu yönüyle de spektaküler bir çöküşün ardından görece hızlı toparlanma ile betimlenen geleneksel kriz biçimlerinden farklılaşmakta. Kriz, zaman içerisinde ve bölgeden bölgeye farklı biçimlerde (Avrupa’da kamu borcu; gelişmekte olan ülkelerde özel sektör borçlanması ve gerileyen tasarruflar; ABD’de miktar kolaylaştırması diye anılan parasal genişlemenin ardından para ve mali piyasalarda balonlaşma ve dengesizlik, vb...) tezahür etmekte; ancak süreci koşullandıran ana olgular sürekli olarak kendini yenileyerek karşımızda durmakta: üretkenliğin ve potansiyel büyüme hızının gerilemesi; ve dolayısıyla, kronikleşen

yapısal işsizlik, ücretlerin durgunlaşması, gelir dağılımının şiddetli bir biçimde bozulması...

Bu doğrultuda, krizin çok daha öncesinde, 24 Mayıs 2006 tarihinde bu köşede şu görüşlere yer vermiştim:

“Reel sektörün intibak mekanizmaları, finans sektörüne görece daha yavaş ancak daha kalıcı ve derin olduğu için, bu tür bir kriz tetiklendiğinde krizin biçimi, sözgelimi 2001’de olduğu gibi ani bir çöküş biçiminde değil, zamana yayılmış uzun süreli bir durgunluk şeklinde tezahür edebilir. Bu tür bir kriz olgusu iktisatçıların şimdiye değin ayırttıkları kriz biçimlerinden farklı olarak, gelişmekte olan piyasa ekonomilerinde doğrudan reel sektörden kaynaklanan yeni bir kriz biçiminin yapısal koşullarının oluşmakta olduğunu belirtmektedir. Türkiye’nin de aralarında bulunduğu yüksek cari açık veren ve yüksek dış borç taşıyan ülkelerin böylesi bir tarihsel dönemeçte olduğu görülmektedir.”

Bu görüş OECD tarafından yayımlanan uzun dönemli projeksiyonlarda da dile getirilmektedir. OECD, örneğin, “Önümüzdeki 50 Sene Boyunca Politika Açmazları” başlıklı raporunda dünya ekonomisinin ortalama büyüme hızının yüzde 3,5’ten yüzde 2,7’ye gerileyeceğini öngörmektedir. OECD’nin bu öngörüsü, sabit sermaye yatırımlarındaki gerilemeye, iklim değişikliği tehdidinin yaratacağı üretkenlik kayıplarına ve ücret gelirleri arasındaki kutuplaşmanın doğuracağı sosyal dışlanma ve şiddet olgularına dayandırılmaktadır.

Türkiye de söz konusu raporlarda sıklıkla yer almakta; ancak “kendi yarattığı kriz konjonktürü” sayesinde dünya ekonomisinin genelinden olumsuz biçimde ayrılmaktadır. Örneğin son yayımladığı değerlendirmelerde Morgan Stanley, Türkiye’nin yüksek düzeydeki özel sektör borçluluğu sebebiyle ekonomik toparlanmasının uzun süreye yayılacağını ve V tipi yerine L ya da U tipi olacağını öngörmektedir.

Avrupa Türkiye'ye yatırım kredisi musluğunu kısıyor

Türkiye'nin son birkaç yılda Avrupa ülkeleri ile yaşadığı siyasi gerilim ve krizlerin finansman ve yatırım kanalına yansması 2018'de iyice belirginleşti. Avrupa'nın iki önemli yatırım kuruluşunun 2018'de Türkiye'ye sağladıkları yatırım kredileri miktarı önceki yıla göre yüzde 32 azalarak toplamda 1 milyar 387 milyon Euro değerine geriledi.

Avrupa Birliği'nin yatırım organı olan Avrupa Yatırım Bankası (EIB) ile hisselerinin yüzde 50'den fazlası AB ülkelerine ait olan Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın (EBRD) Türkiye'deki şirket ve bankalara sağladığı yatırım kredilerinin toplamı 2017 yılında 2 milyar Euro değerinin biraz üzerinde iken, 2018'de bu tutar toplamda 660 milyon Euro azaltıldı. Böylece, Türkiye 2016 yılında her iki kuruluştan sağladığı toplam 4 milyar Euro'luk yatırım kredisi tutarına izleyen iki yılın, 2017 ve 2018'in toplamında bile ulaşamadı.

EBRD, 2016 yılında 1,9 milyar, 2017 yılında ise 1,5 milyar Euro değerinde yatırım kredisi sağlarken, bu tutar 2018 yılında 1 milyar Euro değerine geriledi. EBRD'nin 2018'de sağladığı kredilerin üçte biri TL üzerinden sağlandı.

Avrupa Yatırım Bankası ise 2016 yılında Türkiye'deki şirket ve bankalara 2,1 milyar Euro yatırım kredisi sağlarken, 2017'de 507 milyon, 2018'de ise 386 milyon Euro seviyesinde kredi verdi.

Uzun vadeli bakışla Türkiye'deki yatırımcı şirket ve bu tür şirketlere kredi sağlayan bankalara yatırım finansmanı sağlayan Avrupalı kuruluşların Türkiye'ye tahsis ettikleri fonları azaltmaları dikkat çekiyor. Potansiyel nedenler arasında Türkiye'nin Avrupa değerlerinden uzaklaşması ve Avrupa Birliği ülkeleri ile politik düzlemde krizler yaşamaya başlaması ile derinleşen ekonomik krizin etkisi olduğu çok açık.

2017 yılında 16 Nisan tarihinde yeni anayasa için yapılan referandum öncesinde Türkiye ile başta Almanya ve Hollanda arasında derin bir siyasi kriz yaşanmıştı. Bu krizi takiben ekonomik ilişkiler de hasar görmüştü.

İşte bu kriz sonrasında EBRD ve EIB'nin Türkiye'ye olan yatırım kredisi tahsisatının yarı yarıya azaltıldığı gözlenmişti.

Miktar düşürüldü

2018 verileri gösteriyor ki, Türkiye'nin ABD ile de kriz yaşaması ve devamında ekonomik krizin derinleşmesi ile birlikte, iki büyük yatırım kuruluşu kanalından sağlanan krediler önceki yıla göre yeni bir kesinti ile üçte bir oranında düşürüldü.

EBRD ve EIB, Türkiye'deki önemli projelere kayda değer büyüklükte finansman sağlayan iki kuruluş. 90'lı yılların sonunda yapımına başlanan ama 10 yılı aşan bir gecikmeyle bitirilebilen Boğaz'ın altından iki yakaya raylı toplu taşıma projesi olan Marmaray bunlardan biri. Bu projenin yüzde 80'lik bölümünün Japon Yatırım Ajansı JICA ve Avrupa Yatırım Bankası (EIB) tarafından kabaca yarı yarıya sağlandığı biliniyor.

EIB'nin 2000 yılından bu yana Türkiye'ye sağladığı finansmanın büyüklüğü 28,9 milyar Euro.

EBRD ise şimdiye değin yüzde 96'sı özel kesime olmak üzere 283 adet projeye 11 milyar Euro'dan fazla finansman sağlamış. Hali hazırda ise 7 milyar Euro'luk bölümü cari proje olarak sürüyor.

EBRD'nin en son finansman sağlamak için gündeme aldığı proje ise 97,5 milyon Euro'luk İstanbul Metrosu'nun yeni etabı (11 duraklı Ümraniye-Ataşehir-Göztepe) ile Kadıköy-Kartal ve Üsküdar-Sancaktepe metro hatlarını Marmaray bağlantısının inşası.

İşin kara mizah tarafı; bir taraftan bu kuruluşların finansmanı ile yapılan alt yapı projeleri hayata geçerken, diğer taraftan bu kredilerle altyapı tesisi kuran Türkiye'deki siyasetçilerin meydanlarda krediyi sağlayan kuruluşların yönetiminde bulunan ülkelerin "bizi çekemediklerini" anlatması.

Kaynak: Uğur Gürses

TOBB, sanayi istihdamının resmini çekti

Sanayi tesislerinde ortalama 42,75 kişi çalışırken, bunların yüzde 4,53'ünü mühendisler oluşturdu. KOBİ ölçeğindeki sanayi firmalarının istihdamdaki payı arttı. Sanayide en çok istihdam artışı sağlayan şehir Bitlis oldu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 2018 yılı Sanayi Kapasite Raporu istatistiklerini yayımladı. Buna göre, 2017'de 64 bin 825 olan rapor sayısı, 2018'de yüzde 13,08 artışla 73 bin 303'e yükseldi. Söz konusu raporların ait olduğu üretim tesislerinin yüzde 19,27'sinde 1-9, yüzde 9,8'inde 10-49, yüzde 9,39'unda 50-99, yüzde 7,63'ünde 100-249, yüzde 4,3'ünde ise 250'den fazla çalışan bulunuyor.

Sanayi Kapasite Raporu'na sahip tesislerde toplam çalışan sayısı önceki yıla göre yüzde 7,85 artışla 3 milyon 133 bin 499 oldu. Toplam çalışanların yüzde 17,35'i 1-9 çalışan bulunan tesislerde istihdam edilirken, yüzde 9,08'i 10-49, yüzde 9'u 50-99, yüzde 7,55'i 100-249, yüzde 5,6'sı ise 250 ve daha fazla çalışanı bulunan tesislerde istihdam ediliyor.

Geçerli raporlara göre istihdamın en fazla olduğu ilk 5 il, İstanbul (663 bin 121), Bursa (284 bin 142), İzmir (209 bin 897), Kocaeli (201 bin 736) ve Ankara (169 bin 878) şeklinde sıralandı.

En az çalışan bulunan son 5 il ise Ardahan (237), Bayburt (253), Hakkari (599), Iğdır (724), Tunceli (906) oldu.

2017-2018 döneminde KOBİ ölçeğindeki sanayi firmalarının istihdamdaki payı yüzde 63,82'den yüzde 64,57'ye yükselirken, büyük firmaların payı yüzde 36,18'den yüzde 35,43'e düştü.

İstihdam artışında lider Bitlis

Geçen yıl bir önceki yılları karşılaştırıldığında

sanayide en çok istihdam artışı sağlayan şehirler Bitlis (yüzde 77,17), Ardahan (yüzde 62,33), Batman (yüzde 43,69), Siirt (yüzde 38,97) ve Muş (yüzde 37,61) olarak sıralandı.

Aynı dönemde sanayide istihdam azalışının en çok olduğu şehirler Ağrı (yüzde 22,70), Kilis (yüzde 15,44), Niğde (yüzde 6,60), Erzincan (yüzde 3,57) ve Rize (yüzde 2,97) oldu.

Bölgeler bazında sanayi istihdamında artış Orta-doğu Anadolu (yüzde 15,62), Güneydoğu Anadolu (yüzde 11,57) Batı Anadolu (yüzde 10,45) şeklinde gerçekleşti. Sanayi istihdam artışının en düşük olduğu bölgeler Kuzeydoğu Anadolu (yüzde 5,83), Doğu Karadeniz (yüzde 6,20) ve Batı Marmara (yüzde 6,48) oldu.

Mühendis dağılımı

Sanayi tesislerinde en çok mühendis Doğu Marmara'da çalışıyor. Doğu Marmara'da çalışan 33 bin 775 mühendise karşılık, İstanbul'da 31 bin 716, Batı Anadolu'da 24 bin 951, Ege'de 20 bin 357, Akdeniz'de 8 bin 631 mühendis sanayi tesislerinde istihdam ediliyor.

Toplam çalışanların yüzde 4,53'ünü mühendis, yüzde 4,60'ını teknisyen, yüzde 6,52'sini usta, yüzde 72,35'ini işçi, yüzde 11,08'ini idari personel oluşturuyor.

Geçen yılın sonu itibarıyla sanayi tesislerinde ortalama 42,75 kişi çalışıyor. Sanayi tesisi başına en çok çalışanı olan il Çankırı (96,15) olarak dikkati çekiyor. Daha sonra sırasıyla Kırklareli (95,14), Zonguldak (94,45), Tekirdağ (87,61) ve Bartın (82,10) geliyor.

Yüksek teknoloji payı hafif arttı

Söz konusu dönemde yüksek teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 2'den yüzde 2,20'ye, orta-yüksek teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 23'ten yüzde 24,06'ya, orta-düşük teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 32,38'den yüzde 33,52'ye çıktı; düşük teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 42,61'dan yüzde 40,22'ye düştü.

Geçen yıl en çok kapasite raporu "fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)" konusunda hazırlandı. En çok Sanayi Kapasite Raporu İstanbul, en az Bayburt'ta düzenlendi.

2018'de bin 413 yabancı sermayeli firma rapor yaptırdı. Yabancı sermayeli firmaların üretim tesislerinin en çok olduğu il Kocaeli (236) oldu.

En çok yabancı sermayeli sanayi tesisi Almanya sermayeli firmalardan oluştu.

Uçak Otel Vize Organizasyon Transfer Toplantı

330 52 56

www.deytour.com.tr

deytour

info@deytour.com.tr

"Turizm ve Seyahat Danışmanınız"

DÜNYANIN YENİ HAVACILIK MERKEZİNE YOLCULUK

DÜNYANIN EN FAZLA ÜLKESİNE UÇAN HAVAYOLU,
DÜNYANIN YENİ HAVACILIK MERKEZİNDE SİZİ BEKLİYOR.

İSTANBUL HAVALİMANI

**TURKISH
AIRLINES**

**AYRICALIKLARLA DOLU
UÇUŞ KEYFİ BUSINESS CLASS'TA**

TURKISHAIRLINES.COM

A STAR ALLIANCE MEMBER

Ekonomide 2019 yurt içi ve yurt dışı beklentileri ve piyasa senaryoları

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi tarafından düzenlenen “Vizyon Günleri” etkinliğinin bu kez konukları İş Yatırım Araştırma Direktörü Serhat Gürleyen ile Uluslararası Piyasalar Müdürü Şant Manukyan’dı. 2019 Yılı Yurt İçi ve Yurt Dışı Beklentileri ve Piyasa Senaryolarının değerlendirildiği toplantıda ilk sunumu gerçekleştiren Serhat Gürleyen, dünya ekonomisinin eskisi gibi birlikte hareket etmediğine dikkat çekti. Herkesin ilk sıraya kendi menfaatlerini koyduğunun altını çizen Gürleyen, “Herkesin kendi çıkarlarını ilk sıraya koyması küreselleşme bağlamında ciddi riskler yaratıyor” dedi. Söz konusu risklere örnek verirken, ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşlarına da değinen Gürleyen, “Piyasalarda kırılganlık çok yüksek, bazen bir “tweet” ile piyasaların karıştığını görüyoruz” ifadesinde bulundu.

Gürleyen, konuyla ilgili sözlerini şöyle

sürdürdü:

“2009 krizi sonrasında dünya krizden çıkma-ya çalışıyor. ABD ekonomisi büyümeye devam ediyor ama Asya ve Avrupa’da yavaşlama var. ABD ve dünyada para politikası sıkılaştırırken, Avrupa’da para politikası gevşek kalmaya devam edecek gibi gözüküyor. ABD kendi parasının güçlenmesini istemiyor. Türkiye ise 2000’lerden bu yana sermaye hareketlerinden yararlanan bir ülke oldu. Türkiye bu dönemlerde bolca dış kaynak buldu. Türkiye ekonomisinde yaşanan düzelme süreci ve yakalanan büyüme rakamlarında, kullanılan bu dış borcun ciddi etkileri oldu. Bununla birlikte; FED’in faiz arttırma eğilimine girmesi, ABD dolarının yükselmesi, ABD Başkanı Trump’ın dış politikaları ve Türkiye ile ABD menfaatlerinin çatışması bir araya gelince, başımıza geçtiğimiz Temmuz ayında yaşadığımız döviz şoku geldi.

Gelecek dönemde daha yavaş büyüyüp borcumuzu azaltacağız. Cari açığımızı da azaltmamız gerekiyor. Biz, 2008-2018 arasında şok ile karşılaşınca, diğer ülkelerde neler olmuş ona baktık. Büyük borç krizlerinin araştırılması raporlarına baktığımızda, kur şoku sonrasında özellikle o ülke yabancı para birimi ile borçlanıyorsa, enflasyonist bir kriz olduğunu tespit ettik. Türkiye’de de aynen bu yaşandı. O ülkelerde şok olmadan önceki dönemlerde ne olmuş, mesela cari açık neymiş ona baktık. Bu tür şokları yaşayan ülkeler ile karşılaştırmalı bir tablo hazırladığımızda rezervlerimizin kötü olmadığını görüyoruz. Bu dönemlerde diğer ülkelerde sermaye girişlerinde ciddi artışlar olmuş. Bu oran; o ülkelerde yüzde 10, bizde ise yüzde 5’ler seviyesinde. Diğer ülkelerden olumsuz ayrıştığımız nokta; Türkiye’nin yüksek bir dış borcu ve döviz borcu olmasıdır. Toplam döviz cinsi borcunun milli gelire oranı yüzde 71 seviyesinde.”

Ekonomi işlerken cari dengeyi toparlamak önemli

Gürleyen, 2019 ve 2020 yıllarına ait öngörülerini ise şöyle sıraladı:

“Bizler İş Yatırım olarak, bir kötü bir de iyi senaryo hazırladık. Türkiye için 2019 yılında yüzde 1’lik bir büyüme öngördük. Bu rakam 2020’de yüzde 3’e çıkıyor. Enflasyon yüzde 20’nin üzerindeydi, bu rakamı da 16’lara indirdik. Dolar için 2019’da 6 TL, 2020 için 6,8 TL’lik öngörülerde bulunduk. 10 yıllık tahvillerde piyasanın fazla iyimser davrandığını düşünüyoruz. Merkez Bankası’nın faizini de yüzde 19,25’e indireceğini öngörüyoruz. Bunlar bizim iyi senaryomuz. Kötü senaryomuzu da diğer ülkeleri inceleyerek oluşturduk.

Şu ana kadarki senaryo iyiye daha yakın gidiyor, umarız öngörümüz yakalanır. Diğer

ülkelerde cari dengede ne olduğunu tek tek kalemlere bakarak inceledik. Bir ülkenin parası değer kaybettiğinde ülke ihrac pazarını arttıramaz, bu nedenle cari açığın azalması olmaz. Türkiye’de ekonomi o kadar sert fren yaptı ki cari dengede hızlı bir toparlanma oldu ve bunun devam etmesini bekliyoruz. Sağlıklı olan; ekonominin durduğu yerde cari dengeyi toparlamak değil, ekonomi işlerken bunu yakalamaktır.

Dünyaya oranla Türkiye’den fazla sermaye çıkışı olmadı. Sermaye çıkışı kontrollü mü değil mi buna bakmak lazım. Bankalar yurtdışına olan borcunu ödeme önceliği ile hareket etti. Şu anda yabancı bankalar Türk bankalarına gelip “Eurobond” çıkarmak ister misiniz diye soruyor. Ulusal rezervlere baktık. Türkiye’de dünyadan daha az değer kaybı var. Dikkat çeken bir nokta olan, Net Hata Noksan oranı, normalde sıfıra yakın olması beklenen bir veridir, ancak bazen Türkiye’nin toplam finansman ihtiyacının yüzde 80’ine yakını Net Hata Noksandan karşılanabiliyor. Biz buna ‘UFO’ yani kimliği belirsiz finansman aracı diyoruz. Tanımlayamadığımız bir para girişi var çünkü. Eğer bu kaynak Türk girişimcisinin paralarını zor durumlarda Türkiye’ye getirmeleri şeklinde oluyor ise buna olumlu bakmak gerekir.

Bizler, gelişmekte olan piyasalar ile Türkiye’yi karşılaştırdık. Euro tahvile baktığımızda Türkiye’nin uçta bir yerde olduğunu söyleyebiliriz. Risk var ama Türkiye’nin fiyatlandığını gösteriyor. Rahmetli Hocamız, Erdoğan Alkin, Türkiye’yi sala benzetir, ‘devrilme riski yok ama konforlu bir yolculuk yapamazsınız’ derdi, Türkiye hala salda gidiyor. Piyasaların riskleri doğru fiyatlayıp fiyatlamadığı önemli. Euro tahvilde bunu doğru yapıyor. Reel faizde

İAOSB'nin düzenlediği "Vizyon Günleri" etkinliği kapsamında, İş Yatırım Araştırma Direktörü Serhat Gürleyen ile Uluslararası Piyasalar Müdürü Şant Manukyan, 2019'da iç ve dış piyasalarla ekonomik beklentileri anlattı.

bunu başaramıyor. Hisse piyasasında ise fiyat-kazanç oranlarına baktığımızda bizden daha iyi kredi oranına sahip olan Rusya'nın olduğunu görüyoruz. Türkiye daha fazla banka ağırlıklı, Rusya enerjide fazla ama Rusya bizden daha ucuz. Onun dışında tüm ülkelerden daha avantajlıyız.

CDS (Kredi risk primi) konusunda da Türkiye'de adil fiyatlanma olduğunu söyleyebiliriz. Devletin kontrolünde olan birçok oyuncu aynı zamanda yerel tahvillerde de aracı. Tüm Türkiye varlıklarının fiyatlarını doğru buluyoruz. Böyle ortamlarda nominal kura bakılmaz. Hep reel kura bakarız. Bu anlamda Türk Lirası çok cazip görünüyor ama endişemiz bizde cari dengede düzelme ekonominin sert yavaşlaması ile ilgili bir düzelme. Yavaşlamadan kaynaklanan düzelme geçici oluyor o yüzden TL'de tek başına pozisyon alınması mantıklı gelmiyor portföylerde döviz yer almasını mantıklı buluyoruz. MSCI (Morgan Stanley Capital International) Türkiye endeksleri ile dünya piyasalarına baktığımızda bir değerimizin düştüğünü görüyoruz ama buna rağmen Türkiye'nin hisse tarafında daha yüksek olduğunu da görmekteyiz. Son iki yıla baktığımızda ise hisse fiyatlarının reel olarak düştüğü ortaya çıkıyor."

ABD'den bir kriz daha çıkmaz, Avrupa ve Çin'e dikkat

Toplantının diğer konuşmacısı olan Şant Manukyan ise sunumuna ABD'nin resesyona girip girmeyeceği konusunu sorgulayarak başladı. 2018-2019 yılından itibaren global resesyona gidiyor muyuz konusunun tartışılmaya başladığını

hatırlatan Manukyan, "Gelecek 12 ay için yüzde 2'lik ihtimal verildi. Ben kesinlikle böyle bir ihtimal beklemiyorum. FED'in faiz tutumu tartışma konusu: gerçekten faiz arttırmayı bitirdi mi, yoksa sonra devamı gelecek mi?

Ben bu yıl iki tane daha faiz artışı görürüz diye düşünüyorum. Bazı görüşlerde ise, bu sene faiz artmayacağı gelecek sene faizin düşürüleceği öngörülüyor" diye konuştu.

Ekonomi ve finans öngörülerinin fizik-kimya gibi kesinlik içermediğinin altını çizen Manukyan, alınan bir kararın bazen çok iyi bazen ise çok kötü sonuçlar doğurabileceğini söyledi. Manukyan sözlerini şöyle sürdürdü:

"Geçmiş yıllarda ABD ekonomisinde FED'in faiz arttırmıyor olması iyi haberd. 2013-2015 yıllarındaki ısınma döneminde de bu durum sürdü. Bugün ise bu döngünün sonunda FED'in faizi arttıramıyor olması demek, ekonominin yavaşlaması ya da bundan sonra resesyona girecek olmasından kaynaklanıyor olabilir demektir. Bir malı talebe göre satan insanlar için faiz arttırmaması iyi bir haber değil. Ben iki kez daha faiz artışı olacağını düşünüyorum. Bu çok rahatsız eder mi piyasaları dersiniz, evet biraz rahatsız eder. Ama faizin arttırılmadığı senaryoyu ben daha korkutucu buluyorum. ABD'de işler 2019 için kötü görünmüyor ama 2020-2021'de daha kötü tablo olacak belli ki. ABD'nin finansal sistemi büyük ölçüde temizlendi, dolayısıyla bir daha krizin ABD'den çıkması zor bir ihtimal. Gelişmiş ülkelerde krizi gördük. Son krize bu açıdan baktığımızda kriz olması ihtimali bakımından Avrupa'yı ciddi anlamda önemsiyorum. Avrupa ve Çin tarafında yavaşlama var.

ABD'de bu rakamlar hala yukarı trendde. Almanya, Fransa ve Çin'e baktığınızda ise bu rakamlar aşağıya iniyor. Euro, Avrupa'nın bazı ülkeleri açısından baktığınızda deli gömleği gibi. Para politikası açısından baktığınızda Avrupa anonim bir para politikası ile çalışmıyor.

İtalya ekonomisi alarm veriyor

Avrupa'da ortak bir borçlanma enstrümanı çıkartılmadığı için Almanya, 'neden sizin borcunuzu ben garantileyip reytingimi aşağı çekeyim' diyor. Avrupa için Yunanistan'dan sonraki ikinci sorunlu ülke adayı İtalya. Borcu artıyor, reel faizi var. Büyüyemiyor ama borcu büyüyor. Bir diğer dikkat edilmesi gereken ilişki ise Almanya ile Çin arasında. Bu iki ekonomi iç içe geçmiş durumda. Çin yavaşlayınca Almanya da yavaşlama durumunda kalacak. Almanya'nın iç piyasayı canlandıracak önlemler alması, enflasyona izin

vermesi, tüketimi arttırması gibi adımlar alması gerekiyor. Ayrıca, AB içinde vergi ve kaynak aktarımının rahatlatılması gerekiyor. Mayıs ayında Avrupa Parlamento seçimi var. Süreç, Mayıs'tan sonra sıkıntılı gözüküyor. Sonuç olarak, Avrupa uzak durmaya çalıştığım piyasalardan bir tanesi. Avrupa tahvil piyasasından uzak durmak doğru olabilir. Bunun dışında genel olarak dünyada borçlanma maliyeti artacak. Şu anda gördüğümüz seviyeler bile düşük seviyeler olarak kalacak."

Çin ekonomisine en büyük darbe krize giren pazardan geldi

Son yıllarda ekonominin yükselen değerlerinden biri haline gelen Çin'de yaşanan gerilemeye dikkat çeken Manukyan, "Çin yıllardır yavaşlıyor. 2000'li yıllarda Çin 1,5 trilyon dolarlık bir ekonomi iken, 2005'lerde 5,5 trilyona ulaştı. Şimdi ise bu rakam 13 trilyon dolara çıktı. Bizde de bu durumun benzerini gördük, aşırı büyürseniz problem ortaya çıkıyor. Çin'in verilerinin güvenilirliği ise bir başka soru işareti. Yakın zamanda Çin'de büyüme için yüzde 3-4'ler konuşulacak. Çin, geride kalan yıllarda ihracatta büyüyordu. Ne zaman ki mal sattığı piyasalar derin krize girdi, Çin hızla yavaşladı. Komünist Parti, 'bunun önüne geçmemiz lazım' dedi ve ihracat ile reel yatırımlara yönelik 900 milyar dolarlık bir paket açıkladı. Ancak bu destek de beklenen iyileşmeyi sağlamadı. Ve nihayet Çin, 2013 yılında kendi iç tüketimini artırma kararı aldı. Ancak bu kararı hayata geçirmek kolay değildi. Bunun için işgücü yapısını değiştirmek, servet transferini sağlamak gerekiyordu. Şu anda Çin'in bankacılık sistemi geri dönmeyen kredilerle uğraşüyor, ABD ile ticaret savaşı da Çin'in sağlıklı bir şekilde yavaşlayamadığını ortaya koyuyor.

Bana göre riskli iki alan var. Birincisi Avrupa ikincisi Çin. Çin'e finansal olarak saldırıyorsunuz. Kapalı bir ekonomisi olduğu için. Avrupa'nın daha riskli bir noktada olduğunu düşünüyorum.

Özellikle krizden sonra gelişmiş ülkeler kendine çeki düzen verirken, gelişmekte olan ülkeler dolar bazında ciddi borçlandılar. 2005'te dolar bazında borçlanma oranı yüzde 45 iken şimdi bu rakam yüzde 65'lere yakın."

2019 dünya ekonomisini korkutmayacak

Manukyan, 2019 bu problemler içinde nasıl iyi geçebilir, sorusuna cevap olarak şunları söyledi:

"Çin'in elinde hala sağlam kaynaklar var. Yatırım teşvikleri tüketimin rahatlamasına yönelik olacak. Vergi indirimi, sosyal destekler gibi. Çin asla duvara çarpar gibi durmayacak. 2021, Komünist Partisi'nin kuruluşunun 100. yılı olacak. 100. yıla sorunlu girmek istemeyecekler-

dir. 2019 ABD için de diğer ülkeler için de kötü bir yıl olmayacak. ABD'de problemlerin kökeni siyasi... Temsilciler Meclisi seçimlerinde demokratlar galip çıktı. TL açısından dolar fiyatı ile ilgili bir sıkışma gözüküyor, bunun nasıl bir hareket yaratacağını göreceğiz. Bono piyasasından ise uzak durmaya devam ediyorum. Altın ve bazı değerli madenlerin tekrar önem kazanacağını düşünüyorum. Altına dolar bazında bakınca, 'bir yere gidemez' diyoruz. Ama Euro/Pound bazında altına bakarsanız bayağı toparlandığını görürsünüz. Yavaşlayan bir global ekonomiden bahsediyorsak endüstriyel emtiadan ziyade tarım ürünlerinde olmak daha mantıklı duruyor. 1980-1990'lara kadar reel ekonomiler dolar talebi gösterirken; bugün cebinde akıllı telefonu olan bir kişi sektörün içinde olmasa da istediğini alıp satabiliyor. Dolayısıyla reel ekonomi ile finansal varlıklar arasındaki ilişkinin yavaş yavaş koptuğunu görüyoruz. Bu da büyük bir kriz ile karşı karşıya kalma olasılığını artırmaktadır. 2019 yılı kötü geçmeyecek hatta bazı fiyat hareketleri şaşırtacak diye düşünüyorum ama global ekonomide 2020-2021-2022 yılları zor bir dönem olabilir."

Değerli madenlere yatırım

Sunumların ardından katılımcılar ile soru-cevap bölümüne geçilen toplantıda, Gürleyen ve Manukyan'ın yanıtlarından dikkat çeken başlıklar şöyleydi:

- FED'in bilanço küçültmesi ile piyasa arasında düşünülen ilişki yok. Bu sene bitmeden bilanço küçültmesinin sona erdiğini görürüz.
- Değerli metaller konusunda altın her zaman daha sağlam bir duruşla öne çıkıyor.
- Euro/Dolar paritesinin bu senenin sonuna doğru 0,5-1 civarında olacağını düşünüyoruz.
- IMF ile bir anlaşma olmasını beklemiyoruz. İşlerin çok kötü olması lazım. Ancak böyle bir anlaşma olur ise piyasanın tepkisi çok olumlu olur ve Türkiye'nin risk puanı düşer.
- Net Hata Noksanın oranı yüzde 1-2'lerde olması normal, ancak bizde cari açığa oranla baktığımızda bu rakam yüzde 40'lara ulaşiyor.
- Faiz indiriminde borsalar düştü. Söz konusu faiz indirimi ekonomin canlandığını insanların yatırım yapma canlılığını gösterdi.
- Türkiye zamanında parayı bol buldu, aldı. Yabancı da bu parayı verdi. Türk bankaları bugün aldıkları parayı geri ödemeye çalışıyorlar. Bize anlatılanlara göre kamu bankaları ve özel kesim 2019 yılında borcunu ödemeye devam edecek. Türkiye'nin Avrupa ile ticaret ilişkisi devam ettiği müddetçe sendikasyon olanakları da devam eder.
- Yaşanan bu yavaşlama nedeniyle Türkiye'de borç stokunun azalmaya devam edeceğini düşünüyoruz.

İzmir Yenilik Ekosistemi 2018 İzleme Raporu

İzmir'in Ar-Ge ve yenilik açısından gelişimi incelendiğinde, 2011-2015 dönemindeki gelişmelerin 2016-2017 döneminde de devam ettiği söylenebilir. Ar-Ge merkezleri, yenilik altyapısının güçlendiğini göstermektedir.

Bölgesel yenilik stratejilerinin geliştirilmesi son yıllarda bölgesel, ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliğin artırılmasında önemli bir araç haline gelmiştir. İzmir Kalkınma Ajansı, bölgenin yenilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yol haritasını tanımlayan İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi'ni paydaşların katılımı ile beraber hazırlamış ve 2012 yılında yayınlamıştır.

Stratejinin temel hedefi İzmir'in yenilik gücü yüksek, teknoloji üreten ve ihraç eden bir bölge haline gelmesi için gerekli faaliyetlerin planlanması ve hayata geçirilmesidir. Strateji çalışması kapsamında İzmir Bölgesel Yenilik Ekosistemi de bütünsel olarak analiz edilmiştir.

Analiz dönemi olarak 2007-2010 yıllarını kapsayan çalışmada ekosistemin mevcut ihtiyaçları, potansiyelleri ve bunların geliştirilmesine yönelik stratejik öncelik ve hedefler belirlenmiştir.

İzmir Kalkınma Ajansı 2016 yılında İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi'nin izleme ve değerlendirilmesine ilişkin olarak İzmir Yenilik Gösterge-

leri ve Yenilik Ekosisteminin Analizi çalışmasını başlatmıştır. Ege Üniversitesi işbirliğinde gerçekleştirilen çalışmada 2011-2015 yılları arasında İzmir'in Ar-Ge ve yenilik göstergelerinde aldığı yol, ekosistemin gelişimi ve İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisi 2012'de belirlenen amaçlara hangi düzeyde ulaşıldığı analiz edilmiştir.

Toplam 11 ayda tamamlanan çalışmada İzmir'in Ar-Ge ve yenilik gösterge seti güncellenmiş, özel sektörün Ar-Ge ve yenilik durumu analiz edilmiş, İzmir Yenilik Ekosistemi içindeki kurumlar arası ilişkiler tespit edilerek İzmir Yenilik Ekosistemi Ağ Haritası oluşturulmuştur. Ayrıca Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezleri Platformu (ÜSİMP) İnovasyon Karnesi kullanılarak, İzmir'de işletmelerin Ar-Ge ve yenilik açısından durumları değerlendirilmiş, firmaların güçlü yanları yanında özellikle ileriki dönemde yürütülecek çalışmaların odağında olması gereken zayıf yönler belirlenmiş ve bunlara ilişkin bazı iyileştirme önerileri geliştirilmiştir. Çalışmada İzmir Bölgesel

Yenilik Stratejisi için izleme ve değerlendirme mekanizması da sunulmuştur.

İzmir yenilik göstergelerinin güncellenmesi

İzmir’de Ar-Ge ve yenilik göstergelerindeki gelişimin sürekli olarak takip edilmesi yatırımcılara, araştırmacılara ve politika yapıcılara güncel verilerin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda ilk gösterge seti 2007-

YENİLİK GÖSTERGELERİ SETİ

Kurumsal Göstergeler

Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
				2016	2017
1 Üniversite Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir’de bulunan ve aktif olarak eğitim öğretim faaliyetini sürdüren üniversitelerin sayısını göstermektedir.	6	8
2 Üniversiteler-deki Araştırmacı Sayısı (Öğretim Elemanı)	YÖK	İzmir	İzmir’deki üniversitelerde görev yapan araştırmacıların o yılıki sayısını göstermektedir.	9.614	8.488
3 TGB Sayısı	STB	İzmir	İzmir’de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB sayısını göstermektedir.	4	4
4 Ar-Ge Merkezlerinin Sayısı (5746 Kanun)	STB	İzmir	İzmir’de 5746 sayılı kanun kapsamında STB tarafından kurulan sanayi Ar-Ge merkezlerinin sayısını göstermektedir.	34	59
5 TTO Sayısı	Üniversiteler	İzmir	Üniversitelerin bünyesinde proje destekleri, üniversite-sanayi işbirliği, fikri mülkiyet hakları ve girişimcilik konularını da kapsayan teknoloji transfer ve bilgi transfer amaçlı kurulan ofisleri kapsamaktadır.	6	6
6 Kuluçkalık Sayısı	TGB’ler	İzmir	İzmir’deki TGB’leri içinde “Kuluçka” olarak kurulan, erken aşama fikirlerin olgunlaştırılması için özel olarak ayrılan ve tanımlı hizmetlerin verildiği fiziki mekânların sayısını ve alan (m ²) büyüklüğünü göstermektedir.	6	7
7 Kuluçkalık Alan Büyüklüğü	TGB’ler	İzmir	İzmir’deki TGB’leri içinde “Kuluçka” olarak kurulan, erken aşama fikirlerin olgunlaştırılması için özel olarak ayrılan ve tanımlı hizmetlerin verildiği fiziki mekânların sayısını ve alan (m ²) büyüklüğünü göstermektedir.	3542	3536
8 Yenilikçilik ve Girişimcilik Endeksine Giren Üniversite Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	Her yıl TÜBİTAK tarafından yayınlanan ve Türkiye’deki üniversiteleri yenilikçilik ve girişimcilik açısından sıralayan endeks verilerini kapsamaktadır.	5	5

2010 dönemini analiz eden İzmir Bölgesel Yenilik Stratejisinde hazırlanmıştır. Oluşturulan bu set Yenilik Göstergeleri ve Yenilik Ekosisteminin Analizi çalışmasında paydaş görüş ve önerileri doğrultusunda geliştirilerek İzmir Ar-Ge ve Yenilik Gösterge Seti nihai hale getirilmiştir.

Kurumsal göstergeler, akademik göstergeler ve sanayi göstergeleri olmak üzere üç temel kategoriden oluşan sette toplam 36 gösterge yer almaktadır. Göstergelerin seçiminde; uluslararası kriterlere uygunluk, kolay ulaşılabilirlik, yüksek temsiliyet ve farklı bilgilerin türetilmesi ile zama-na göre izlenebilirlik esas alınmıştır.

İzmir'in Ar-Ge ve yenilik performansının izlenebilmesi için hazırlanan bu gösterge seti, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından ve internet üzerinden veri toplanması sureti ile İzmir Kalkın-

ma Ajansı tarafından güncellenerek yıllık olarak yayınlanacaktır.

2016-2017 Dönemine yönelik değerlendirmeler

İzmir'in Ar-Ge ve yenilik açısından gelişimi incelendiğinde 2011-2015 döneminde görülen gelişmelerin 2016-2017 döneminde de devam ettiği söylenebilir. İzmir'de araştırmacı sayısında yüzde 11'lik bir azalma olmasına rağmen gerek yeni üniversitelerin hizmete açılması gerekse Ar-Ge merkezlerinin yüzde 40 oranında artış göstermesi bölgede yenilik altyapısının güçlendiğini göstermektedir.

İzmir üniversitelerindeki araştırmacıların yayınladıkları bilimsel yayın sayısı 2016-2017 döneminde artış göstermemesine rağmen TÜBİ-

Akademik Göstergeler					
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
				2016	2017
9 Toplam Bilimsel (SCI/SSCI) Yayın Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerdeki araştırmacıların bir yıl içinde SCI ve SSCI kapsamında yayınladıkları yayınların toplam sayısı hesaplanacaktır.	3912	3741
10 100 Araştırmacı Başına Düşen Bilimsel (SCI/SSCI) Yayın Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerdeki araştırmacıların bir yıl içinde SCI ve SSCI kapsamında yayınladıkları yayınların sayısı dikkate alınarak hesaplanan gösterge setidir.	41	44
11 TÜBİTAK'a Sunulan Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan projelerin toplam sayısını ifade etmektedir.	651	863
12 TÜBİTAK'tan Destek Alan Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan ve kabul edilen projelerin toplam sayısını ifade etmektedir.	97	176
13 TÜBİTAK'a Sunulan Projelerin Kabul Oranı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB tarafından kabul edilen projelerin, sunulan projelere oranını göstermektedir.	14,9	20,4
14 100 Araştırmacı Başına Önerilen Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen proje sayısı dikkate alınarak İzmir'deki 100 araştırmacı başına düşen proje başvuru sayısını göstermektedir.	6,77	10,17
15 100 Araştırmacı Başına Kabul Edilen Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen ve ARDEB tarafından kabul edilen proje sayısı dikkate alınarak İzmir'deki 100 araştırmacı başına düşen kabul edilen proje sayısını göstermektedir.	1,01	2,07

TAK-Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB) programına sunulan projelerde yüzde 25, aynı programdan desteklenen projelerde ise yüzde 45'lik bir artış yaşanmıştır.

Üniversitelerin ortalama patent performansları değerlendirildiğinde 2017 yılında İzmir'de üniversitelerin toplam patent başvurusu ve toplam patent tescil sayısı 2010-2016 dönemine göre sırasıyla yüzde 37 ve yüzde 67 oranında artmıştır. Ancak üniversite patentlerinin ticarileşmesinde beklenen gelişmenin sağlanamadığı görülmektedir.

Araştırma potansiyelinin güçlü ve gelişime açık olduğu İzmir'de araştırmaların sonuçlanması ve ticari değere yönelmesine ilişkin bu göstergelerin geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

2016-2017 döneminde sanayi göstergeleri incelendiğinde TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Programı kapsamında desteklenen firma ve proje sayılarının önceki dönemlere göre sırasıyla yüzde 48 ile yüzde 53 oranlarında arttığı görülmektedir.

Özellikle proje başvurularının önceki yıla göre yüzde 52 oranında artması bu anlamda

Akademik Göstergeler						
Cöstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	
16	TÜBİTAK ARDEB Projelerinde Ortalama Proje Bütçesi (Bin TL)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen ve ARDEB tarafından kabul edilen projelerin ortalama bütçesini göstermektedir.	436,97	314,96
17	Üniversitelerin Toplam Patent Başvuru Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvuru sayısını göstermektedir.	17	27
18	Üniversitelerin Toplam Patent Tescil Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvurularından tescil edilenlerin sayısını göstermektedir.	1	3
19	1000 Araştırmacı Başına Düşen Patent Başvuru Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvuru sayıları dikkate alınarak 1000 araştırmacı başına düşen patent başvuru sayısını göstermektedir.	1,77	3,18
20	1000 Araştırmacı Başına Düşen Patent Tescil Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvurularından tescil edilenlerin sayısı dikkate alınarak 1000 araştırmacı başına düşen patent tescil sayısını göstermektedir.	0,1	0,35
21	Akademisyenler Tarafından TGB'lerde Kurulan Şirket Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde araştırmacı olarak görev alan akademisyenler tarafından TGB'lerde, kurulan şirket sayısını göstermektedir.	67	83
22	Ticarileşen Üniversite Patentleri Sayısı	TTO'lar	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlere veya üniversitelere ait patentlerden, ticarileşenlerin sayısını göstermektedir.	0	0
23	Ticarileşen Üniversite Patentlerinden Elde Edilen Toplam Gelir(TL)	TTO'lar	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlere veya üniversiteye ait patentlerin ticarileştirilmesinden dolayı elde edilen toplam (ilgili yıldaki) geliri göstermektedir.	0	0

firmaların kapasitesinin geliştiğinin önemli bir göstergesidir. Toplam patent başvurusu ve toplam tescil edilen patent sayısında ise 2017 yılında beklenen ölçüde gelişme kaydedilmediği görülmektedir.

2011-2015 döneminde Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firma sayılarındaki artış 2016-2017 döneminde de devam etmiştir. Bu durum bölgenin yüksek katma değerli mal ve hizmetleri üretebilme potansiyelinin de gelişme-

sine imkan sağlamakta olup, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmaların yaptığı ihracat miktarı da önceki dönemlere göre yüzde 43'lük artış göstermiştir.

Bölgede kamu, özel sektör ve üniversite bağlantılarının güçlendirilmesi, bu alanda çalışan çatı kuruluşlar ve arayüzlerin kapasitesinin geliştirilmesi ile söz konusu göstergelerin bölge potansiyeline paralel biçimde belirgin olarak artabileceği değerlendirilmektedir.

Sanayi Göstergeleri						
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	
24	TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Desteklerine Başvuran Firma Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için proje başvurusu yapan İzmirli firma sayısını göstermektedir.	191	192
25	TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Desteklerinde Desteklenen Firma Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için yaptıkları proje başvuruları kabul edilen İzmirli firmaların toplam sayısını göstermektedir.	63	122
26	TÜBİTAK- TEYDEB Ar-Ge Proje Başvuru Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için proje başvurusu yapan İzmirli firmalar tarafından yapılan toplam proje başvuru sayısını göstermektedir.	239	246
27	TÜBİTAK- TEYDEB Ar-Ge Proje Destek Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e yapılan başvurular sonucunda desteklenen toplam proje sayısını göstermektedir.	68	145
28	TÜBİTAK- TEYDEB Ar-Ge Proje Başvurularının Kabul Oranları (%)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e başvuru ve desteklenen projelerin oranını göstermektedir.	28%	59%
29	Proje Başına Düşen TEYDEB Hibe Tutarı (Bin TL)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e yapılan başvurulardan, desteklenen projelerin ortalama hibe destek tutarını göstermektedir.	101,02	113,39
30	Toplam Patent Başvuru Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından her yıl "Patent Başvurularının İllere Göre Dağılımı" başlığı altında yayınlanan patent istatistiklerinden elde edilecek İzmir'e ait yıl bazlı patent başvuru sayısının göstermektedir.	281	305

Sanayi Göstergeleri

Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı	
				2016	2017
31 Toplam Tescil Edilen Patent Sayısı	TÜRK-PATENT	İzmir	Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından her yıl "Patent Tescillerinin İllere Göre Dağılımı" başlığı altında yayınlanan patent istatistiklerinden elde edilecek İzmir'e ait yıl bazlı patent tescillerinin sayısını göstermektedir.	96	77
32 Teknoloji Geliştirme Bölgesindeki Firma Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB'lerde yer alan Ar-Ge firmalarının sayısını göstermektedir.	412	443
33 TGB Firmalarının İhracat Miktarı (Milyon USD)	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki TGB'lerde yer alan Ar-Ge firmalarının yaptıkları toplam ihracat tutarını göstermektedir.	20,113	34,985
34 Teknolojik Ürün Yatırım Desteği Sayısı	STB	İzmir	İzmir'deki işletmeler tarafından STB tarafından verilen Teknolojik Ürün Yatırım Desteği alan firmaların sayısını göstermektedir.	12	12
35 TGB'lerde Çalışan Ar-Ge Personeli Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB'lerdeki firmalarda çalışan Ar-Ge personelinin toplam sayısını göstermektedir.	2414	2851
36 İzmir'den Fortune 500'e Giren Firma Sayısı	FORTUNE-TURKEY	İzmir	Fortune 500 araştırması kapsamında İzmir'den ilk 500'e giren firma sayısını göstermektedir.	33	30

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

GENEL KURUL TOPLANTISINA DAVET

Sayın Katılımcımız,

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve OSB Uygulama Yönetmeliği doğrultusunda, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgemizin 17. Olağan Genel Kurul Toplantısı, ekli gündem maddelerini görüşmek ve karara bağlamak üzere 05 Mart 2019 Salı günü saat 14.00'da Bölge Müdürlüğü binamızda bulunan Atatürk Toplantı Salonu'nda yapılacaktır.

Yeterli çoğunluk sağlanamadığı takdirde **Genel Kurul Toplantımız 13 Mart 2019 Çarşamba günü saat 14.00'da İAOSB Atatürk Toplantı Salonu'nda yapılacaktır.**

Ekte sunulan Genel Kurula Katılma ve Oy Kullanma Esasları çerçevesinde (ek-6); OSB'lerde **yapı kullanma izni almış olan** her katılımcı, kendisi veya temsil ve ilzama yetkili bir temsilcisi ile genel kurulda temsil edilir.

Katılımcımız GERÇEK KİŞİ ise;

- Parselin sahibi tek bir kişi ise Nüfus Cüzdanı ile katılabilir.
- Parselin birden fazla ortağı olması durumunda parsel ortağı diğer ortakların vermiş olduğu muvafakatname ile katılabilir. (ek-8)

Katılımcımız TÜZEL KİŞİ ise;

- Tüzel kişi temsilcisi olan gerçek kişiler ise temsil ettikleri tüzel kişinin Ticaret Sicil Tasdiknamesini ibraz etmeleri halinde genel kurula katılabilir. (ek-7)
- Tüzel kişiliği temsil ve ilzama müşterek yetkili olanlar en az yarıdan fazla hissedarların imzaladığı muvafakatname ile (ek-8) içlerinden bir kişiye yetki verebilir. Yetki verilen gerçek kişi veya tüzel kişi temsilcisi parseli genel kurulda temsil eder.

Yapı kullanma izni bulunmayan katılımcılarımız ile kiracılar, genel kurula sadece dinleyici olarak katılabilir.

Genel Kurul Toplantısını teşriflerinizi önemle rica eder, işlerinizde başarılar dilerim.

Saygılarımla,

Hilmi UĞURTAŞ

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Ekleri:

- 1- Genel Kurul Gündemi,
- 2- Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu,
- 3- Denetim Kurulu Faaliyet Raporu,
- 4- 31.12.2018 Tarihli Bilanço ve Gelir Tablosu,
- 5- 2018 Bütçe Gerçekleşmesine İlişkin Bilgi Notu,
- 6- Genel Kurula Katılma ve Oy Kullanma Esasları,
- 7- Ticaret Sicil Tasdiknamesi (Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınacak),
- 8- Muvafakatname örneği,
- 9- 2019 Faaliyet Programı ve Bütçesi,

20. Yıl

organize gayrimenkul

BÖLGEMİZİN EMLAKÇISI

20 Yıllık tecrübemiz ve *Mustafa Sarper Yağcı*
yönetimindeki uzman kadromuzla Çiğli ve Kemalpaşa şubeleimizde
hizmetinizdeyiz.

0 232 328 28 28 - 0 532 552 12 55

İZMİR VE CİVARINDA FABRİKA, DEPO, SANAYİ ARSALARI

.SATILIK

2.750.000 TL

AOSB'ye 15 dk Mesafede
Menemen Plastik Organizede
2.500 m2 Arsada 1.750 m2 Kapalı Alan
Sıfır Fabrika

.SATILIK

5.250.000 TL

AOSB'ye 15 dk Mesafede
Menemen Plastik Organizede
5.000 m2 Arsada 3.000 m2 Kapalı Alan
Sıfır Fabrika

.SATILIK

9.000.000 TL

Aliağa OSB'de
10.500 m2 Arsada 6.000 m2 Kapalı Alan
630 Kw Enerji Sıfır Fabrika

.SATILIK

4.250.000 TL

Aliağa OSB'de
5.000 m2 Arsada 3.000 m2 Kapalı Alan
400 Kw Enerji Doğal Gazlı Yeni Bina
Bir Kısım Vade Olabilir

8045/2 Sokak B Blok Daire: 2 Atasanayi Sitesi Girişi Çiğli - İZMİR

Tel: +90 (232) 328 28 28 Fax: +90 (232) 328 17 24

www.organizeemlek.com

organizeemlak@gmail.com

İzmir Gümrük Gelirleri ve Ülgün Sorunu

Navarin'de demirli bulunan Osmanlı ve Mısır donanmasının imhasının ardından ticaret gemilerinin yanı sıra savaş gemileri de İzmir Körfezi'nden eksik olmadı. İzmir'de ticaret artık topların gölgesinde yapılır oldu.

İzmir Osmanlıların eline kalıcı olarak geçtiği 1426 yılından Yunan işgaline kadar birçok dış tehdit ve tehlike ile karşı karşıya kalmıştır. Bunlar arasında 1472 Venedik tehdidi ve başını Papalık donanmasının çektiği Kutsal İttifak'ın 1694 tehdidi sayılabilir. Ancak bu iki tehditten birincisi yıkıcı olmuş, ikincisiyse İzmir'in Frenk tüccarları tarafından önlenmiştir. Her iki saldırı da aslında Haçlı Seferi'dir ve şehir devletlerin varlığını sürdürdüğü bir dönemde gerçekleşmiştir. Zaten 1694 tehdidinden sonra son şehir devleti Venedik de tarih sahnesinden çekilmiştir.

Batı Avrupa sömürgeciliğinin doğrudan Osmanlı topraklarına saldırılarının başladığı dönem Napolyon'un Mısır Seferi ile başlamıştır. Sömürgeci rekabetin bir sonucu olan bu sefer, 30 Ekim 1828 Navarin baskını ile doruk noktasına ulaşmıştır. Bilindiği gibi (belki de bilinmediği gibi) Navarin baskını, Mora Yarımadası'nın güneyinde bulunan Osmanlı limanı Navarin'de demirli bulunan Osmanlı donanmasını limandan çıkararak kendilerinin limana demirlemek istediğini belirten istek sonucu Osmanlı ve Mısır donanmasının imhasıyla sonuçlanmış bir baskındır. Hiçbir nedeni ve hukuku olmayan bir imha hareketidir.

6 Ekim 1827'de Londra'da toplanan İngiltere, Rusya ve Fransa arasında kabul edilen anlaşmaya göre Yunan devletini kurulması kararı alınmıştı. Osmanlı hükümeti, bunun iç işlerine karışmak olduğunu ileri sürerek kabul etmemişti. Bunun üzerine müttefik kuvvetler Akdeniz'deki donanmalarına, Navarin'de demirli bulunan Osmanlı ve Mısır donanmasını imha emri vermişlerdir.

Bu imha eylemi konusunda bize ayrıntılı haberleri dönemin canlı tanığı Avusturyalı Baron Anton Prokesch von Osten aktarmaktadır. Bu imha, Avrupa'da sevinç çığlıklarına ve kutlamalara yol açarken, İzmir'de yaşayan Batı Avrupalılar İzmirli Türklerin intikamından korkarlar. İzmir çevresinde yaşayan gayrimüslimler akın akın İzmir'de toplanmaya başlarlar. Kentte bulunan Batı Avrupa temsilcileri ve Baron Osten, validen gerekli önlemleri almasını talep ederler. Vali bu konuda güvence verir. Nitekim korkulan olmaz ve Türkler herhangi bir girişimde bulunmazlar.

"Şark Meselesi" kavramının mimarı Avusturya Başbakanı Metternich bu imha için, "Navarin ile tarihte yeni bir devir başlıyor" ifadesini kullanır. Bu doğrudur; çünkü -en azından- İzmir artık eski İzmir olmayacaktır.

Bu yıllardan itibaren ticaret gemilerinin yanı sıra savaş gemileri de eksik olmayacaktır İzmir Körfezi'nden. Artık İzmir ticareti topların gölgesinde yapılacaktır. Körfezde İngiliz, Fransız, Rus, Avusturya-Macaristan ve Amerikan savaş gemileri eksik olmayacaktır. Bu savaş gemilerinin topları İzmir'in Türk Mahallesi'ne çevrilidir ve her bir filo komutanının gerekli gördüğü takdirde Mahalleyi bombalama yetkisi vardır!

Neyse ki, bu gemilerin Türk Mahallesi'ni bombalamasına yol açacak bir gelişme olmaz. Ancak, İzmir'den binlerce kilometre uzaklıktaki bir başka gelişme İzmir'in işgalini yeniden gündeme getirir.

Balkanlar'da çıkan savaşa Rusların müdahil olması sonucu, Rus ordusu bugün Yeşilköy olan o günlerin San Stefano'suna kadar ilerler ve burada San Stefano Anlaşması imzalanır. Bu, 93 Harbi olarak bilinen 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nın sonucudur. Ancak burada imzalanan anlaşma İngiltere, Avusturya-Macaristan, Fransa, İtalya ve Almanya'nın itirazıyla kabul edilmez. Berlin'de bir kongre toplanır. San Stefano'da Osmanlı'ya bırakılan Adriyatik'teki liman kenti Ülgün (Karadağ / Ulcinj), İngiliz Parlamentosu'nda alınan kararlar Karadağ'a bırakılır. Elbette bu karar Sultan Abdülhamit için kabul edilir bir durum değildir.

Tüm tehditler ve İstanbul'daki sefirlerin baskısı Sultan Abdülhamit'i Ülgün'ü bırakmaya ikna etmeye yetmez. Ancak bir tehdit vardır ki, sonuç alma konusunda kesindir. O da İzmir üzerinden tehdit etmektir.

İzmir özellikle demiryolu ve liman gibi yatırımlarla ve buharlı gemilerin devreye girmesiyle Levant'ın yükselen yıldızı olmayı sürdürmektedir. Bu konudaki 2 örnek İzmir'in bu dö-

nemdeki ticaret hacminin artışını gözler önüne sermektedir. 1873'te Avusturya-Macaristan Başkonsolosu Karl Scherzer, 1863-1872 yılları arasında ithalatın 24.942.420'den 34.738.232'ye ihracatın ise 35.041.810'dan 48.668.376'ya (Avusturya Florini) çıktığını belirtir. Georgiades Demetrius ise 1885 yılında yayınladığı istatistikte son 10 yılın ortalamasında (1872-1881) İzmir'in toplam ticaret hacminin yıllık 207.620.000,- (ithalat 101.835.000,- / ihracat 105.785.000,-) Fransız Frangı olduğunu aktarır.

Zaten ticaret hacmindeki bu büyüme İzmir'i 20. yüzyıl başında dünyanın en büyük limanları sıralamasında 51'inci sıraya taşıyacaktı. Bu önemli liman elbette her iki taraf için de vazgeçilemez öneme sahip olacaktır.

Çeşitli tehditlerin Sultan'ı ikna etmeye yetmediğini gören müttefikler bu defa bu gözde liman kentini tehdit etmeye kalkışılar. Bunun üzerine zaten İzmir Körfezi'nde bulunan müttefik kuvvetlerin donanmasının İzmir'i işgal edeceği, kentin tüm gümrük gelirlerine el konacağı ve bu gelirlerden Karadağ'ın hakkı olan payının ayrılacağı, buna rağmen Sultan'ın aklı başına gelmezse aynı akıbetin Selanik'te uygulanacağı tehdidi gelir. Sultan'ın kırmızı çizgisidir bu tehdit. Sultan, Ülgün'ü vermekte direnen İşkodra Valisi Rıza Paşa'yı görevden alır ve yerine Ülgün'ü boşaltmakla Müşir Derviş Paşa'yı görevlendirir. Nihayet 30 Kasım 1880'de Ülgün, Osmanlı limanı olmaktan çıkar.

Zaten yaklaşık 1 yıl sonra açıklanacak Muharrem Kararnamesi'ne bağlı olarak Düyûn-u Umumiye adı verilen borçlar idaresi kurulacak ve Osmanlı'nın çeşitli gelir kalemlerine (tuz, ipek, tütün, alkollü içecek ve balık) el konacaktır.

Norm Sanat Galerisi, sanayinin merkezinde sanat üretiyor

Otomotiv sektörünün ödüllü yan sanayicisi, sektör lideri Norm Holding, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren sanat galerisi ile sanayinin merkezinde sanat üretiyor. 2003 yılından bu yana faaliyet gösteren ve yüzlerce sergiye ev sahipliği yapan Norm

Sanat Galerisi, yeni sanatçıları bekliyor.

'Ben fırça bile tutamam' diyen yüzlerce kişinin bugün kişisel sergisini açmasına vesile olan Norm Sanat Galerisi'nde 12 yıldır kursiyerlerin eğitim ve öğretmenliğini üstlenen Gülperi Çelik Yıldız ve Gültekin Yıldız, sanata gönül veren herkese kapılarının açık olduğunu vurguluyorlar.

Çalışma alanında boş tuvalle hayat veren kadınların ellerine fırçalar, akıllarında yalnızca tuvale yansıyacak olan görüntünün detayları...

Her biri profesyonel resamlara taş çıkartacak bir görüntü ile donatmış tuvalini... Kiminin içinde kayboluyor, kiminin gözlerinin içine dahi bakamıyorsunuz. Tam da dalıp gitmişken, Gülperi hoca 'vay canına' dedirten hatırlatmayı yapıyor: "Her bir öğrencimiz buraya ilk geldiğinde 'ben fırça bile tutamam' diyerek başladı bu işe. Sonuç ise karşınızda..."

Bölgenin sanat fabrikası

Herhangi bir ücret talebi olmayan, yalnızca kullandığı tuval, boya gibi ürünleri kendisi karşılayan öğrenciler, sıcacık Norm Sanat Galerisi'nde demlenen dumanı tüten çaylarını içerken, deneyimli öğretmenlerinin bilgilendirme ve yönlendirmeleri ile ortaya çıkardıkları eserlerini, yine tek bir kuruş ücret ödemediği Norm Sanat Galerisi'nde sergiliyor. İşin daha da keyifli tarafı, satılan her bir ürünün bedelinden yüzde almak bir yana dursun, Norm Sanat Galerisi tamamen ücretsiz olarak sergisine ev sahipliği yaptığı kursiyerlerine destek oluyor.

Alanında Türkiye'nin sektör lideri olan Norm Cıvata'nın, 'üretim' sevdalısı olduğunu vurgulayan yegane örneği Norm Sanat Galerisi, Bölge'nin sanat fabrikası olarak başarıyla misyonunu sürdürüyor.

Galerinin deneyimli ve çok sevilen öğretmenlerinden Gülperi Çelik Yıldız, bu yıl özellikle yağlı boya ve akrilik tekniği ile ağırlıklı olarak figür odaklı portreler çalıştıklarını vurguluyor. 20 kişilik gruplarında her Pazartesi ve Salı günü yeni fırça darbelerinin can verdiği tuvalleri görmekten mutluluk duyduklarını dile getiren Yıldız, galerinin bir diğer öğretmeni olan Gültekin Yıldız'ın da öğrencileri ile birlikte ağaç baskı çalışmalarına imza attığını söylüyor.

Yeni öğrencilerini bekliyor

Oldukça keyifli geçen derslerinde Bölge katılımcılarını ve eşlerini görmek istediklerine dikkat çeken Yıldız, "Sanata ve sanatçıya destek vererek çalışmalarımıza can suyu olacak katılımcılarımızı ve eşlerini de grubumuzda görürsek çok seviniriz" diye konuşuyor.

'Vakit olduktan sonra buraya gelinmez mi hiç?' diye mırıldanırken, öğrencilerden bir tanesi

bu cümleyi teyit ediyor, "Kesinlikle gelinir, ben taa Akhisar'dan her Pazartesi sabahı geliyorum, bir gece İzmir'de kalıyor, Salı günü dersim bittikten sonra Akhisar'a geri dönüyorum..."

Kayıt için herhangi bir yeteneğin ya da şartın aranmadığı, vesikalık fotoğraf, kayıt harcı, ısınma bedeli gibi form ve makbuzların istenmediği Norm Sanat Galerisi, sanata gönül veren herkese sıcacık kapılarını açmış, yeni bakış açılarını ve duyguları sanatla yoğurmak için heyecanla bekliyor.

Sanatın kıvılcımları İAOSB'den yükseliyor

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu, sosyal faaliyet projelerine bir yenisini daha ekledi. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren firma sahipleri ve çalışanlarının çocuklarına yönelik olarak İAOSB Çocuk Tiyatro Grubu kuruldu.

2009 yılında kurulan İAOSB TSM Korosu ve 2010 yılında faaliyete geçen İAOSB Tiyatro Kulübü'nün ardından, kulübün bir dalı olan

İAOSB Çocuk Tiyatrosu, 7-12 yaş arası 37 çocuk oyuncu ile oyun hazırlıklarına başladı.

Cuma günleri Yönetmen Oyuncu Savaş Tercan ve Oyuncu Koçu Özlem Alban Dereli'nin öncülük ettiği çalışmalara büyük bir özveri ile devam eden minik oyuncular; konuşma eğitimi, vücudun kullanımı, oyunculuk, doğaçlama çalışmaları eğitimlerinin ardından Mayıs ayında sahneleyecekleri oyuna hazırlanıyorlar.

Yeşil kozmetik

Doğal ya da fitokozmetik de diyoruz, yeşil kozmetik de. Kozmetik ürünler, kadın ya da erkek her yaş grubundan, her sosyo ekonomik, sosyo kültürel kesimden bireylerin az ya da çok, ama hemen hemen mutlaka kullandığı ürünlerdir. Yüzyıllardır genç kalmak, güzelleşmek, kişisel bakımımız için kullanırız. Eminim Havva da güzelleşmek için kullanmıştır ama en eski kozmetik kullanımına dair kayıtlar MÖ 3. yüzyıla kadar gitmektedir. Eski Mısırlılar koku-kozmetik konusunda önde gelen halk olarak tarihe geçmişlerdir. M.Ö. yüzyılda firavunların birinci hanedanı Teta Kralı'nın annesi saçlarını uzatmak için merhem yaptırmıştır. Doğadaki toprak-mineral vs. renkli maddelerle, nazardan korunmak için göz makyajı yapmışlardır. Eski Mısır duvar ve papirus yazılarında gözler hep makyajlıdır.

Eski Mısır'da makyaj ve kozmetik o kadar önemlidir, ki biliyorsunuz ölümlerini bile gömerken sağlığında kullandığı bu tür ürünleri mezarlarına koymuşlardır. Yapılan kazılarda merhem kavanozları, koku şişeleri, göz ve yüz boya kapları, kullandığı diğer eşyaları ile birlikte gün yüzüne çıkmaktadır.

Papirüslerde çeşitli kozmetik ürün tarifleri bulunmakta, özellikle de esans ve koku eski Mısırlıları cezbetmiş ve bu konuda bilgi edinmek onların ilgi alanında olmuş, bunları da kaydetmişlerdir.

Pudra da ilk kez Mısırdaki kullanılmış, cildi beyazlatmak için bazı karışımlar yapmışlardır. Bu "Talak" olarak isimlendirilmiştir. Bu gün talk pudrası dediğimiz talk sözcüğü bu Talak kelimesinden türemiştir.

Kozmetik kullanımının bu tarihsel sürecinden söz ettikten sonra neden yeşil kozmetik, neden doğal kozmetik kullanma önemli ondan söz edeyim. Öncelikle ilaçlardan farklı olarak, günlük yaşamımızda kozmetiklerle her gün temas etmekteyiz. İlaç sadece hastalıklar sırasında kullanılırken kozmetik, hem de değişik 4-5 kozmetik ile her gün temastayız. Evet, erkek bile olsa günde 4-5 kozmetik ürün ile temas olur, kadınlar için ise bunun 3-4 katını düşünün.

En azından daha sabah kalkınca yüzümüzü yıkarken, sabun

katı ya da sıvı kullanarak kozmetik kullanımına başlarız. Sonra traş köpüğü, kolonya, cilt kremi ile devam ederiz. Üstüne de parfüm ya da losyon sürülünce, oldu mu sana 5 kozmetik ürün. Deodorant, el kremi ya da daha farklı bir ürün de kullanıyorsanız, bir erkek için bile 7-8 kozmetik ürün daha sabahtan kullanarak güne başlarız. Bir kadın içinse bu rakam 13-15'lere rahatlıkla çıkar, göz kremi, maskara, rimel, far, oje, fondöten, allık, ruj, makyaj temizleyicisi vs. say sayabildiğin kadar.

Sonuçta bu kadar kozmetik ürünle temasta oluyorsak, onların kalitesine, zararlı olup olmadığına da dikkat etmek zorundayız. Araştırmalar 30 bin değişik kimyasalın kozmetik ürünlerde kullanıldığını göstermektedir. Yine yapılan bir araştırmada, çok ağır olmayan ortalama makyaj yapan bir kadının, 550 kimyasal maddeyi vücudunda taşıdığını ortaya koymuştur. Zira kozmetik ürünler deriden emilerek sistemik toksisiteye neden olabilir.

İşte bu nedenlerle doğal kozmetikler önem kazanmaktadır. Zira insan genetiğine uygundur ve insan genetiği doğal maddeleri tanır, bu tür kozmetik ürünler doğada hızla yok olur, ekolojik hayata zarar vermez, sentetik içeriklere göre daha az yan etkileri vardır, en az sentetikler kadar etkili olabilirler, doğal kozmetiklerin üretim prosesleri sentetik olanlara oranla doğaya daha az zarar verirler. Saydığım bu nedenlerle olabildiğince doğal kozmetik ürünleri, yeşil kozmetik ürünleri tercih etmeliyiz.

Biraz da, klasik kozmetiklerde kullanılan, yasal olarak da sakınca taşımadığı için ambalajların üzerinde yazan kimyasallar ve sakıncalarından söz edeyim isterseniz.

Öncelikle nano kozmetiklerden şimdilik uzak durmalıyız. Zira maddeler nano boyutta gelince ne tür sakıncalar yaratacağı konusunda henüz bilim karar vermiş değil. Her bir maddenin normal boyuttaki güvenlik çalışmaları yapılmıştır, ancak aynı maddenin nano boyutu için güvenlik çalışmaları henüz tamamlanmamıştır. Bu tür maddeler en çok da güneş ürünlerinde olabilir. Ayrıca civa, dioksan, triklosan, fitalatlar dikkatle izlenmelidir. Bunlara ilaveten kozmetik hammaddelerinden, ambalajlardan geçen metal toksisiteleri çok önemli sıkıntılar yaratabilir, Kurşun, kadmiyum, krom, bakır, çinko (ki güneş koruyucuların yüzde 30'unda vardır.) için T.C Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen sınır değerleri aşılmamalıdır.

Lider olmak

Lider ya da önder, mensup olduğu halkın toplumuna yarar sağlayan değişimi yönetmek için, sorumluluğu; sezgi, zekâ ve bilgiye dayalı karar ve uygulamalarla taşıyan kişiye denir. Lider; elindeki gücü kullanabilme kapasitesine bağlı olarak, çevresini etkileyen kişidir. Gerekliğinde aldığı zor kararların ve sonuçlarının ardında durmasını bilir.

Lider, insanın başkalarından aldığı bilgilerle bilgili olabildiğini, ancak sadece kendi aklı ile akıllı olabildiğini bilir. Bu nedenle çevresine danışır ancak son kararı hep kendisi verir, şüphesiz tüm sorumluluğu alarak...

Temel yaklaşım olarak; çevresinde bulunan bireyleri hitabet gücü, sahip olduğu bilgi ve vizyonu ile etkileyip, sürükleyen bir yapıya sahiptir. İnsanları dinler ve anlamak için özel çaba sarf eder. Çevresindeki herkesin en iyi yanlarını geliştirmelerine olanak sağlayacak olumlu değişim ve sürekli öğrenme ortamları sağlar. Sahip olduğu güçlü sosyal değerler sayesinde çevresinde yarattığı "karizma" sahip olduğu örnek kişilik ve tutarlı davranışları, diğer insanlar için etkin bir rol model olmasına yol açar.

Lider olmanın ne denli güç bir iş olduğunun en güzel örneği, Ahmet Vefik Paşa tarafından ideal lideri tanımlayan 55 özelliğe kısaca bir bakalım:

Saygın-seçkin-ılmımlı-azimli-bağışlayıcı-zamana duyarlı-başarılı-galip-tedbirli-disiplinli-düşünür-güler yüzlü-sevgi dolu-cömert-iltifat eden-iyiyi kötüden ayırabilen-aydın-müjdeleyici-yüceltilmiş-inançlı-tecrübeli-fark edilebilen-hazır olan-yenileyici-girişimci-uzman-yaratıcı-çağdaş-sürekli gelişen-soyut düşünebilen-somut konuşabilen-tartışmaya

açık-tutumlu-taklit etmeyen-etkili-gerektiğinde yumuşak-ikiyüzlü olmamalı-iflas etmemeli-aşırı müdahaleden kaçınmalı-müşkülpesent olmamalı-yeterli ölçüde müsamahalı olmalı-sefkatli-yetenekli-bağımsız-gözlemci-alçak gönüllü-kibir taşımayan-tutucu olmayan-kuşkucu olmayan-dedikodu yapmayan-ara bozmayan-sorumluluk sahibi-huzurlu-eşitlikçi ve adaletli...

Görüldüğü gibi, liderlik kişilerin kendilerine konduracakları bir tanımlamanın çok ötesinde kişinin yaşamının tümünü kapsamaktadır.

Liderlik ölçütü bıraktığınız etkidir. Liderlik bir kurum ya da kuruluşun en başında olan kişi değil, o kurumda farklılaşan, yaptığı işlerle ön plana çıkan, arkasından diğer insanları çekebilen insanlardır.

Liderlik genelde yöneticilik kavramıyla karıştırılır ve yönetici olan insanlar lider olmayı emir vermek, insanların çalışma tarzlarına, hayatlarına müdahale etmek gibi kavramlarla karıştırmaktadır.

John C. Maxwell'in belirttiği gibi "Başarılı liderler doğru zamanda, doğru amaçla, doğru hareketi yaparlar". Doğru zaman, doğru amaç ve doğru hareket üçlemi, lideri daima zorlayan, liderliğini riske atmasına neden olan karar süreçleridir. Bu nedenle liderlik, daima yeni bir risk, yeni bir başkaldırı taşıyan, sonu olmayan bir süreçtir. Bu süreç içinde bilmek ve bildiklerinizle yanlıştan kaçınmanın gerektirdiği ağır bir sorumluluk daima liderlerin omuzları üzerindedir. İşte bu ağır yükün altında yaşaması gereken liderlere, bu yazımızda Jack ve Suzzy Welch tarafından tariflenen 6 ölümcül günahtan kaçınmalarını öneriyoruz.

- *Kendine güvenden dolayı, başkalarının*

kendilerine olan güvenlerini yaşamalarına izin vermemek

Kendine güven liderlerin başarılarının can damarıdır. Liderler, cesurdur, ataktır. Daima yeni düşüncelere, yeni projelere açıktırlar. Kendilerine güvenin verdiği pozitif enerjiyi çevrelerine yayarlar. Bu enerji çevresinde bulunanlara güven verir. Genelde liderlerin özgüvenleri kişiliklerinde vardır. Ancak doğal olarak bulunan değeri bilgi edinme, araştırma, tecrübe ile arttırlar. İşte bu noktada Liderlerin zaman zaman mahiyetlerinde ve çevrelerindeki kişilerin de kendilerine ait güvenlerini yaşamasına imkan sağlayacak uygulama ve davranışlarda bulunmaları gereklidir. Bu salt övgü ve yüceltmek sözcükleri ile değil verilecek görevler, görevler sonrasında alınacak geri dönüşler ile sağlam ve doğru temeller üzerine oturtulmalıdır.

• Aynı ses

Zaman zaman liderler tek ağız olarak konuşma alışkanlığına kapılırlar. Her şeyi bilen, her şeyi değerlendiren ve her şeyi doğru konuşan ağız kendi ağızları olduğuna inanırlar. Kendi mahiyetlerinde projelerin içindeki kişilerin, proje ile ilgili konuşmaları bile ona eksik ve yanlış gelebilir. Oysa, üreten, projenin içinde olan, kendini ait hisseden kişilerin de liderlerine anlatmak, açıklamak istediği şeyler vardır. Bazen de o işin bir parçası olduğunu yaşadığı topluma deklare etmek, varlığını ve fikrini söylemek-göstermek isteyecektir. Liderler insan olmanın doğasında yer alan kendini beyan etme hissine engel olmamalıdır. İnsanların kendilerini ifade etmeye izin veren, bu ifadeleri can kulağı ile dinleyen liderlere bağlılıkları çok daha büyük olmaktadır.

• Farklılıklara, aynı yaklaşmak

Liderler zaman zaman çalıştıkları kişilere veya projelere eşit davranmanın, aynı mesafede olmanın liderliğin gereği olduğu inancına kapılırlar. Bu nedenle ellerindeki kaynakları mümkün olduğunca herkese ve her yere eşit ölçülerde dağıtmaya çalışırlar. Oysa her işin ve o işleri yapan kişilerin farklılığı vardır. Yapılan işlerin zorluk dereceleri farklıdır. Elde edilen sonuçların organizasyona yarattığı katma değerler farklıdır. Bu nedenle her şey kendi ölçütleri içinde, gerçekçi bir biçimde değerlendirilmelidir. Yağcılık, yakın durma gibi davranışlara ekstra prim verilmemelidir. Lider herkese eşit dağıtan değil, herkese hakkaniyet ve adalet içinde dağıtan olmalıdır. Bu adaleti yakalayamayan lider, saygınlığını ve güvenilirliğini yitirme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Liderlerin görünümde kabul edilmeleri ile gönülden kabul edilmeleri çok farklıdır.

• Rol yapmak

Liderlik, o liderliği kabul edenler için güvenin, dürüstlüğü, sığınabilecek bir çatının tarifidir. Bunun için liderler daima samimi, doğru ve dürüst

davranmalıdır. Bazen insanları kendine bağlamak için gereğinden fazla gösterilen pozitif tepkiler, ya da insanlar ile aralarına koydukları duvarlar, samimi sevgi ve bağlılığı zedeleyen unsurlardır. Herkes şunu bilmelidir ki; karşınızdaki kişiyi saf bilerek, rol yapmaya yönelmek sadece kendini kandırmaktır. En saf insanın dahi gerçek ile yapayı ayırma güdüsü bir noktada çalışmaya başlayacaktır. Bu nedenle zorlama, yapay liderler asla gerçek lider olamamıştır.

• Değerleri pahasına sadece sonuçlara sabitleme

Zaman zaman liderler sadece sonuca odaklanırlar. Onlar için bu sonuçların gelmesi önemlidir. Çünkü liderliklerinin başarısını istenen sonuçların oluşmasına bağlarlar. Oysa önümüze rakamlarla ve tablolarla gelen her şeyin arkasında bazı duygular, bazı değerler, bazı özveriler vardır. Liderlerin mahiyetindeki kişiler bunları organizasyonun içinde soluklanır, kahve molalarında konuşur, birbirleri ile paylaşırlar. Liderler de bu havayı solumalıdır. Yapılan işlerin ortak değerlerin sonucu ortaya çıktığını mahiyetindeki kişilerle samimi ve içten bir biçimde paylaşmak hem o değerleri güçlendirir, hem de liderin liderliğini pekiştirir. Liderlikte odaklanma önce insana sonra sayılara olmalıdır.

• Eğlenceli kısmı atlamak

Liderler genelde kutlamayı sevmezler. Her başarılı sonuç yapılması ve olması gereken bir şeyin gerçekleşmesi olarak değerlendirilir. Çünkü liderlik, sonu olmayan bir yoldur. Bir sonuç bir başka başlangıcı getirir. Oysa, insanların kendilerini kazanan olarak hissetmelerine imkan vermek, kazanmanın hazzını yaşamalarını sağlamak, bir sonraki çalışmada onların daha motive, daha enerjik olmalarını sağlamaktır. Yaşamın çoğu gayret ve mücadele ile doludur. Bundan dolayı eğlenme ve rahatlama zamanları asla atlanmaması gereken zamanlardır. İnsanlar işin eğlenceli kısmında da liderleri görmek isterler. Her eğlenme, insanların boşalan gönül pillerinin yeniden şarj etmesini sağlayacaktır.

İsmet İnönü'nün sesi, İzmir'de doğduğu evden yankılanıyor...

Kurtuluş Savaşımızın baş kahramanlarından, ülkemizin ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün 1884 yılında doğup, 7 yaşına kadar büyüdüğü ev, bugün İsmet İnönü Müze Evi olarak hizmet veriyor. Aslen Malatyalı olan, ancak İzmir'de dünyaya gelen İsmet İnönü'nün doğduğu ev Konak'ta İngiliz Yokuşu olarak bilinen bölge içerisinde kalıyor. Restorasyon çalışmaları tamamlanan iki katlı bu evin sergi odasından İsmet İnönü'nün sesi yükseliyor...

İsmet İnönü ve eşi Mevhibe hanıma ait eşyaların sergilendiği müze, İnönü'nün hayatının tüm kesitlerini detayları ile sunuyor. Lozan ve Sevr Anlaşmaları'nın basılı orijinal kitapçıklarından eldivenlerine, şan dolu madalyalarından kapak olduğu Time Dergisi'ne kadar birbirinden değerli ancak bir o kadar da sınırlı eşya ve objeleri bu müzede yakından inceleyebilirsiniz.

İsmet İnönü'yü yakından tanıyalım

Mustafa İsmet, Malatya'ya yerleşmiş eski bir Türk ailesi olan Kürümoğulları'ndandır. Büyük babasının adı Abdülfettah'dır. Mahkeme üyeliklerinde bulunmuş ve Harbiye Nezareti Muha-

keme Dairesi Mümeyyizliği'nden emekli Hacı Reşit Bey'in oğludur. 24 Eylül 1884'te İzmir'de doğmuştur. Evli ve üç çocuk babasıdır. Babasının görevi nedeniyle Sivas'ta ilkokula başlamış, 1892'de Askeri Rüştiye'ye girmiş, 1895'te okulu bitirmiş, Sivas Mülkiye İdadisi'nde (lise) öğrenimine devam etmiştir. 31 Temmuz 1897'de babasının İstanbul'a tayini nedeniyle 6. sınıfta ayrılmış, Halıcıoğlu'ndaki Harp Okulu'nun lise kısmına kaydolmuştur. 1900'de liseyi bitirmiş, 14 Şubat 1901'de Topçu Harbiye sınıfına girmiş, 1 Eylül 1903'te okulu birincilikle bitirmiş ve Topçu Mülazımı Sanisi (Teğmen) olmuştur. Okuldaki başarısı nedeniyle Erkânı Harbiye (Kurmaya) sınıfına ayrılmış ve burayı da birincilikle bitirerek altın Maarif madalyası almıştır. 1903'te Pangaltı'da bulunan Harp Akademisi'ne girmiş ve 26 Eylül 1906'da sınıfının birincisi olarak Kurmay Yüzbaşı rütbesi ile mezun olmuştur.

2 Ekim 1906'da Kurmay Yüzbaşı olarak Edirne'de Ordu Merkezi'nde ilk görevine başlamış ve Sahra Topçu 8. Alay 3. Bölük Kumandanı olarak görevine devam etmiş, 7 Kasım 1908'de Kolağası rütbesine yükselmiş ve Edirne 2. Tüme-

nin Kurmaylık görevine getirilmiştir.

26 Şubat 1910'da İmam Yahya'ya karşı Hükümet tarafından harekete geçirilen Yemen Mürettep Kuvvetlerinin Kurmaylığı'na atanmış ve Hudeyde'ye gelmiştir. İmam Yahya ile yapılan görüşmelere katılmış ve gösterdiği başarılar nedeniyle 26 Nisan 1912'de Binbaşılığa yükseltilmiştir. 25 Şubat 1913 tarihine kadar Yemen'de Genel Kuvvetlerin Kurmay Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Balkan Harbi'nin çıkması üzerine İstanbul'a çağrılmış, 11 Nisan 1913'te Büyük Karargâhı Umumi I. Şubesi'nde, 8 - 29 Eylül 1913'te Bulgar delegeleri ile İstanbul'da Barış görüşmeleri ile görevlendirilmiştir. 15 Aralık 1913'te Genel Kurmay 3. Şubesinde görevlendirilmiş, 2 Ağustos 1914'te ilan edilen genel seferberlik ile I. Ordunun Kurmaylığı'na atanmış, Osmanlı İmparatorluğu'nun 11 Kasım 1914'te savaşa katılmasından sonra 29 Kasım 1914'te Kaymakamlığa (Yarbaylığa) yükseltilmiştir. 1914'te Başkomutanlık Genel Karargâhı I. Şube Müdürlüğü'ne atanmış, 16 Ağustos 1915'te Gümüş Harp Liyakat Madalyası kazanmış, Umumi Karargâhta bir yıl bulunduktan sonra cephede görev istemiş, 2 Ekim 1915'te II. Ordunun Kurmay Başkanı olmuş ve 14 Aralık 1915'te Miralaylığa (Albaylığa) yükselmiştir. 30 Aralık 1916'da II. Orduya bağlı 4. Kolordu Kumandanlığı'na atanmıştır.

12 Aralık 1916'da Kafkas cephesindeki yararlıkları nedeniyle altın harp madalyası almış, 1 Mayıs 1917'de Filistin cephesindeki 20. ve 19 Haziran 1917'de 3. Kolordu Komutanlıkları'na atanmış,

20 Eylül 1917'de 7. Orduya bağlı 3. Kolordu Kumandanı iken Atatürk'ün Başkomutanlığa verdiği önemli raporun hazırlanmasında rol oynamıştır. 1918 sonbaharında Şeria Vadisi'nde Kolordusu ile başarılar kazanmıştır.

Mondros Mütarekesi görüşmeleri sırasında 24 Ekim 1918'de Harbiye Nezareti Müsteşarlığı'na getirilmiş, 22 Kasım'a kadar bu görevde kaldıktan sonra, 29 Ocak 1919'da kurulan Mütareke Komisyonu'na Askeri uzman olmuş ve Harbiye Nezareti'nde bu amaçla kurulan Komisyona da Başkanlık yapmıştır. 4 Ağustos 1919'da Kolordu Komutanlığı yetkileri ile Askeri Şura Üyeliği'ne ve Muamelatı Umumiye Müdürlüğü'ne atanmış ve 8 gün sonra bu görevinden alınmıştır.

8 Ocak 1920'de ilk defa Anadolu'ya geçmiştir. Davet üzerine İstanbul'a dönmüş, 16 Mart 1920'de İstanbul'un işgali üzerine tekrar Anadolu'ya geçmiştir.

25 Nisan 1920'de seçilen geçici yürütme kurulunda Atatürk tarafından kendisine bir görev verilmiş ve 3 Mayıs 1920'de kurulan ilk İcra Vekilleri Heyetinde Genel Kurmay Başkanı olmuştur. İnönü, Edirne'yi seçerek Büyük Millet Meclisi'ne Edirne Millet Vekili olarak girmiştir.

8 Kasım'da Garp Cephesi Komutanlığı'na (Genel Kurmay Başkanlığı görevi üzerinde kalmak üzere) atanmış, Çerkez Etem kuvvetlerini tasfiye etmiş, 10 Ocak 1921'de I. İnönü zaferini kazanmış ve Tuğgeneralliğe yükseltilmiş, 31 Mart - 1 Nisan 1921'de II. İnönü kazanmıştır. 1921'de Fevzi Çakmak'ın Genel Kurmay Başkanlığına getirilmesi ile sadece cephe komutanlığı ile görevlendirilmiştir.

10 Kasım 1921'de Garp Cephesi Kuvvetleri, iki Ordudan meydana gelmiş ve Ordular grubu halinde İsmet Paşa'nın Komutanlığı'na verilmiştir. 9 Eylül'de kazanılan zafer üzerine rütbesi Ferikliğe (Korgeneralliğe) yükseltilmiştir.

03-11 Ekim tarihleri arasında Mudanya'da Mütareke görüşmelerini sürdürmüş ve anlaşmayı imzalamıştır. 26 Ekim 1922'de Edirne Millet Vekili sıfatıyla Dışişleri Bakanı olmuş ve Lozan Konferansı'na Heyet Başkanı olarak katılmıştır. I. Lozan Konferansı 4 Şubat 1923'te kesilmiş, II. Lozan Konferansı 23 Nisan 1923'te başlamış ve 24 Temmuz 1923'te Barış Anlaşması imzalanmıştır. 14 Ağustos 1923 tarihinden 5 Mart 1924 tarihine kadar ikinci defa Malatya Milletvekili olarak Hariciye Vekili olmuş ve 30 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Başbakanı olmuştur. 20 Kasım 1924'te Başbakanlıktan çekilmiş ve 5 Mart 1925'te ikinci defa Başbakan olmuş ve 25 Ekim 1937'de istifa ederek ayrılmıştır. 1937 yılında kendi isteği ile emekliye ayrılmıştır.

10 Kasım 1938 tarihinde Atatürk'ün vefatı üzerine 11 Kasım 1938'de Cumhurbaşkanı seçildi. 14 Mayıs 1950 yılında yapılan seçimlerde Demokrat Parti'nin çoğunlukla iktidara geçmesi üzerine Cumhurbaşkanlığından çekildi ve o günden sonra muhalefet liderliği görevine başladı (İnönü 3 Nisan 1939, 8 Mart 1943 ve 21 Temmuz 1946 seçimlerinde üç defa daha Cumhurbaşkanı seçilmiştir).

2 Mayıs 1954 ve 27 Ekim 1957 seçimlerinde Malatya'dan Milletvekili Seçilmiş, 20 Kasım 1961'de İnönü başkanlığında ilk Koalisyon Kabinesi kurulmuş ve bu kabinenin ömrü kısa olmuştur. 25 Haziran 1962'de ikinci bir Koalisyon Hükümeti kurmuştur. 25 Aralık 1963'te bağımsızlardan oluşan 3. Koalisyon Hükümeti kurulmuş

ve bu koalisyon Şubat 1965'e kadar devam etmiştir. Ekim 1965 seçimlerinde Adalet Partisi'nin çoğunlukla iktidara gelmesi üzerine ana muhalefet liderliğine devam etmiştir.

1931'de Atina'ya ve Budapeşte'ye, 1932'de Moskova ve Roma'ya, 1933'te Sofya'ya, 1937'de Belgrad'a Paris'e ve Londra'ya, 1963'te Kennedy'nin cenaze töreni için ve 1964 Haziran ayında Kıbrıs Sorunu için Amerika'ya gitmiştir. 25 Aralık 1973'te vefat etmiştir.

Kırmızı - yeşil İstiklal Madalyası vardır.

Her şey millet için

Gelin şimdi de kendi ağzından İsmet İnönü'yü ve hayata bakışını dinleyelim:

"Bir büyük imparatorluğun çökmekte bulunduğu kaygısı ve memleketi kurtarmak ödevinde olduğumuz düşüncesi, bizim gençlik yıllarımızın en unutulmaz hatırasıdır. 60 sene bu hislerin heyecanları, ümitsizlikleri ve zafer günleri içinde geçmiştir.

İmparatorluğun çöküşü içinde vazife yapmaya çırpınırken, hesapsız şehitler ve felakete uğrayanlar arasında, yaşayarak çıkmak gibi bir umulmadık olay başımdan geçti.

Milli Mücadele, ben 38 yaşında iken zaferle bitmiştir. Bu devirde, amansız ve kudretli dış düşmanlar karşısında, kendi memleketimizi temsil yetkisi iddia edenlerin idam fermanını boynumuzda taşıyarak çıkabildik.

Ümitsiz günleri unutmuş olarak, vatani

yeniden kurmak ve yükseltmek azmi ile işe başlanmıştır. Yepyeni bir Türkiye'nin her sahada temellerini atmak, elimize geçen emaneti yüz akı ile yeni kuşaklara devretmek tek amacımız olmuştur.

1920'den, yani 36 yaşımdan beri memleket idaresinde birinci derecede mesuliyet taşıyanlar arasındaydım. Doğrudan doğruya siyasi kudret sahibi olarak 1950'ye kadar, yani 66 yaşına kadar, Türkiye'nin selameti ve ilerlemesi gibi bir ödev yolunda bulundum.

1950 senesini; memleketin yüz seneden beri hasretini çektiği yeni hayat tarzını, yüreğimiz ümit ve ıftiharla dolu olarak seçmiş bulunuyoruz.

Aklımın erdiği günden beri sıra ile başımdan geçen aşırı güçlük ve başarı anlarının, bu yeni devirde de birbirini kovaladığını görüyorum.

Bu uzun siyasi hayatı bir cümlede canlandırmak isterim: Bütün ömür boyunca her zaman elde edilmesi millet için aziz olan bir amaç peşinde koştum. Bu, bana şevk ve kuvvet vermiştir.

Aile hayatımda huzur ve mutluluk hatırası ile doluyum. Aile içinde dar zamanlarımı genişleten, kasvetli günleri aydınlığa yöneltten başlıca desteğim, eşim Bayan İnönü olmuştur. Siyasi hayatımın bütün üzüntülerini sabırla ve cesaretle karşıladı. Hiçbir sarsıntı anında ürkmedi. Aile içinde geçimimiz, daima anlaşmalı olmuştur. Biz bunun tilsimini şu usulde bulduk: Bir olaydan hangimiz şikayetçi olur ve ilk söze başlarsa, ötekimiz susar ve hak verir ve fırtına ne kadar sürse mutlaka sültilman olarak biter.

Çocuklarımla arkadaş gibi yaşadım. Şimdi torunlarımla arkadaş gibi anlaşmaya çalışıyo-

rum. Ben, Türklerin iyi aile hayatına tabiatın istidatlı olduklarına inanmışımdır. Aile saadeti temelinin, tek evlilik olduğuna yürekten hükmetmişimdir. İktidarın ve kudretin en yüce devirlerinde taşınabilecek duyguların en değerlilerine, iktidardan ayrıldıktan sonra eriştim.

Resmi hizmet yolunun en büyük mükafatı, resmi hizmetten ayrıldıktan sonra milletin sevgi görmektir. Bu ikbale ermiş insanlardan biri olmakla ıftihar ederim. Hususi ve siyasi hayatın hılatlarından sıyrıldıktan sonra sevgi ile karşılanmak, bizde nadir görülmüştür. Muarızlarım dahil olarak, bütün siyaset adamlarına bu ikbali yürekten dilerim.

Geçmiş hayatımın arkadaşlarını, yardımcılarını ve bana amir mevkiinde bulunmuş olanları saygı ile anıyorum. Beraber çalıştığımız zamanlarda bana daima rehber ve yardımcı olan büyük Atatürk'e karşı yüreğim sevgiler ve minnetlerle doludur.

(İsmet İnönü, *Hatıralar*, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1985, s.13-14)

İZMİR KÜLTÜR SANAT VE EĞİTİM VAKFI
İZMİR FOUNDATION FOR CULTURE ARTS AND EDUCATION

26. İzmir Avrupa Caz Festivali

26th Izmir European
Jazz Festival

2-20 Mart 2019

2-20th March 2019

26. İzmir Avrupa Caz Festivali başlıyor

İŞBİRLİĞİYLE

biletix

ticketmaster Türkiye

f facebook/izsev

i instagram/izsev

t twitter/izsevtr

www.izsev.org

avusturya kültür ofisi

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'nın (İKSEV), İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlediği 26. İzmir Avrupa Caz Festivali 02-20 Mart 2019 tarihleri arasında yapılacaktır.

İzmir İtalya Konsolosluğu, İstanbul Dimitrie Cantemir Romen Kültür Merkezi, İzmir Fransız Kültür Merkezi, İsviçre İzmir Fahri Konsolosluğu, İstanbul Avusturya Kültür Ofisi ve Goethe Enstitüsü İzmir işbirliğiyle düzenlenen Festival, 2 Mart 2019 Cumartesi günü AASSM'de yapılacak sergi açılışı ve Ferit Odman Quartet konseri ile başlayacaktır.

26. İzmir Avrupa Caz Festivali, dokuz konser, bir jam session, bir sergi, bir seminer, bir film gösterisi ve atölyelerin yer aldığı programıyla İzmirli'lere unutulmaz bir caz festivali yaşatacak.

Ferit Odman Quartet ile derin ve güzel bir yolculuk

Türkiye'de caz davulunun öncülerinden Ferit Odman 26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin açılış konserinde; Downbeat dergisinin dört yıldızla taçlandığı "Autumn in New York" ve "Nommo" albümlerindeki quartet aranjmanlarına yer verecek. Ferit Odman, Engin Recepoğulları (saksafon), Ercüment Orkut (piyano) ve Kağan Yıldız (kontrbas) 2 Mart 2019 Cumartesi günü

20.00'de AASSM Konser salonunda dinleyenlerini hard-bop dünyasının derinlerinde güzel bir yolculuğa çıkaracak. Günümüzün önemli caz müzisyenlerinden oluşan Quartet, birlikte ve ayrı ayrı pek çok projede yer alıyor, konserlerle festivallere katılıyor ve kayıt çalışmalarını sürdürüyorlar.

Saksafon ve piyanonun büyüülü beraberliği

26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin ikinci konserinde saksafon sanatçısı Gianni Oddi ve piyanist Alessandro Bonanno'dan oluşan Jazz Virtuoso Duo sahne alacak. İzmir İtalya Konsolosluğu işbirliği ile yapılacak konserde Oddi ve Bonanno kendilerine dünya çapında tanınırlık kazandıran üstün virtü-özlük yeteneklerini sergileyecek. Her ikisi de klasik eğitim almış olan ancak caz müziğinde ilerlemeyi

seçen Jazz Virtuoso Duo, 4 Mart 2019 Pazartesi akşamı 20.00'de AASSM Küçük Salonunda, konuklarını saksafon ve piyanonun büyüülü beraberliğinde ağırlayacak.

Klasik, ilginç ve orijinal: Irina Sarbu Band

7 Mart 2019 Perşembe akşamı 20.00'de AASSM Küçük Salon, benzerine az rastlanır bir konsere tanıklık edecek. Sahnede sesiyle devleşen Irina Sarbu, arkadaşları Puiu Pascu

(piyano), Ciprian Parghel (kontrbas) ve Tudor Parghel (davul) ile eşsiz ve orijinal yorumlarıyla 15 yıllık ortak deneyimlerini dinleyenlerine sunacak. İstanbul Dimitrie Cantemir Romen Kültür Merkezi işbirliği ile sahneye gelecek Irina Sarbu Band, caz, etnik caz, samba, bossa nova, Arjantin tango, Rumen müziği, Fransız müziği ve folklor gibi müzik türlerinden oluşan geniş repertuarlarından özel bir seçkiyi 26. İzmir Avrupa Caz Festivali dinleyicilerine sunacak.

Birlikte söylemenin keyfi: Marion Rampal Trio

Marion Rampal (vokal), Pierre-François Blanchard (klavye ve vokal) Anne Paceo'dan (davul ve vokal) oluşan Marion Rampal Trio, İzmir Fransız Kültür Merkezi işbirliği ile 12 Mart 2019 Salı 2000'de AASSM'de dinleyenlerine farklı bir caz deneyimi yaşatacak. Bir ses sanatçısı olarak istisnai bir yeteneğe

sahip olan Marion Rampal, henüz lise yıllarında Avrupa sahnelerinde tanınmış bir şarkıcı. Söz yazarı olarak da hatırı sayılır bir tanınırlığa sahip olan Rampal, Trio'su ile çok geniş bir yelpazede özel bir repertuar sunacak.

Doğaçlama ve müzikal etkileşimin doruğunda: Nu Bass

26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nde İsviçre İzmir Fahri Konsolosluğu işbirliği ile iki konser yapılacaktır. 14 Mart 2019 Perşembe günü 20.00'de AASSM Küçük Salon'da François Lindemann (piyano & el. piyano & beste), Amine Mraihi (ud), Olivier Clerc (davul), Patrick Perrier (bas & kontrbas), Ivor

Malherbe'den (bas & kontrbas) oluşan Nu Bass çalacak. Kullandığı enstrümanlara (piyano, davul, tabla, ud ve nadir görülen 2 kontrbaslı bir kombinasyon) bakıldığında bir "etnik caz grubu" olarak tanımlanabilecek olan Nu Bass, kurucusu piyanist François Lindemann'ın bu eşsiz enstrümanlara uygun yaratılmış özel bestelerini seslendiriyor. Sayısız etkinlikte yer alan Nu Bass, festivallerin aranan konukları arasında bulunuyor.

Genç Avrupa caz müziğinin temsilcisi: Pilgrim

İsviçre İzmir Fahri Konsolosluğu işbirliği ile 26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nde yapılacak ikinci konserde genç Avrupa caz müziğinin en heyecan verici gruplarından biri olan Pilgrim Beşlisi sahne alacak. Zürih kökenli tenor saksafoncu Christoph Irniger tarafından kurulan Pilgrim beşlisi dördüncü albümleri "Crosswinds"'i İzmirli dinleyicilerine takdim edecek. Christoph Irniger (tenor saksafon), Stefan Aeby (piyano), Dave Gisler (gitar), Raffaele Bossard (bas) ve Michi Stulz'dan (davul) oluşan Pilgrim, kategorize etmesi zor, yoğun ve çok yönlü bir müzik yaratmasıyla tanınıyor. Bu sıra dışı konser 16 Mart 2019 Cumartesi 20.00'de AASSM Küçük Salon'da yapılacaktır.

Müziğin rengi mor mu?

Avusturya'nın Linz şehrindeki bir caz müziği oturumunda tesadüfen bir araya gelen Simon Raab (piyano), Štěpán Flagar (saksafon), Martin Kocián (bas) ve Michał

Wierzoń (davul), günümüz Avusturya cazının önemli temsilcilerinden olmayı başaran Purple is the Color'u oluşturdu. Grubun müziği zengin caz kuartet geleneğinden beslenmesine rağmen pop ve halk müziğinin birleştirici unsurlarından uzak kalmayarak tüm bunları modern bir ses düzeni içerisinde birbirine bağlıyor. İstanbul Avusturya Kültür Ofisi işbirliği ile 18 Mart 2019 Pazartesi 20.00'de AASSM Küçük Salonunda yapılacak konser, kompozisyon ve

doğaçlama arasında doğru akışı bulma konusunda tüm doğru notaları kullanan Purple is the Color ile tanışmamızı sağlayacak.

Yerler ve yüzler: Timo Vollbrecht Fly Magic

Kolektif müzikal hikâyeleri, farklı müzikal stillerin ve kültürel çeşitliliğin patlayıcı keşişiminde ortaya çıkan dört muhteşem doğaçlama sanatçısından oluşan Fly Magic, 19 Mart 2019 Salı 20.00'de AASSM Küçük salonunda 26.

İzmir Avrupa Caz Festivali'nin son konserini verecek. Timo Vollbrecht (saksafon), Elias Stemeseder (piyano & synth), Bernhard Meyer (bas) ve Sebastian Merk'den (davul) oluşan Fly Magic Goethe Enstitüsü İzmir işbirliği ile gerçekleştirecek konserde Grubun dünyanın farklı yerlerinde turneleyen tanıştıkları 10 kişiyle olan karşılaşmalarının hikâyesini anlatan yeni albümleri Faces in Places'ı sunacak.

Ve caz her yerde

26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin tamamı ücretsiz yan etkinlikleri, her yaştan İzmirliye cazın büyüsünü yaşatacak.

17. Caz Afişi Sergisi

İKSEV'in 26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin afişini belirlemek için açtığı 17. Caz Afişi Yarışmasını Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım Bölümü mezunu Yiğitcan Çakar'ın çalışması kazandı. Seçici kurul, ikinciliği Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü mezunu Seda Yüksel, üçüncülüğü ise Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Grafik Bölümü yüksek lisans öğrencisi Sevdâ Kaçtı'nın çalışmasına verdi. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım Bölümü öğrencisi Esra Aslan'ın "Caz Üçlemesi" ise Jüri Özel Ödülüne layık görüldü. Sergilenmeye değer görülen 39 afiş 2 - 20 Mart 2019 tarihleri arasında AASSM Alt Galeride sergilenecek.

Write Stuff – Bir caz yazarı yetiştiriyor

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV), 10 - 20 Mart 2019 tarihleri arasında yapacağı 26. İzmir Avrupa Caz Festivali kapsamında gazetecilik öğrencilerine yönelik, caz yazarlığını konu alan "Write Stuff" düzenleyecek.

Atölyeyi, Türkiye'de bu işin en iyilerinden Ümit Tuncağ ve gazeteci Sirel Ekşi yürütecek.

Jazz Virtuoso Duo ile Atölye ve Jam Session

İzmir İtalya Konsolosluğu işbirliği ile 26. İzmir Avrupa Caz Festivali'ne katılan saksofon sanatçısı Gianni Oddi ve piyanist Alessandro Bonanno, 5 ve 6 Mart 2019 günleri İKSEV'de genç cazcılarla atölye çalışması yapacak. Jazz Virtuoso Duo ve öğrencileri 6 Mart 2019 akşamı saat 19.30'da AASSM'de Jam Session yapacak.

Cazın dans hali: Lindy Hop

Swingin' feet İzmir işbirliği ile 9 Mart 2019

Cumartesi günü saat 10.30 – 15.00 arasında İKSEV'de yapılacak Lindy Hop Atölyesi her yaştan dans tutkununu kucaklayacak. Usta Hopper'lar bu dansı seven ve öğrenmek isteyenlerle birlikte dans

edecekler. Bu atölyenin amacı müziği hissetmek, bedenimizi bu müzik ile uyum içerisinde hareket ettirmek ve keyifli zaman geçirmek olacak.

Publik Market Caz Edisyonu

Lokal üreticileri, zanaatkarları, tasarımcıları, sanatçıları; komüniteler, destekçiler ve kurumlar ile buluşturan alanlar yaratmayı hedefleyen Publik Market, 9 Mart 2019 Cumartesi günü 13.00 – 19.30 arasında Edit & Chillé'de kurulacak. 26. İzmir Avrupa Caz Festivali kapsamında yer alan Publik Market, caz müziği ve tasarım kültürünü sokağa taşıyacak.

Yaşar Üniversitesi Caz Ensemble Festival'de çalacak

26. İzmir Avrupa Caz Festivali, 9 Mart 2019 Cumartesi günü sahnesini İzmir'de caz eğitimi veren tek üniversite olan Yaşar Üniversitesi'nin öğrencilerine açacak. Timuçin Şahin Yönetimindeki Yaşar Üniversitesi Caz Ensemble, saat 19.30'da AASSM Küçük Salonda bir konser verecek.

Seminer: Sesin özgürleşmesi

26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nin geleneksel seminerini bu yıl besteci, gitarist, eğitmen Timuçin Şahin verecek. Dünya caz sahnelerinde olağanüstü tanınırlığa sahip olan Şahin, 1950-60'lara damgasını vuran 2 ses devrimcisinin Çağdaş müziğe getirdiği yenilikler üzerine konuşacak. Aynı zamanda "New York School" olarak bilinen John Cage, Morton Feldman, Earle Brown ve Christian Wolf'tan oluşan besteci grubunun, klasik batı müziğinde yaklaşık 150 yılı aşkın bir süre boyunca elimine edilen doğaçlamayı tekrar canlandırdıkları süreci de konu alacak seminer, analitik Müzik dinleme seansını da kapsayacak. Herkese açık seminer 11 Mart 2019 Pazartesi günü saat 19.30'da İKSEV'de yapılacaktır.

Nu Bass Caz Atölyesi

İsviçre İzmir Fahri konsolosluğu işbirliği ile Festival'e katılan François Lindemann (piyano & el. piyano & beste), Amine Mraihi (ud), Olivier Clerc (davul), Patrick Perrier (bas & kontrbas), Ivor Malherbe'den (bas & kontrbas) oluşan Nu Bass 13 Mart 2019 Çarşamba günü 16.00'da İKSEV'de genç cazcılara yönelik bir atölye yapacak.

Film gösterimi - Michel Petrucciani

Dünya caz sahnelerinin en sıra dışı piyanisti Michel Petrucciani, ölümünün onuncu yılında 26. İzmir Avrupa Caz Festivali'nde anılacak. Yönetmen Michael Radford'un 2012 yapımı belgeseli 13 Mart 2019 Çarşamba günü 19.30'da İzmir Fransız Kültür Merkezi'nde gösterilecek. Giriş ücretsiz olacak.

Pilgrim Caz Atölyesi

İsviçre İzmir Fahri konsolosluğu işbirliği ile Festival'e katılan Christoph Irniger (tenor saksofon), Stefan Aeby (piyano), Dave Gisler (gitar), Raffaele Bossard (bas) ve Michi Stulz'dan (davul) oluşan Pilgrim, 16 Mart 2019 Cumartesi günü İKSEV'de genç cazcılara yönelik bir atölye yapacak.

Timo Vollbrecht - Fly Magic Caz Atölyesi

Goethe Enstitüsü İzmir işbirliği ile Festival'e katılan Timo Vollbrecht - Fly Magic, 20 Mart 2019 Perşembe günü saat 10.30 – 13.00 arasında İKSEV'de atölye yapacak. Timo Vollbrecht (saksofon), Elias Stemeseder (piyano & synth), Bernhard Meyer (bas) ve Sebastian Merk'den (davul) oluşan Fly Magic, Festival'in son etkinliğini gerçekleştirmiş olacak.

Biletler Biletix'te

26. İzmir Avrupa Caz Festivali biletleri 19 Şubat 2019 Salı gününden itibaren Biletix gişelerinden alınabiliyor.

Üniversite tanıtım günleri

Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 12'inci sınıf öğrencileri, Rehberlik Birimi eşliğinde motivasyonlarını arttırabilmeleri ve daha bilinçli üniversite tercihleri yapabilmeleri için Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mühendislik Fakültesi ve Celal Bayar Üniversitesi Teknoloji Fakültesi'ni

ziyaret etti. Öğrenciler, üniversitelerin mühendislik fakülte tanıtımlarının yanı sıra eğitim-öğretim programları, sosyal ve kültürel faaliyetler, çift ana dal ve yan dal programları, Erasmus programı, üniversitelerin akademik kadroları, staj ve iş olanakları hakkında detaylı bilgiler aldı, akabinde üniversite öğrencilerinin deney yaptıkları laboratuvar ve çalıştıkları atölyeleri gezerek bilgi edindiler.

ARADA BİR
HİLMİ UĞURTAŞ
postaage@posta.com.tr

TEMKİNLİ ADIMLAR ATILMALI

Türkiye'de iş insanlarına "en önemli problemlerinizi nelerdir" diye sorduğunda doğal olarak enflasyon, faiz, piyasalarda yavaşlama ve daralma, kur hareketleri gibi cevaplar alınacaktır. "Tüm bu sorunların birleştiği ortak payda nedir" diye baktığımızda ise karşımıza çıkacak doğru cevap bilinmemesidir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, büyüme süreçlerinin beraberinde sorunlar getirmesi kaçınılmazdır. Bir de bu ekonomiler küresel bir yapı içinde her türlü etkiye açık haldedir sorunlar çeşitlenecektir. Oynak döviz kurlarına karşı, artan faiz altında, yüksek enflasyon ve diğer etkenlerin altında neler yapacağımızı bilemeyebiliriz. Ancak temel çözüm, bu sorun alanlarında önümüzü görmeyi, tahmin yapıp, fikir üretmeyi engelleyen kalın sis tabakasını ortadan kaldırmaktır. Öngörilemeyen hiçbir sonuna karşı doğru tedbir geliştirme şansınız yoktur. Böylece geleceğin karlı ve güvenli olacaktır.

İşte 2019 yılı, bu belirsizliklerle geçmiştir. Bu yılın başında iş dünyasının aklında pek çok sorunun yanı sıra vardı. Şirketlerin neredeyse üçte ikisi 2019 yılı bütçelerini tamamlamak için ya hala beklemelerde ya da her an revize etmeye hazır bir plânlarla içindeler. Yarı stabil bir bütçe yapmak çok güç bir hale gelmiştir. Bu sınırlı dönemde, daha öngörülebilir bir ortam için yapılması gereken en önemli adım olarak ise yasal bir istikrar programının bir an evvel uygulamaya konması görülmektedir.

Şayet bu dönemde gerek hükümetler gerekse de başta KOBİ'ler olmak üzere firmaların nefes vermek için çeşitli destek mekanizmalarını açılarak uygulamaya koymaktadır. Elbette bu tür destekler can suyu niteliğindedir. Ancak ekonomi ve finansın dengeleri üzerine kurulu olduğunu düşünürsek, gelişmekte olan her ekonomide, verilen bazı tavizlerin muhalef ekonomik bir geri dönüşü ve maliyet yansıması olacağına da aldanmadan çıkarmamalıyız. Desteklerin yitirici etkisi olması gerektirir. Bu denli fırtınalı bir denizde, gemiyi yönlendiren en iyi yolunun teminli hareket etmek olduğunu artık hepimiz biliyoruz. Vağmın güvenli olacaktır.

Eğitimin ardından katılımcılar dayanarak tüketim malları, hah ve ev tekstili alanında perakende mağazacılık ve Hotel 86 Byl markası ile turizm sektöründe faaliyet gösteren Katipoğlu nesil ve 3. nesil temsilcilerinin deneyim paylaşımları bölümleri arasında geçti.

TİCARET
Güncel İşletim Yöntemleri

TAİDER'den Aile Şirketlerinde Kurumsallaşma ve Yapılanma eğitimi

HABER MERKEZİ - TAİDER Aile İşletmeleri Akademisi ve İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi işbirliğiyle düzenlenen "Kurumsallaşma ve Yeniden Yapılanma" eğitiminde, aile şirketlerinin kurumsallaşması ve nesiller boyu sürdürülebilirliği için kurum hedef gelişimi sağlayıcı araçlar konusunda Aile İşletmeleri ve profesyonel çağ eğitim Yönetim ve Doğrusoy tarafından Şirketlerin geleceği için çok önemli ki şirketlerin sürdürülebilirliğine katkıda bulunacak; "Olusun kuru olmadan sürdürülebilir maz. Şirketlerin başan misyon ve vizyonuna kararların doğru verilmesi gerçekleştir. Şirketlerin laşımıyla, hissedarların yönetim kurullarının is tılması icra kurullarıyla yi ortaya çıkaracaktır. Bu kurumsallaşmadır. Ulusal tında kalıcı olabilmek için laşması ve şirketin yöneti yapılmaması zorunludur. B si için genel anlamda yön şirketin kendi kurum kültür barındırır. Kurumsallaşma, sına uyum sağlaması ve başı yönetilmelidir" dedi.

Eğitimin ardından katılımcılar tüketim malları, hah ve ev tekstili mağazacılık ve Hotel 86 Byl turizm sektöründe faaliyet Ailesi 2. nesil ve 3. nesil temsilcilerinin deneyim paylaşımları bölümünde bir araya geldi.

TAİDER Aile İşletmeleri Akademisi ve İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi işbirliğiyle düzen-

İAOSB'nin meslek eğitime prestij katıyor, Türk sanayinin gururu olacak tam donanımlı nesilleri yüzde 100 bursla geleceğe hazırlıyor" dedi.

Hilmi Uğurtaş, "Okulumuzda mesleki ve akademik eğitime prestij katıyor, Türk sanayinin gururu olacak tam donanımlı nesilleri yüzde 100 bursla geleceğe hazırlıyor" dedi.

YARATILMIŞ üretim, istihdam ve katma değeri Türkiye ekonomisine can veren İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (İAOSB), 2014'te kapılarını açtığı İAOSB'nin meslek fabrikası olan Akademik Çalışma, sosyal etkinlik ve AR-GE çalışmaları yapılabilecek olanakları sunuyor. Spor salonu, konferans salonu, 21 derslik, 14 atölye ve laboratuvarı yanında, sosyal etkinlik ve proje hazırlama odaları mevcut olan okula endüstriyel otomasyon teknolojileri, elektrik, elektronik teknolojileri ve makine teknolojileri alanlarında eğitim veriliyor. Okulun temel hedeflerinden biri de mezun olan tüm öğrencilerin etkin bir biçimde İngilizce kullanabilmeleri olmasını.

GELECEĞE HAZIRLIYORUZ Uğurtaş, "Türk sanayinin gururu olacak tam donanımlı nesilleri yüzde 100 bursla geleceğe hazırlıyoruz. Öğrencilerimiz, diğerleri Türkiye'nin en iyi teknik üniversitelerine ardından çok iyi işletmelerde teknik olarak hayatlarına devam edebiliyor. Hedefimiz ülkemiz sanayisinin talip ve geçireceği ile öğrencilerinin hayallerini bir noktada buluşturarak, çözüm odaklı bir sinerji yaratmak" dedi.

Geleceğin mühendislerini yetiştiriyorlar

İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, bir fabrika gibi çalışıyor; sektöre kaliteli eleman kazandırıyor

Yaratılmış üretim, istihdam ve katma değeri Türkiye ekonomisine can veren İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi (İAOSB), 2014 yılında kapılarını açtığı, öğrencilerin meslek fabrikası olan Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde geleceğin mühendislerini yetiştiriyor. Yüzde 100 bursla eğitim-öğretim, spor, sosyal etkinlik ve AR-GE çalışmaları yapılabilecek olanakları sunuyor. Spor salonu, konferans salonu, 21 derslik, 14 atölye ve laboratuvarı yanında, sosyal etkinlik ve proje hazırlama odaları mevcut olan okula endüstriyel otomasyon teknolojileri, elektrik, elektronik ve makine teknolojileri alanlarında eğitim veriliyor. Okulun temel hedeflerinden biri de mezun olan tüm öğrencilerin etkin bir biçimde İngilizce kullanabilmeleri olmasını.

"Sinerji yaratıyoruz" İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı

Hürriyet

AİLE İŞLETMELERİNE KRİZ YÖNETİMİ EĞİTİMİ

TAİDER Aile İşletmeleri Akademisi ve İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi işbirliğiyle düzenlenen "Fırtınada Yol Almak" eğitiminde, kriz yönetimine dair somut örnekler paylaşıldı. Kökleri 100 yılı aşkın olan Lila Group Yönetim Kurulu'nun üçüncü nesil üyesi Aydın Ögücü, "Kriz dönemlerinde aile içi iletişimi normal zamanlara oranla daha sık yapmak doğru olur" dedi. Sabancı Üniversitesi'nden Dr. Yusuf Soner, şöyle konuştu "Hem Türkiye hem de dünyada yaşanan gelişmeler, krizlere her an hazırlıklı olunması gerekliliğini gözler önüne seriyor."

POSTA

Milliyet

Turizmde Van modası

Son yıllarda yerli turistin en önemli rotalarından biri de Van oldu.

Van, geçmişten günümüze birçok medeniyetin izlerini üzerinde barındırmaktadır. Bu çerçevede tarih öncesi devirlere ait kaya ve mağara resimleri önemli bir yer tutmaktadır. Bölgede neolitik devirden itibaren kesintisiz devam eden kültürlerin varlığını Tilkitepe ve Dilkaya Höyükleri ve çeşitli kazılarda elde edilen buluntular göstermektedir. Van'ı yüksek bir medeniyet düzeyine ilk defa Urartular çıkarmıştır. Urartulardan kalan birçok kale, tapınaklar, kaya mezarları, su yolları ile diğer toprak ve madeni eserler bunu kanıtlamaktadır.

Urartuların M.Ö. 6. yüzyıl ortalarında yıkılmasıyla birlikte Van, yaklaşık 1500 yıl sessizliğe gömülmüş, O dönemden Van Kalesi'nin güney yüzünde kayalıklara kazınmış pers yazıtı dışında hiçbir önemli kalıntı günümüze ulaşmamıştır.

Bu da gösteriyor ki, bölge uzun süre geçiş noktası olarak kullanılmış, büyük medeniyetlerin yerleşimine sahne olmamıştır. Van'ın tekrar canlanması, M.S. 8. yüzyıldan sonra Vaspurakan Krallığı ile başlamaktadır.

Akdamar Kilisesi bunun en önemli tanığıdır. Çevrede Hristiyan mimarisine ait dini yapılar bu devirden itibaren giderek yaygınlaşmış ve yörenin kültürel mirasında önemli bir yer edinmiştir. 11.yüzyıl başlarından itibaren Türk akınlarna sahne olan bölge, Malazgirt savaşıyla Selçukluların egemenliğine girmiş ve Selçuklularla birlikte Türk-İslam eserleri görülmeye başlanmış, bunu

diğer Türk devletlerinin hâkimiyetleri izlenmiştir.

Selçuklu sonrasında Van ve çevresine İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Safevi ve Osmanlı devlet ve hanedanları hâkim olmuşlardır.

1914 yılında başlayan 1. Dünya Savaşı'nda Rusların istilası ve Ermenilerin ayaklanmasıyla başlayan karanlık günler 2 Nisan 1918'e kadar sürmüştür. Cumhuriyet devrinde büyüyüp gelişen Van, bugün ülkemizin önemli şehirlerdendir.

HOŞAP Kalesi

Van'ın Gürpınar ilçesinde, Van-Hakkari karayolu üzerindeki Hoşap'ta (Güzelsu) yer almaktadır. Hoşap, Van'a 60 km, Gürpınar ilçe merkezine ise 40 km uzaklıkta bulunmaktadır. Hoşap Suyu'nun kuzeybatısında sarp ve dik bir kaya kütlesi üzerine kurulan kale, iç kale ile bunun kuzeyindeki dış kaleden oluşmaktadır.

Geçmişti itibarıyla Urartu Devleti'ne kadar uzanan kale, Osmanlı Devleti'ne tabi Mahmudi Beyleri'nin yaptırdığı şekliyle günümüze ulaşmıştır. İç kale giriş kapısı üzerindeki kitabesine göre Mahmudi Süleyman Bey tarafından, H. 1052 (1643) tarihinde yaptırılmıştır.

Dış kale surları arazinin yapısına göre şekillenmiş doğu, kuzey ve batıdan dolanan surlarla çevrelenmiştir. Doğu surları kısmen, batıdakiler ise büyük ölçüde yıkılmış durumdadır. Surları destekleyen burçlardan bazıları günümüze gelmiş, ayrıca doğu ve batıdaki kapıları tamamen yıkılmıştır.

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

pasaport

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

A.O.S.B'de
20 YILDIR
HİZMETİNİZDEYİZ.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ

Sanayi Tesisleri Elektrik Montajı
Trafo & Enerji Nakil Hatları
Güç & Kumanda Pano İmalatları
Kompanzasyon Pano İmalatı & Bakımı
Paratoner Projelendirme, Uygulama & Bakım
Arıza Bakım Hizmetleri
Proje Ve Taahhüt
Topraklama Ölçümleme & Raporlama
İç Tesisat Uygunluk Tespit & Belgelendirme
Trafo Müşavirlik & Bakım
Aydınlatma Tasarım & Uygulama

Ömer Güler Elektrik Proje Taah. Müh. Enerji Tes. San. ve Tic. Ltd. Şti.
A.O.S.B. 10022 Sokak No:2 Çiğli - İZMİR Tel: 0232 328 10 42 - Fax: 0232 328 1043
www.gulerenerji.com / info@gulerenerji.com